

ASOMEDYA

EYLÜL / EKİM '09

ANKARA SANAYİ ODASI YAYIN ORGANI

Nurettin ÖZDEBİR:

Olağanüstü Dönemler Olağanüstü Tedbirleri Gerekli Kılıyor

Türk Ticaret Kanunu Tasarısının

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Etkileri

DOSYA'da

İç Talebi Canlandırmak İçin Ekonomi
Yönetiminin Tedbir Almaya Devam Etmesi
Gerekmektedir
TEMmuz MECLİS'te

FORUM: Piyasa gözetim ve denetimleri ile ithalat denetimlerinin daha etkin bir biçimde yapılması için ne gibi tedbirler alınmalıdır? Piyasa gözetim ve denetiminde Sanayi Odalarına yetki ve görevlerin verilmesi konusundaki görüşleriniz nelerdir?

DUO
DNO
designed by Murat Erciyas

FABRİKA

Ankara Organize Sanayi Bölgesi
Avar Caddesi No:3 Sincan
06935 Ankara
Tel: 0.312.267 00 11
Fax: 0.312.267 00 13

ERSA ANKARA SHOWROOM

Nenehatun Caddesi No:26
G.O.P. - ANKARA
Tel: 0.312.446 15 25
Fax: 0.312.446 29 33

ERSA EXPORT

Ankara Organize Sanayi Bölgesi
Avar Caddesi No:3 Sincan
06935 Ankara
Tel: 0.312.267 00 11
Fax: 0.312.267 00 13

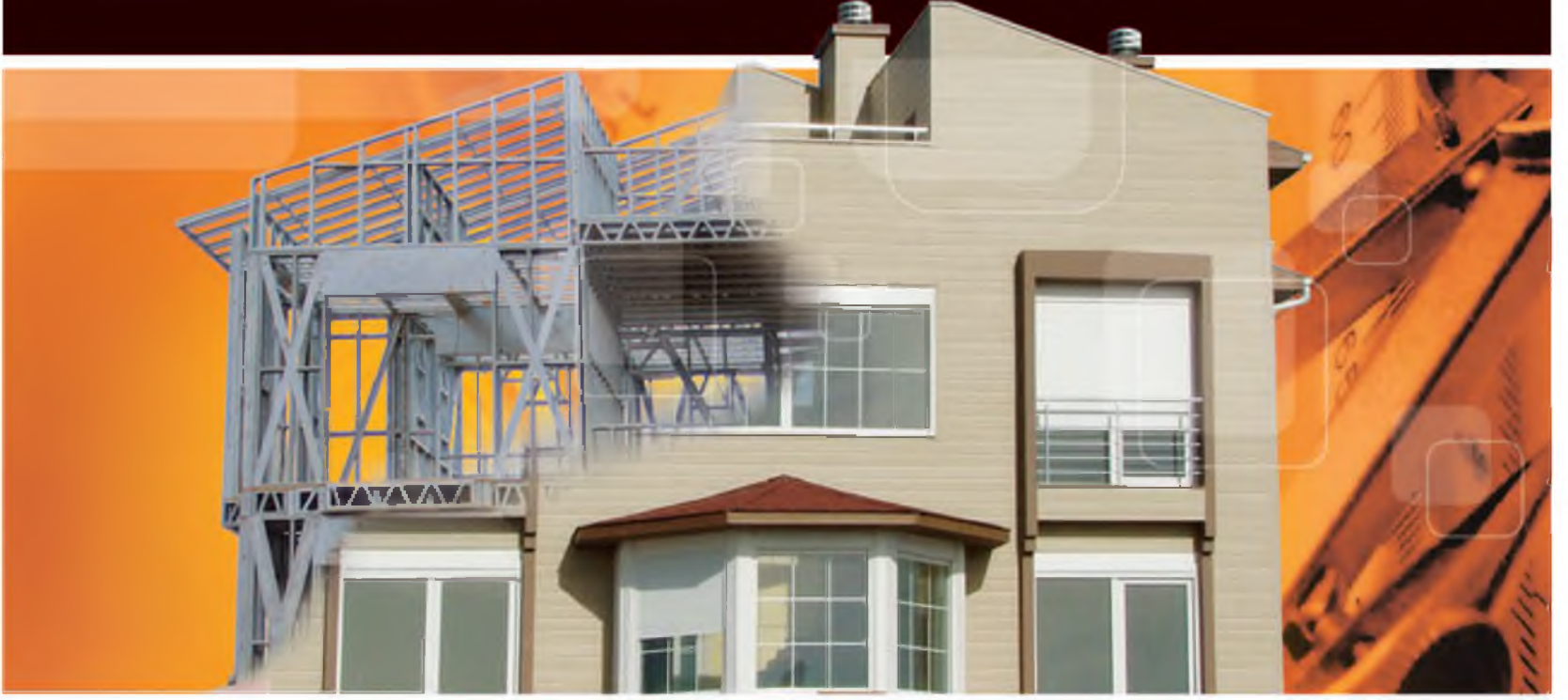
ERSA İSTANBUL SHOWROOM

Ayazmadere Caddesi
No:6 Telliöğlü Plaza
Fulya Beşiktaş - İstanbul
Tel: 0.212.327 98 74
Fax: 0.212.327 98 76

ERSA®

www.ersaofis.com.tr
ersa@ersaofis.com.tr

KRALBADE
ÇELİK KONSTRÜKSİYON

siz **hayal edin**
biz **gerçeğe**
dönüştürelim...

Gımat Toptancılar Sitesi 9.Blok No:245-246-247

06370 Macunköy Yenimahalle / ANKARA

Tel : +90.312 397 15 64 • 397 15 67

Fax: +90.312 397 62 51

www.kralcelik.com

kral@kralcelik.com

KRAL

“Tatlı Bir Buluşma”

“A Sweet Meeting”

Gimat Gıda Toptancıları Sitesi Anadolu Bulvarı 9. Blok No: 246/247 06370 Macunköy / ANKARA / TÜRKİYE
Tel : (0 312) 397 62 49 - 50 • 397 15 67 - Fax: (0 312) 397 62 51
www.kralgida.com • kral@kralgida.com

ASOMEDYA

ANKARA SANAYİ ODASI
YAYIN ORGANI
EYLÜL / EKİM 2009

**ASO Adına İmtiyaz Sahibi
Yönetim Kurulu Başkanı**

NURETTİN ÖZDEBİR

Yazı İşleri Müdürü

OKAN SAYKUN

Yayın Yönetmeni

NACİ CANPOLAT

Yapım

CAST GRAPHIC

Ajans
Tokdemir Ajans
Prodüksiyon - Organizasyon - Yayıncılık
Ltd. Şti.
Turan Güneş Bulvarı 4. Cad.
90. Sok. 1/3 Yıldız
Çankaya/ANKARA
Tel: 03 12 440 87 07 (Pbx)
Faks: 03 12 440 12 92
www.tokdemirajans.com

Baskı

FERSA Matbaacılık Paz. San. Tic. Ltd. Şti. www.
fersaofset.com

Reklam Rezervasyon

03 12 440 87 07

ASOMEDYA

Atatürk Bulvarı No:193
Kavaklıdere / ANKARA
Tel: 03 12 4 17 12 00
Faks: 03 12 4 17 52 05
Email: aso@aso.org.tr
www.aso.org.tr

ANKARA SANAYİ ODASI
ÜCRETSİZ AYLIK YAYIN ORGANIDIR.

Reklamların sorumluluğu reklam veren
firmaya ait olup, Cast@Graphic Ajans
hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz.
Dergide yayınlanan yazılar, yazarların
düşüncelerini kapsamaktadır.

Okuyucu Dağılımı

ASO Üyeleri	%50	Üniversiteler	%5	Basın	%6
Valilikler	%2	Dernekler	%2	Bankalar	%1
Oda ve Borsalar	%12	Büyükelçilikler	%1	Devlet Protokolü	%11
Siyasi Partiler	%1	Belediyeler	%2	Bakanlıklar	%7

SUNUŞ

Ülkemizde AB teknik mevzuatına uyum çerçevesinde ürünlerin piyasaya arzı, dağıtımı ya da ürün piyasada iken ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediği, güvenli olup olmadığı "Piyasa Gözetimi ve Denetimi" ile sağlanmaktadır. Ancak, son dönemlerde Piyasa Gözetim ve Denetimi'ndeki zaafılar konusunda şikayetlerin arttığı gözlemleniyor. Şikayetler, gümrüklerden standarda uymayan ve beyan edilenlerden farklı miktarlarda ithal ürünler girdiği ve haksız rekabete neden olduğu ve başvuruların çok geç sonuçlandığı konularında yoğunlaşıyor. Biz de konuyu piyasa gözetimi ve denetiminden sorumlu bakanlıklara ve tüketici derneklerine yönelttik. Gelen yanıtlar piyasa gözetimi ve denetiminde sağlanan ilerlemelere karşın aksayan birçok yönün de olduğunu gösteriyor.

Bu ayın Dosya bölümünde, önümüzdeki aylarda yasallaşması beklenen ve iş hayatına birçok yenilikler getirecek olan Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nı ele aldık. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü Ticaret Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesi Doç. Dr. Korkut Özkorkut "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Etkileri" başlıklı yazısında başta ticari işletme, şirketler hukuku, finansal raporlama, bağımsız denetim olmak üzere birçok düzenlemenin KOBİ'leri doğrudan ilgilendiren yönlerini irdeliyor.

Bu ayın söyleşisini Rekabet Kurulu Başkan Vekili Prof. Dr. Nurettin Kaldırmacı ile yaptık. Kendisi, kurumun çalışmaları hakkında bilgi vererek ülkemizde rekabet kültürünü geliştirmek için yapılması gerekenleri anlattı.

Naci Canpolat
naci.canpolat@aso.org.tr

İçindekiler

Temmuz Meclis

İç Talebi Canlandırmak İçin Ekonomi Yönetiminin Tedbir Almaya Devam Etmesi Gerekmektedir

Nurettin Özdebir

8

Ağustos Meclis

Olağanüstü Dönemler Olağanüstü Tedbirleri Gerekli Kılıyor

Nurettin Özdebir

18

Forum

Piyasa Gözetim ve Denetimleri ile İthalat Denetimlerinin Daha Etkin Bir Biçimde Yapılması İçin Ne Gibi Tedbirler Alınmalıdır? Piyasa Gözetim ve Denetiminde Sanayi Odalarına Yetki ve Görevlerin Verilmesi Konusundaki Görüşleriniz Nelerdir?

30

Dosya

Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Etkileri

Doç. Dr. Korkut Özkorkut

52

Söyleşi

Rekabet Kurulu Başkan Vekili

Prof. Dr. Nurettin Kaldırımçı

82

Nurettin ÖZDEBİR

THE CHAIRMAN OF THE BOARD OF DIRECTORS OF ACI

editorial

We should protect our domestic market jealously enviously

The most significant effect of global crisis lasting more than two years has been seen on our industry. Serious losses have been experienced in manufacturing due to narrowed foreign and domestic demands. Although measures taken by the government have caused some temporary recoveries in some sectors, our industry has felt the effect of decreased demand more deeply. Industrial manufacturing statistics for June and July support our determination.

Turkey has a foreign trade regime in complying with World Trade Organization and EC's customs union agreements. Goods' free circulation is essential in the international trade agreements signed by Turkey. Market shares of the manufactured goods can be kept and increased by their quality and competition power not by protective measures taken by governments. Consequently, everybody should manufacture, sell and compete according to the rules of the play in free market economy.

However, everybody has not acted according to the rules of the play. Many countries have taken protective measures in favor of their domestic market and companies conspicuously or in a hidden way. Companies have employed methods and ways leading unfair competition to keep and increase their market shares. All these actions harm our companies and make their survival hard.

Importance of domestic market has increased in the global crisis. We have to protect our domestic market jealously in this process in which foreign demand has shrunk. We have been observing recently that our domestic market has been invaded by low-quality and nonstandard goods. Nonstandard goods in quantity higher than that of declared in customs can easily enter into our country. "The system for supervision and control of the market" is desperate against this invasion due to insufficient personnel and the fact that the system has not settled yet. Evaluation of applications and complaints has taken more than one year sometimes because bureaucracy runs very slowly. Market supervision and control should be started at customs, the Chambers should be authorized for sampling and permissions should not be issued for re-sale of the goods left at customs before they are examined from the point of view of security to eliminate weak points in "the system for supervision and control of the market".

Nurettin ÖZDEBİR

ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

başyazı

İç Pazarımızı Kiskançlıkla Korumalıyız

İki yılını dolduran küresel kriz, ülkemiz üzerinde en büyük etkisini sanayimiz üzerinde gösterdi. Daralan dış ve iç talep ve düşen yatırımlar başta sermaye malları ve onlara yedek parça üretenler olmak üzere birçok sektörde üretimde ciddi kayıplar yaşandı. Buna paralel olarak işsizlik de hızla yükseldi. Hükümet'in almış olduğu tedbirler bazı sektörlerde geçici canlanmalara neden olduysa da sanayimiz düşen talebin baskısını hala derin bir biçimde hissediyor. Haziran ve Temmuz ayındaki sanayi üretim istatistikleri de bu tespitimizi desteklemektedir.

Türkiye, Dünya Ticaret Örgütü ve AB Gümrük Birliği anlaşmalarının kurallarına uygun bir dış ticaret rejimine sahiptir. Türkiye'nin imzaladığı uluslararası ticaret anlaşmalarında malların serbest dolaşımı esastır. Üretilen malların pazar paylarının korunması ve artırılması, Hükümetlerin aldıkları korumacı tedbirlerle değil, üretilen malların kaliteleri ve rekabet güçleriyle sağlanır. Dolayısıyla serbest piyasa ekonomisinde herkes oyunun kurallarına göre üretmeli, satmalı ve rekabet etmelidir.

Ancak, ne yazık ki herkes oyunun kurallarına uygun hareket etmemektedir. Birçok ülke açık ya da örtülü bir biçimde kendi iç pazarlarını ve işletmelerini korumak için tedbirler almaktadır. İşletmeler, pazar paylarını korumak ve genişletmek için haksız rekabete neden olacak yol ve yöntemlere başvurmaktadır. Tüm bu gelişmeler, işletmelerimize zarar vermekte, bu kriz şartlarında ayakta kalmalarını zorlaştırmaktadır.

Küresel krizde, iç pazarın önemi artmıştır. Dış talebin daraldığı bu dönemde iç pazarımızı kiskançlıkla korumamız gerekir. Son dönemlerde iç pazarımızın kalitesiz ve standart dışı mallarla adeta işgal edildiğini görmekteyiz. Gümrüklerde beyan edilen miktarların üstünde ve kalite standartlarına uymayan mallar ülkemize rahatça girmektedir. "Piyasa Gözetim ve Denetim Sistemi", hem eleman yetersizliği hem de sistemin henüz yerine oturmaması nedeniyle bu işgal karşısında çaresiz durumdadır. Bakanlıkların ilgili bölümlerine yapılan başvuru ve şikayetlerin değerlendirmesi, bürokratik çarkların aşırı yavaş dönmesi nedeniyle zaman zaman bir yılı aşmaktadır. "Piyasa Gözetim ve Denetimi"ndeki zaafı gidermek için Piyasa Gözetim ve Denetimi'nin gümrüklerden başlatılması, Odalara numune alma yetkisinin verilmesi, gümrüğe terkedilen malların tekrar satışında güvenli mal olup olmadığı tetkik edilmeden tekrar satışına izin verilmemesi yerinde olacaktır.

ASO MECLİS

**Ankara Sanayi Odası
Meclis Toplantısı
8 Temmuz 2009**

İç talebi canlandırmak için ekonomi yönetiminin tedbir almaya devam etmesi gerekmektedir

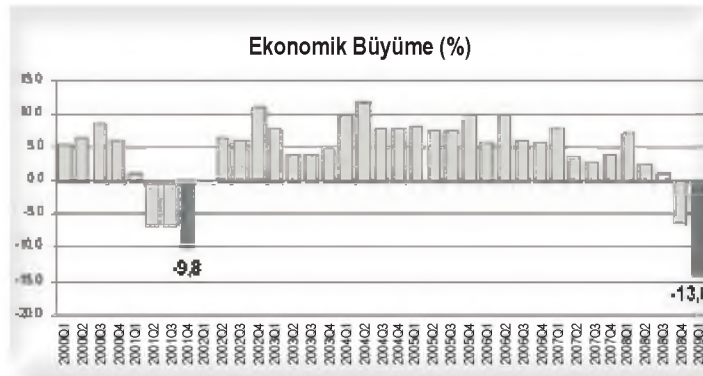
NURETTİN ÖZDEBİR
ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Sayın Başkan, Ankara Sanayi Odası'nın değerli Meclis üyeleri, basınımızın seçkin temsilcileri; hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

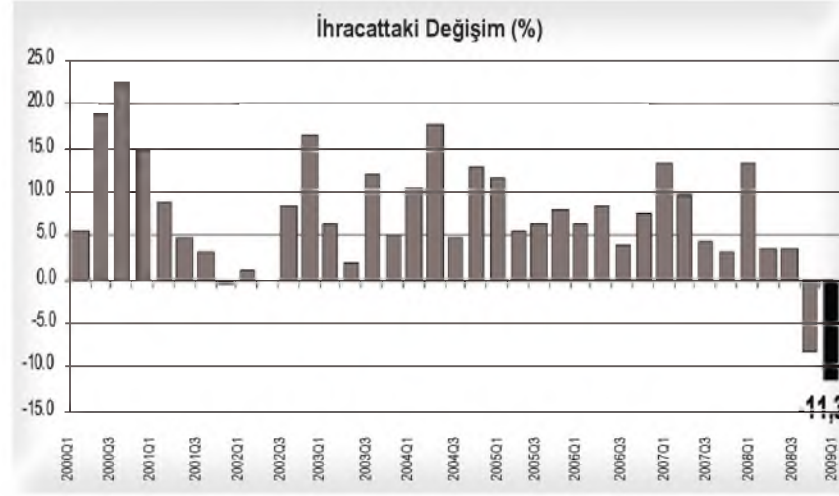
Değerli Meclis üyeleri, bugün Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Ömer Dinçer aramızda olacaktı, ben de bu nedenle konuşmamda çalışma hayatını ilgilendiren bazı konular hakkındaki görüşlerimizi dile getirecektim. Ancak, Pazartesi günü geleceğini teyit etmelerine rağmen Sayın Bakan dün öğleden sonra gelemeyeceklerini, bir yurtdışı gezisine katılmak mecburiyetinde olduklarını bildirdiler; onun için aramızda bulunamıyorlar. Ben yine

de konuşmamda çalışma hayatıyla ilgili görüşlerimizi dile getirmeye çalışacağım.

Değerli Meclis üyeleri, son Meclis toplantımızdan bu yana çok zaman geçmedi. Bu süre içerisinde dikkate değer önemli bir ekonomik gelişme de olmadı. Ancak, hepinizin bildiği gibi öyle bir istatistik yayınlandı ki -bu yılın birinci çeyreğindeki ekonomik büyüme, daha doğrusu ekonomik küçülmeden söz ediyorum- herkesi şaşkına çevirdi. Hepinizin bildiği gibi birinci çeyrekte ekonomimiz yüzde 13,8 küçüldü.

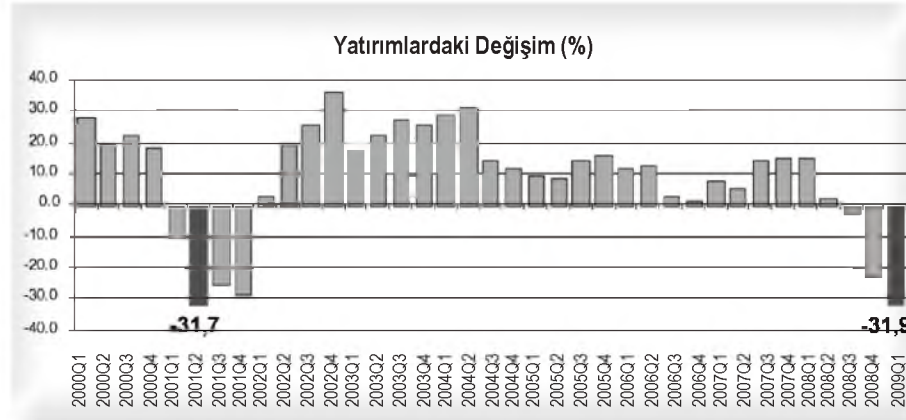

2001 krizinde bile bu kadar sert bir küçülme yaşamamıştık. Eğer gerekli tedbirler alınmazsa içinde bulunduğumuz ekonomik krizin 2001 krizinden daha derin olma riskiyle karşı karşıyayız. Hatırlayacağınız gibi, 2001 krizinden ihracat sayesinde hızla çıkmayı başarmıştık. Bu krizin bu kadar derinleşmesinde ihracattaki düşüşün de büyük bir katkısı olmaktadır.

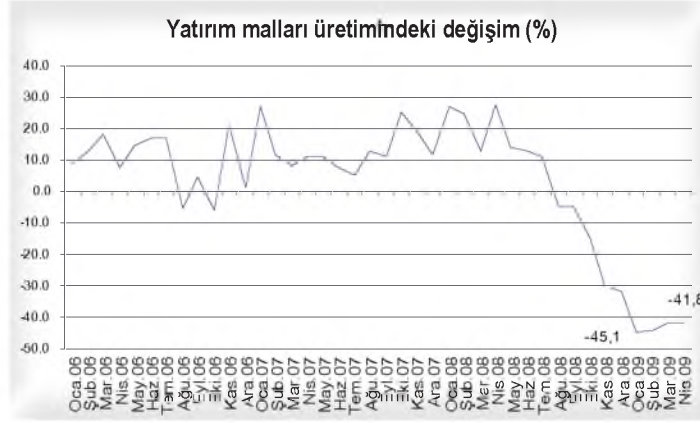
İç talepteki daralma da 2001 krizinden daha fazla olmuştur. Önermiş olduğumuz ÖTV indirimleri sonucunda yılın ilk yarısında toplam binek otomobil satışları geçen yılın aynı dönemine oranla yüzde 15 artarak 189 bin 696 adede ulaşmıştır. ÖTV-KDV indirimlerinin katkısıyla

tüketim harcamalarındaki düşüşün yılın ikinci çeyreğinde daha sınırlı kalacağını umut ediyoruz. Bunun yılın ikinci çeyreğinde açıklanacak olan büyüme rakamlarına yansımalarının da pozitif olacağını tahmin ediyoruz. Kriz, yatırım harcamalarında da kesin bir düşüşe yol açmıştır.

Gerekli tedbirler alınmazsa içinde bulunduğumuz ekonomik krizin 2001 krizinden daha derin olma riskiyle karşı karşıyayız.

Değerli Meclis üyeleri, yatırım harcamalarındaki bu sert düşüş, yatırım malı üreten sanayi dallarını da derinden sarsmıştır.

Yatırım malları üretimi geçen yılın Ağustos ayından beri düşmektedir. Nisan ayındaki düşüş yüzde 42'dir. Biz Ankara Sanayi Odası olarak uzunca bir süredir, yatırım malları üreten sektörlerin içinde bulunduğu bu duruma dikkat çekmeye çalışıyoruz. Çare olarak da hızlandırılmış amortisman uygulamasına geçilmesini, traktörler için hurda indirimini önerdik. Ayrıca, leasingde de KDV'nin yıl sonuna kadar yüzde 1'e indirilmesini söyledik. Ekonomi yönetiminin bu önerilerimizi dikkate alacağını umuyoruz.

Ekonomik küçülme işsizlik oranlarında hızlı bir artışa yol açmıştır. Yılın birinci çeyreğine ilişkin istihdam verileri bazı çarpıcı gerçekleri ortaya koymaktadır. Yılın ilk çeyreğinde sanayide istihdam bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 10,4; benzer bir biçimde yılın ilk çeyreğinde inşaat sektöründe istihdam yüzde 19,2; sanayide brüt ücretler bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 4; inşaat sektöründe brüt ücretler de yüzde 5,6 azalmıştır. Bu verilerin gösterdiği gibi, bir yandan işsizlik artarken aynı zamanda

Ekonomik küçülme işsizlik oranlarında hızlı bir artışa yol açmıştır. Yılın birinci çeyreğine ilişkin istihdam verilerinin gösterdiği gibi, bir yandan işsizlik artarken aynı zamanda çalışanların reel gelirlerinde de bir düşüş olmaktadır. Böyle bir ortamda, iç talebin güçlü bir biçimde canlanmasının zaman alacağı görülmektedir. Halk harcama yapmayıp tasarruf etmektedir.

çalışanların reel gelirlerinde de bir düşüş olmaktadır. Böyle bir ortamda, iç talebin güçlü bir biçimde canlanmasının zaman alacağı görülmektedir. Halk harcama yapmayıp tasarruf etmektedir. Tasarruflar geçen yıl -daha önce söylemiş olduğum gibi- enflasyondan arındırılmış olarak yüzde 40 artmıştı; son 6 ay içerisinde de tasarruflarda yüzde 20 artış var. 186 bin adet araç satılmasına rağmen yılın başında 5 milyar lira olan taşıt kredilerinin miktarı, stoğu 4 milyara düşmüştü. Yani, bu kadar araba satılmış ama insanlar bunu kendi hazır paralarıyla, tasarruflarıyla almıştır.

İç talebi canlandırmak için ekonomi yönetiminin tedbir almaya devam etmesi gerekmektedir. Biraz önce yatırım malları üreten sektörler için ne gibi tedbirler alınabileceğini ifade etmiştim. İnşaat sektörünü canlandırmak için de

yeni tedbirler alınabilir. Ülkemizde ciddi bir konut stoku birikmiştir ve bu stok eritilmeden inşaat sektöründe bir canlanma beklenemez. Bu konut stokunu hızla eritmek için mevcut konutların kentsel dönüşüm projelerinde kullanılmasını öneriyoruz.

Değerli Meclis üyeleri, kıdem tazminatı iş hukukumuzda 1936 yılında çıkarılan 3008 sayılı İş Kanunu ile girmiştir. Bu Kanun'a göre kıdem tazminatına hak kazanmak için işçinin 5 yıldan fazla çalışması, bu süreden sonraki her bir iş yılı için 15 günlük ücret tutarında kıdem tazminatı ödenmesi gerekiyordu. Kıdeme hak kazanmak için gerekli olan asgari çalışma süresi 1950 yılında 3 yıla, 1975 yılında 1 yıla indirildi ve 15 günlük ücret tutarı 30 güne çıkarıldı. Kıdem tazminatı uygulamasındaki temel gerekçe, işini kaybedenlerin geçimlerinin güvence altına

alınmasıdır. 1999 yılında çıkarılan İşsizlik Sigortası Yasası bu gerekçeye cevap vermektedir. Bu nedenle kıdem tazminatının işlevi, işsizlik sigortası yoluyla karşılanmış bulunmaktadır. Diğer taraftan, İşsizlik Sigortası Yasası'nda "Kıdem tazminatı için de bir kıdem tazminatı fonu kurulur." denilmekle birlikte 2003 yılında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hazırlanan kanun taslağı üzerinde ilgili kesimler arasında mutabakat sağlanamadığı için çalışmalar askıya alınmıştır. İşsizlik sigortasının yürürlüğe girmesi, kıdem tazminatına yeni bir biçim verilmesini ve bir "fon" kurulmasını gerekli kılmaktadır. Kurulacak fonun sağlıklı çalışması, kalıcı olması ve kendi kendine yeterli olması bakımından kıdem tazminatı ödemelerindeki süre yeniden belirlenmelidir. Türkiye'de 20 yıl çalışmış bir işçiye 20 aylık kıdem tazminatı ödenirken, OECD ülkelerinde 20 yıla 6 aylık, Doğu Avrupa ülkelerinde 4 aylık, orta gelirli ülkelerde 10 aylık kıdem tazminatı ödenmektedir. Kıdeme hak kazanmak için OECD ülkelerinde en az 40 ay, Doğu Avrupa ülkelerinde 20 ay, Afrika ülkelerinde ortalama 33-34 ay çalışmak gerekmektedir. Bizde bu hak 12 ay çalışmayla kazanılmaktadır. Kıdem tazminatı sisteminde yapılacak bir reformla bu süreler OECD ortalamalarına çekilmelidir. Hükümet'in açıklamış olduğu istihdam paketinde Kıdem Tazminatı Fonu'nun yer almamış olması kanımızca önemli bir eksiklik. Mevcut haliyle kıdem tazminatı uygulaması, hem işçilere amaçlanan korumayı tam olarak sağlamamakta hem de işverenlere altından kalkamayacakları bir yük getirmektedir. Kıdem tazminatının işsizlik sigortası gibi kullanılmasının getirdiği yükler nedeniyle birçok firma kıdem tazminatı yükümlülüğünden kurtulmak için işçileri 1 yılını doldurmadan işten çıkarıp

yeniden işe almaktadırlar. Bu uygulama yakın zamana kadar geçici işçiler için devlet tarafından bile yapılmaktaydı ve uygulama bir yandan işçi devrini hızlandırırken, diğer yandan da çalışma barışını olumsuz yönde etkilemektedir. Mevcut haliyle kıdem tazminatı uygulaması, firmaların konjonktürdeki dalgalanmalara karşı esnekliklerini de zayıflatmaktadır. Ekonomik sıkıntıların arttığı dönemlerde işçi çıkarmak zorunda kalan firmalar, ödenmesi gereken kıdem tazminatları yükü altında ezilmekte, finansal yapıları daha da zayıflamaktadır. Bu durumda birçok firma kıdem tazminatını ödememek için çeşitli yollara başvurmakta, böylece sonunda işçi ve işveren mahkemelik olmaktadır. Kıdem tazminatı uygulaması istihdam artışını da engellemektedir. İşlerin açıldığı dönemlerde birçok firma yeni işçi almayı mümkün olduğu kadar ertelemekte, otomasyon ve fazla mesaiye ağırlık vermektedir. Evet, 2001'den bugüne sanayide ciddi gelişmeler oldu ama bunun istihdama yansımaları olmadı. Çünkü, 2001 krizinden edinmiş olduğumuz tecrübeler ve iş hayatındaki bu katılık, işe alma ve işten çıkartma maliyetlerinin bu kadar yüksek olması nedeniyle yatırımlarımızı daha çok, az emek kullanarak, az istihdam sağlayarak üretim yapmak yönünde şekillendirmek mecburiyetinde kaldık.

Kıdem tazminatı yükleri kayıtdışı istihdamı da teşvik etmektedir. Kanımızca Kıdem Tazminatı Fonu'nun kurulması bu sorunları ortadan kaldıracaktır. Fon'un nasıl kurulacağı, kimlerce yönetileceği, Fon'a yapılacak katkı oranının ne olacağı, kazanılmış hakların nasıl korunacağı konularında görüş birliğini sağlamak ve işçi sendikalarının bazı haklı endişelerini giderecek çözümler üretmek mümkündür.

İşsizlik sigortasının yürürlüğe girmesi, kıdem tazminatına yeni bir biçim verilmesini ve bir "fon" kurulmasını gerekli kılmaktadır. Kurulacak fonun sağlıklı çalışması, kalıcı olması ve kendi kendine yeterli olması bakımından kıdem tazminatı ödemelerindeki süre yeniden belirlenmeli, bu süreler OECD ortalamalarına çekilmelidir.

Mevcut haliyle kıdem tazminatı uygulaması, firmaların konjonktürdeki dalgalanmalara karşı esnekliklerini zayıflatmakta, istihdam artışını engellemekte ve kayıtdışı istihdamı da teşvik etmektedir.

Değerli Meclis üyeleri, sendikaların kamu çalışanları toplu iş sözleşmelerinde takındığı tavır bence kabul edilebilir değildir. Çok derin bir kriz yaşıyoruz. Bu krizde tüm fedakarlığı sadece özel sektör ve onun çalışanları mı yapacak? Özel sektörde işsizlik artıyor, fabrikalar birbiri ardına kapanıyor, işverenler kredi borçlarını ödeyemiyorlar, bazı işyerlerinde çalışanlar aylardır ücretlerini alamıyorlar, çalışanlar işlerini koruyabilmek için ücret indirimine razı oluyor. Böyle bir ortamda kamu çalışanı olma güvencesine sırtlarını dayayıp ücret pazarlığı yapıyorlar. Peki bu artan ücretlerin maliyetlerini kim ödeyecek? Yine özel sektör, biz ödeyeceğiz. 2001 krizinde de böyle yapmışlar ve kamu işçilerine yapılan zamların maliyetini köprü geçiş ücretlerine yapılan zamlarla yine bizler ödemiştik. Bu mu sendikacılık, bu mu sosyal sorumluluk, bu sendika liderleri uzayda mı yaşıyor, dünyada olup bitenlerin farkında değiller mi? Yine duyduk ki, 3 konfederasyon başkanı Cumhurbaşkanı'na çıkıp özel istihdam bürolarının kurulmasını öngören yasayı

imzalamamasını istemişler. Sanki fiilen özel istihdam büroları yokmuş gibi, sanki binlerce, on binlerce kişi her türlü sosyal güvenceden yoksun, kayıtdışı bir biçimde çalışmıyormuş gibi. Özel istihdam büroları çok geniş bir kesiminin kayıt altına alınmasını sağlayacağı gibi sosyal güvenlik sistemine girmelerini de sağlayacaktır. Bir Kıdem Tazminatı Fonu kurulduğu taktirde özel istihdam büroları aracılığıyla çalışan kesimlerin hakları da korunmuş olacaktır.

Şimdi not geldi, Mayıs ayı sanayi üretimi bir önceki döneme göre eksi yüzde 17,4 küçülmüş. Şubat 23,7 idi, Mart 20,9'du, Nisan 18,5'ti, Mayıs 17,4. Merkez Bankası Başkanı'nın söylediği gibi küçülme devam ediyor, hızla yokuş aşağı iniyoruz ama hızımızda cüzi de olsa bir azalma var.

Değerli Meclis üyeleri, bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

TARİK ARTUKMAÇ

ASO MECLİS BAŞKANI

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz üzere Kamu İhale Kanunu kapsamında ihale alan, kamuya iş yapan sanayicilerimizin, yani mal temin eden sanayicilerimizin kamuya verdikleri kati teminat mektupları yasa gereği ihale konusu ifa edildikten sonra geri verilmesi için Kanun gereği SSK ilişiksiz belgesi istenmektedir. İlişiksiz belgesi, bir sanayici için geçerli olamaz. Yani sanayicinin SSK'yla ilişiksiz olması mı isteniyor? Tam aksine ilişkili olması veya ilişkisini daha büyütmesi istenirken, deniliyor ki senin ilişiksiz olman lazım. Şimdi bu sözcükten doğan bu kısır mantığı anlamak mümkün değil.

Sayın Başkan bugünkü konuşmasında ilk defa derin bir kriz dedi. Doğru! Şimdi bunu TL bazında anlatıyoruz; biz her işi uluslararası ölçüde dolarla mukayese ediyoruz da

niye bunu birdenbire TL'ye döktük, onu da anlamıyorum. Dolar bazına indirdiğiniz zaman ekonomideki küçülme yüzde 30'dur. Başka bir deyişle, siz ekonominizin 3'te 1'ini kaybetmişsiniz, işsizliğiniz yüzde 15'e dayanmış. Bir felaketin bundan daha büyüğü olur mu bilmiyorum. Beterin beteri vardır derler ama görüyorsunuz ki krizin verdiği hasar son derece ağırdır. Burada yarın sonuç verecek tedbirlerin devreye sokulması gerektiğini ve krizin daha derinleşmesinin engellenmesi gerektiğini düşünüyor, yüzde 30'luk bir kayıpla, bu istihdamla, bu ihracat yapısıyla çok daha ağır sonuçlarla karşı karşıya kalabiliriz diye endişe ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

İşgücü piyasasında başarı için her düzeyde nitelikli eleman gerekmektedir

AKİF TEMELLİ

ASANSÖR SANAYİ MECLİS ÜYESİ

Sayın Başkan, değerli Meclis üyeleri; ülkemiz nüfus bakımından dünya sıralamasında 15. sırada yer almaktadır. Ülkemiz bu durumu stratejik üstünlüğe çevirmelidir. Bu, nüfusun işgücüne katılım oranının artırılması ve eğitim düzeyinin yükseltilmesiyle mümkündür. Özellikle 1970'li yıllardan sonra hızla gelişen teknoloji nitelikli elemana duyulan ihtiyacı da artırmıştır. İşgücü piyasasında başarı için her düzeyde nitelikli eleman gerekmektedir. Eğitimler verilirken ülke ihtiyaçlarının yanı sıra bölgesel ihtiyaçlar da göz önüne alınarak yeterli sayıda, iş piyasasını ve tarafların katkılarını oluşturacak istihdama dayalı eğitim projeleri hayata geçirilmelidir. Bu çerçevede iş piyasasının

önemli bir ihtiyacı olan elektro mekanik taşıyıcılar, asansör, yürüyen merdiven, teleferik alanında ortaöğretim devamı olan, sayıları yok denecek kadar az olan meslek yüksekokullarında bu eğitim yeterince verilmemektedir. Gazi Üniversitesi'ne bağlı Atatürk Meslek Yüksekokulu'nda elektro mekanik taşıyıcılar, asansör, yürüyen merdiven, teleferik yüksekokulu açılmasıyla ilgili benim de içinde bulunduğum bir grubun girişimleri sonuç vermiş ve bürokratik işlemleri devam etmektedir. Bu yıl öğrenci alımıyla ilgili çaba harcanmaktadır. Müfredatın oluşturulmasında, program dahilinde laboratuvar, öğretim araç ve malzemelerinin karşılanmasında destek verilmesi gerekmektedir.

Sosyal güvenlik ve işveren primlerinin düşürülmeye devam etmesi gerekmektedir

HÜSEYİN KUTSİ TUNÇAY

GENEL AMAÇLI MAKİNA VE YEDEK PARÇA SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Değerli Meclis üyeleri, 5763 sayılı Kanun'la yapılan düzenlemeler, işgücü piyasası için pek çok açıdan önem taşımaktadır. Bu kanun ile istihdamın teşvik edilmesi, işgücü maliyetlerinin düşürülmesi ve kayıtdışı istihdamın azaltılması hedeflenmiştir.

İstihdamın vergi ve sigorta prim yükü OECD ülkeleri ortalaması yüzde 37,6'dır. 5763 sayılı Kanun'un ilgili maddesinin 1 Ekim 2008'de yürürlüğe girmesiyle istihdam vergi yükü ülkemizde yüzde 38,5'e çekilmiştir. Türkiye'de işgücü üzerinde gerek işveren gerekse çalışan vergi yükünün yüksek olduğu aşikardır. Tabii bu çerçevede bir soru akla

geliyor. Sayın Çalışma Bakanımız istihdamın vergi ve sigorta prim yükünü OECD ortalamasının altına düşürmeyi düşünüyor mu acaba?

Çıkarılacak teşvik paketinde yatırım konusu sektörün bulunduğu ilde desteklenip desteklenmediğine bakılmaksızın OSB'lerde yapılan yatırımların teşviklerden yararlandırılması gerekmektedir. Krizden olumsuz etkilenen kurulu fabrikaların canlandırılması amacıyla istihdamın vergi ve sigorta prim yükünün en azından 2010 yılı sonuna kadar 5 puan daha düşük uygulanması gerektiğini düşünüyoruz.

Krizi hepimiz yüreğimizde hisseder hale geldik

YUNUS ERTEKİN

Diğer İMALATLAR VE BİLGİSAYAR YAZILIMLARI SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Değerli arkadaşlar; krizi hepimiz yüreğimizde hisseder hale geldik. Ülkede kriz var diyoruz; Ereğli Demir-Çelik Fabrikaları 480 dolar 15 gün önceki baz fiyatı. Her 3 güne bir 20-30 dolar devamlı zam koyuyor. Zam var ama malzeme yok. Diyoruz ki, malzeme ver; yok. Eylül'de, Ekim'de olursa o günkü fiyatlarla. Yurtdışından gelen malları engelleyeceksiniz, yüzde 14-15 kota koyduracaksınız, kendiniz de hiçbir yere saç vermeyeceksiniz. Biz Sanayi Odası olarak bunları dile getirmeliyiz. Hem mal vermeyeceksiniz hem de bu işsizlikte başka ülkelerden mal gelmesini engelleyeceksiniz.

Geçtiğimiz Cumartesi-Pazar günü Bursa'ya gittim; Karacabey ilçesinde yaklaşık 3 saat arazileri gezdim. Her araziye Denizbank metrekareye 25, 50 kuruş kredi vererek çiftçinin tamamını kredilendirmiş. Çiftçi bu kredilerin hiçbirisini geri ödeyemediği için şu anda günde bir şubenin 40-50 tane hacze gittiğini, arazileri haciz ettiğini ve satışa sunmadığını öğrendim. Parasını kurtarmak için banka ne yapar? Satışa sunar. Satışa filan sunduğu yok Sayın Başkan, bunlara dikkat edelim. Dün atalarımızın kanlarıyla, canlarıyla aldığı yerleri bugün cep harçlığıyla bizden geri alıyorlar, buna dikkat çekmek istedim.

Uluslararası piyasada birlikteyiz.

Dış Ticaret ürünlerimizle, uluslararası piyasada çalışan firmanızın beklentilerine uygun, kaliteli ve modern hizmetler sunarak dış piyasalardaki başarılarınıza destek oluyoruz!

Firmanıza özel çözümlerle riskinizi minimize ediyor, rekabet gücünüzü ve başarılarınızı artırıyoruz.

- Akreditif
- Kabul/Aval Kredileri
- Harici Garantiler
- İhracat Akreditifi İskontosu
- İhracat Faktoringi
- Eximbank Kredileri
- Ülke Kredileri

ASO MECLİS

**Ankara Sanayi Odası
Meclis Toplantısı**

19 Ağustos 2009

Olağanüstü dönemler olağanüstü tedbirleri gerekli kılıyor

NURETTİN ÖZDEBİR
ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Sayın Başkan, Ankara Sanayi Odası'nın değerli Meclis üyeleri, basınımızın seçkin temsilcileri; hepinizi şahsım ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis üyeleri, konuşmama Haziran ayı sonunda yaptığımız Ankara sanayiinde durum tespiti ve beklentiler anketinin sonuçlarını değerlendirerek başlamak istiyorum. Haziran sonuçlarını Mart ayındaki anket sonuçlarıyla karşılaştırdığımızda; üretimde artış belirtenlerin oranı yüzde 17,5'ten yüzde 38'e, "İç satışlarım arttı." diyenlerin oranı yüzde 17,5'ten yüzde 39'a, dış satışlarda artış belirtenlerin oranı yüzde 14'ten yüzde 25'e, yeni siparişlerde artış belirtenlerin oranı yüzde 16'dan yüzde 33'e, istihdamda artış belirtenlerin oranı yüzde 8'den yüzde 18'e, ithalatta artış belirtenlerin oranı yüzde 11'den yüzde 18'e, ürün

fiyatlarının arttığını söyleyenlerin oranı yüzde 17'den yüzde 18'e, "Hammadde fiyatları arttı." diyenlerin oranı yüzde 40'tan yüzde 46'ya yükselirken; ücretlerde artış belirtenlerin oranı yüzde 17'den yüzde 14'e, kredi kullanımında artış belirtenlerin oranı ise yüzde 44'ten yüzde 37'ye, "Stoklarım arttı." diyenlerin oranı yüzde 22,5'ten yüzde 20,5'e düşmüştür. Bu sonuçlar geçen yılın son çeyreğinden beri ciddi bir biçimde daralan Ankara sanayiinde kötüye gidişin hız kestiğini göstermektedir. Bu anket en çok katılım sağlanan anketimiz; aşağı yukarı cevap verme oranı yüzde 10. Bu görüşü destekleyen başka istatistiklerden de söz etmek mümkün. Örneğin Mart ayında artış ve azalış belirtenler arasındaki fark karşılaştırıldığında bu farkın kapandığını, hatta bazı konularda farkın artıya geçtiğini görebiliyoruz.

Ülkemizdeki genel ekonomik görünüm Ankara'dan farklı değildir. Sanayi üretimindeki düşüş devam etmekle birlikte hız kesmektedir.

Arttı ve Azaldı Diyenler Arasındaki Fark			
	2008 Aralık Sonu	2009 Mart Sonu	2009 Haziran Sonu
Üretim	-33	-36	2
İç Satışlar	-36	-36	1
Dış Satışlar	-42	-46	-22
Yeni Siparişler	-51	-41	-7
İstihdam	-24	-26	-6
İthalat	-36	-38	-17
Ürün Fiyatları	-2	-12	0
Hammadde Fiyatları	25	26	39
Kredi Kullanımı	21	27	20
Ücretler	11	13	9
Stoklar	-11	-8	-10

“Üretim arttı” diyenlerle “azaldı” diyenler arasındaki fark Mart ayında eksi 33 iken bu Haziran ayında 2’ye yükselmiş; yani “arttı” diyenlerin oranı “azaldı” diyenlerin oranını geçmiştir. Aynı durumu iç satışlarda da görüyoruz. Dış satışlarda hafif de olsa bir canlanma vardır. “Dış satışlar arttı” diyenler arasındaki fark eksi 46’dan eksi 22’ye gerilemiştir. Artış ve azalış belirtenler arasındaki fark yeni siparişlerde eksi 41’den eksi 7’ye, istihdamda eksi 26’dan eksi 6’ya, ithalatta eksi 38’den eksi 17’ye düşmüştür.

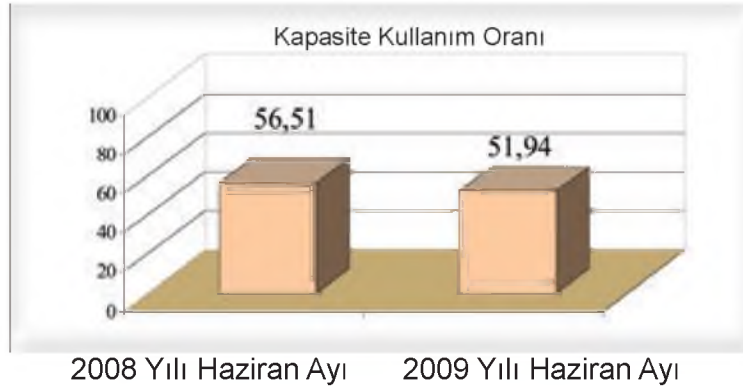
Değerli Meclis üyeleri, Mart ve Haziran ayı sonuçları 2009 yılının kalanı için beklentiler açısından karşılaştırıldığında; üretimde artış bekleyenlerin oranı yüzde 59’dan yüzde 36’ya, iç satışlarda artış bekleyenlerin oranı yüzde 55’ten yüzde 35’e, dış satışlarda artış bekleyenlerin oranı yüzde 55’ten yüzde 33’e, yeni siparişlerde artış bekleyenlerin oranı yüzde 57’den yüzde 36’ya, istihdamda artış bekleyenlerin oranı yüzde 39’dan yüzde 19’a, ithalatta artış bekleyenlerin oranı yüzde 40’tan yüzde 19’a, ürün fiyatlarında artış bekleyenlerin oranı yüzde 36’dan yüzde 28’e,

hammadde fiyatlarında artış bekleyenlerin oranı yüzde 68’den yüzde 52’ye, kredi kullanımında artış bekleyenlerin oranı yüzde 52’den yüzde 41’e, ücretlerde artış bekleyenlerin oranı yüzde 66’dan yüzde 35’e, stoklarda artış bekleyenlerin oranı yüzde 30’dan yüzde 17’ye gerilemiştir. Beklentilerdeki bu gelişmeleri, bazı beklentilerin yılın ikinci çeyreği içinde kısmen gerçekleşmesine ve ekonomideki gidişatin daha iyi okunmasına bağlıyoruz. Burada şunun altını çizmek lazım. Üyelerimiz arasında yapmış olduğum ziyaretlerde bu krizin çözülmesinin daha uzun zaman alacağı ve bununla ilgili beklentilerde de bir kötüleşmenin olduğunu tespit etmiş durumdayım. Bu görüşümüzü artış ve azalış bekleyenler arasındaki farkın kapanması da teyit etmektedir. Beklentilerde üretimin azalacağını söyleyenler 7 puan fazla iken şimdi artacağını söyleyenler 7 puan artıda. İç satışların azalacağını söyleyenler 6 puanda iken şimdi artacağını söyleyenler 3 puan. Yeni sipariş beklentilerinde “gelmeyecek” diyenler yüzde 11’ken şimdi artı 1 puana çıkmış. Stoklarda artış bekleyenler yüzde 9 iken burada da yüzde 15’e düşmüş.

Gelişmiş ülkelerde tüketicilerin ekonomiye duydukları güven artmadıkça ve tüketiciler harcamaya başlamadıkça dünyanın bu krizden çıkışı zaman alacaktır. Aynı durum bizim için de geçerlidir. Tüketicinin harcamalarını arttırmaları için ekonomide güven artırıcı tedbirlerin alınması gerekir.

Artış ve Azalış Bekleyenler Arasındaki Fark			
	2008 Aralık Sonu	2009 Mart Sonu	2009 Haziran Sonu
Üretim	-30	-7	7
İç Satışlar	-31	-6	3
Dış Satışlar	-22	-11	1
Yeni Siparişler	-28	-9	5
İstihdam	-31	-10	-7
İthalat	-30	-20	-11
Ürün Fiyatları	8	3	16
Hammadde Fiyatları	35	26	48
Kredi Kullanımı	30	17	26
Ücretler	-50	20	29
Stoklar	-10	-9	-15

2009 yılının geri kalanı için beklentiler Mart ve Haziran sonuçlarıyla karşılaştırıldığında; üretimde, iç ve dış satışlarda, yeni siparişlerde, ürün fiyatlarında, kredi kullanımında ve ücretlerde pozitif dönmüş, yani artış bekleyenlerin oranı, azalış bekleyenlerin oranını geçmiştir.

Mart ayına göre kapasite kullanımındaki artış da Ankara sanayiinde en kötünün geride kaldığını desteklemektedir. Ankara sanayiinde kapasite kullanım oranı Mart ayına göre 6 puan artarak yüzde 52'ye yükselmiştir. Ancak kapasite kullanım oranı hala 2008 Haziran ayındaki oranın 4 puan gerisindedir. Bunu değerlendirirken 2008 yılının Haziran ayının da sanayi üretimi için çok parlak bir dönem olmadığını hatırlamamız lazım. Bunu özellikle söylüyorum çünkü önümüzdeki dönemde bu verilerde net büyüme rakamları göreceğiz. Bu net büyüme rakamları moralimizi düzelterken, en kötünün geride kaldığını gösteren bir gösterge olmakla beraber, ekonominin yüzde 15-16 küçüldüğünün de işaretidir. Eylül-Ekim aylarına yaklaşıyoruz ve bunun etkilerin-

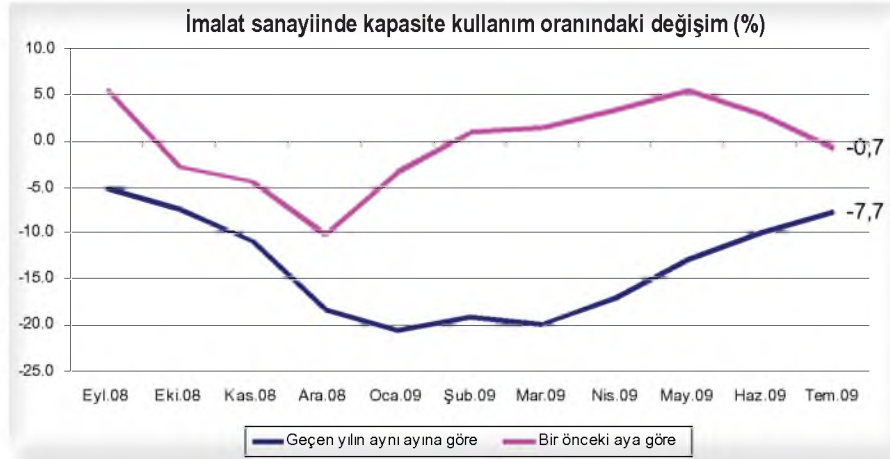
den dolayı artı rakamları önümüzdeki dönemde göreceğiz. Evet, bu bize umut verecektir ancak her şeyin de yoluna girdiğinin bir göstergesi değil. Bunun için temkinli olmamız gerektiğinin altını bir kez daha çizmek istiyorum.

Değerli Meclis üyeleri, ülkemizdeki genel ekonomik görünüm Ankara'dan farklı değildir. Sanayi üretimindeki düşüş devam etmekle birlikte hız kesmektedir. Haziran ayında sanayi üretimi geçen yılın Haziran ayına göre yüzde 9,7 azalmıştır. Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre üretim çeşitli alt sektörlerde farklı gelişmeler göstermiş ama temel olarak hane halkı tüketimlerini oluşturan üretim dallarında artış görülmeyle beraber, sermaye malı yani sanayi makineleri, inşaat makineleri, elektrikli ev aletleri

Ekonomi yönetiminin yerel seçimlerden sonra aldığı bir dizi tedbirlerin ekonomi üzerindeki olumlu etkileri hissedilmiştir. Özellikle ÖTV-KDV indirimleri piyasalara nefes alma imkanı sağlamıştır ama bu indirimler büyük sanayicilere yaramıştır; Ostim'deki, İvedik'teki küçük sanayiciler hala kan ağlıyor.

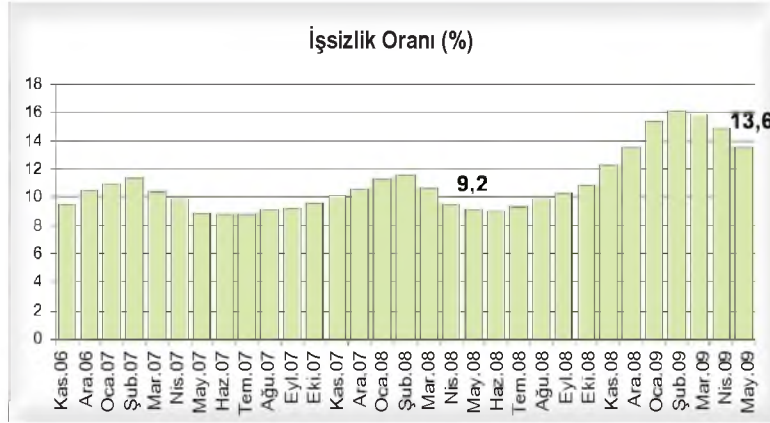
tüketimi haricindeki kanallarda hala küçülme devam etmektedir. Haziran ayında sanayi üretimi geçen yılın Haziran ayına göre yüzde 9,7 azalış gösterirken bir önceki aya göre ise yüzde 7,3 artmıştır. Düşüş hızındaki bu yavaşlamada ÖTV-KDV indirimlerinin piyasalara getirdiği canlılığın etkisinin olduğunu söyleyebiliriz. Ancak, ÖTV-KDV indirimlerinin esas olarak büyük sanayi kuruluşlarına yaradığını, KOBİ niteliğindeki işletmelerin sıkıntılarının ağırlaşarak devam ettiğini de burada belirtmekte fayda görüyorum.

Temmuz ayındaki kapasite kullanım oranındaki düşüş bu görüşümüzü desteklemektedir. Bugün ülkemizdeki sanayi üretiminin çok büyük bir kısmı büyük kuruluşlar tarafından yapılmakta ancak istihdamın çok büyük kısmı özellikle makine imalatı, yedek parça imalatı yapan, yan sanayi olarak çalışan, inşaat makineleri yedek parçaları yapan sektörlerde sağlanmakta. Bu sektörlerdeki daralma hala şiddetle devam etmektedir.

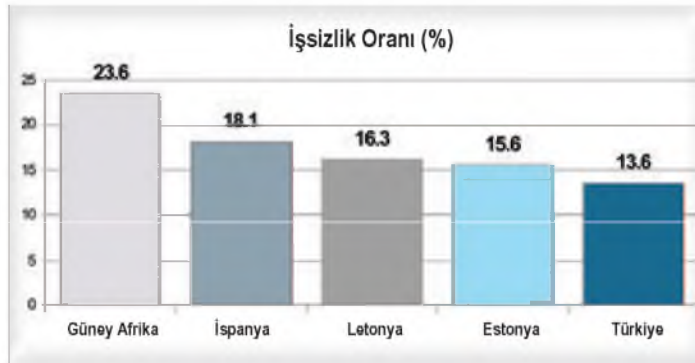
İmalat sanayiinde kapasite kullanım oranı, Temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre eksi 0,7 puan azalırken, bir önceki aya göre 0,4 puan azalarak 72,3 oldu. Grafikleri incelediğimizde mevsimlik olarak böyle bir düşüşün hemen hemen her sene bir iki puan olduğunu görüyoruz ancak inşallah bu bizi yanıltmaz; bu bir trend değil, mevsimlik bir dalgalanmadır. Kapasite kullanım oranındaki gerilemenin geçici olmasını umuyoruz; eğer geçici değilse hepimizin

altından kalkmasının daha zor olacağı şartları oluşturur. Hatırlanacağı gibi sanayi üretimindeki düşüş geçen yılın Ağustos ayında başlamıştı; bu düşüş sürecinin sonuna yaklaştığımızı, Temmuz ya da Ağustos ayında sanayi üretimindeki düşüş yerine artış görmeye başlayacağımızı umut ediyoruz. Burada baz etkisi tabii ki son derece önemli.

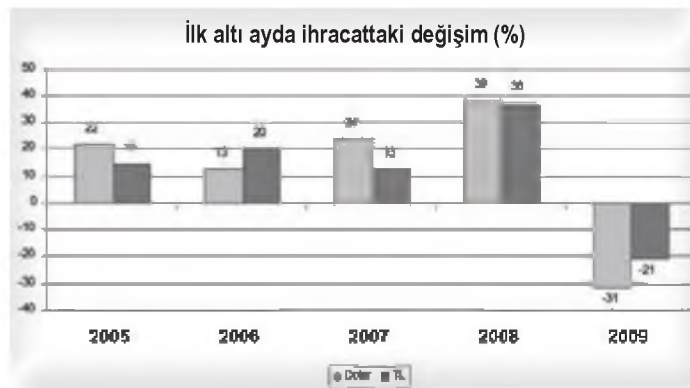

Değerli Meclis üyeleri, Mayıs ayında işsizlik oranı geçen yılın aynı dönemine göre 4,4 puan artarak yüzde 13,6 oldu. Türkiye genelinde işsiz sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 179 bin kişi artarak 3 milyon 382 bin kişiye yükseldi. Mayıs'ta istihdam edilenlerin sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 387 bin kişi azaldı. Genç nüfustaki işsizlik oranı geçen yılın aynı dönemine göre 8,3 puan ar-

tarak yüzde 24,9 düzeyine yükseldi. Genç nüfusta işsizlik oranı Nisan'da 26,5 olmuştur. İşsizlik Şubat ayında 16,1'le tarihi rekor düzeyine çıkmış, Mart'ta yüzde 15,8, Nisan'da 14,9 olmuştur. Mayıs döneminde işsizlik oranının Nisan'a göre düşüşünde mevsimsel faktörler etkili olmuş ancak bu kısmi iyileşmeye rağmen Türkiye işsizlikte dünyada 5. sırada gelmektedir.

Dünyada en çok işsizliğin olduğu ülke yüzde 23,6 ile Güney Afrika. Bu ülkeyi sırasıyla yüzde 18,1'le İspanya, yüzde 16,3'le Letonya, yüzde 15,6 ile Estonya izliyor.

Dış ticaret hacmindeki daralma devam ediyor, global krizin doğal bir sonucu olarak bu küçülmeyi de yaşıyoruz. Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre ihracat yüzde 29,2 azalarak 8,3 milyar dolar, ithalat yüzde 35,9 azalarak 12,5 milyar dolar, dış ticaret açığı yüzde 46,1 azalarak 7,7 milyar dolardan 4,2 milyar dolara geriledi. 2008 Haziran

ayında yüzde 60,4 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2009 Haziran ayında yüzde 66,7'ye yükseldi. Yılın ilk altı ayında ihracat geçen yılın ilk 6 ayına göre dolar bazında yüzde 31 geriledi. Aynı hesaplamayı TL bazında yapar ve 2009 yılının ilk altı ayında ortalama dolar kuruna 1,5 TL dersek ihracattaki düşüş yüzde 21'e geriliyor.

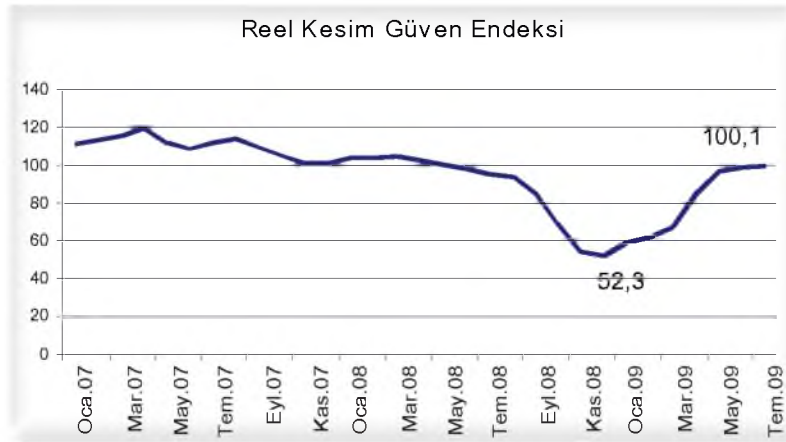

Dış talebin daraldığı bu dönemde iç pazarı kiskançlıkla korumamız gerekir. Oysa yabancı malların iç pazarımızı adeta istila ettiklerini görüyoruz. Piyasa gözetim ve denetimindeki zaafılar haksız rekabete neden olmaktadır. Gümrüklerden standartlara uymayan ve beyan edilenlerden farklı miktarlarda ithal ürünler girmektedir.

Yeni teşvik sisteminde OSB'lere yer verilmemiş olması büyük bir eksiklik. Sanayinin düzenli gelişmesi için ve bir takım maliyetlerin ortak paylaşılması açısından Organize Sanayi Bölgelerinin desteklenmesi gerekir.

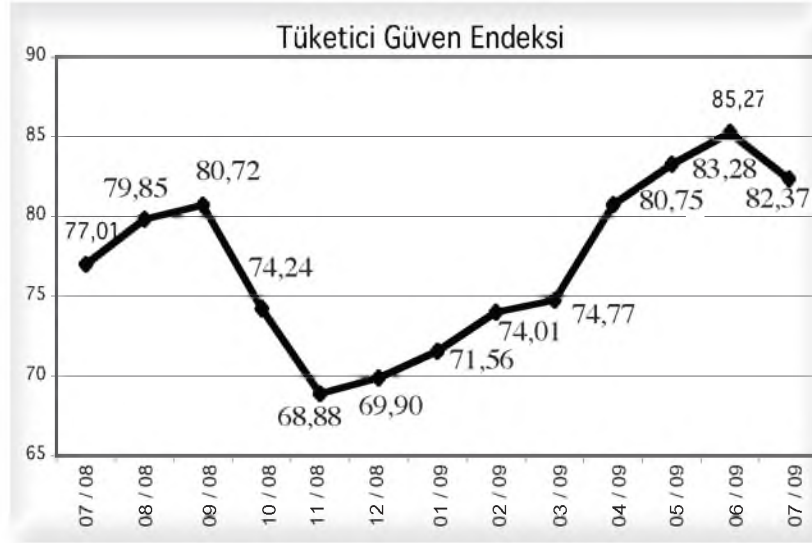
Değerli Meclis üyeleri, enflasyon da düşmeye devam ediyor; 5,39'a kadar düşmüş durumda. Buna bağlı olarak da dün hepimizin bildiği gibi Merkez Bankası da yarım puanlık bir indirim yaptı. Merkez Bankası'nın yapmış olduğu bu indirimi de destekliyoruz. Önümüzdeki dönemde dünyadaki enflasyon eğilimine göre merkez bankalarının fiyat artışlarıyla birlikte -her ne kadar Merkez Bankası Başkanımız önümüzdeki 3 yıl faizlerin artmayacağını söylemiş olsa da- benim şahsi tahminim 2010'un 2. yarısı veya 2010'un sonundan itibaren faiz artırımları bütün dünyada başlayacak. Faizleri ne kadar aşağı çekebilirsek ülkemiz açısından iyi olur. Ancak, Merkez Bankası'nın faizleri düşürmesine rağmen bankalar bu faiz indirimlerini bizlere, piyasalara çok fazla yansıtmamaktadır. Aksine bankalar Merkez Bankası'nın faizleri düşürmüş olmasına rağmen 35 milyar liralığını Merkez Bankası kasasında tutuyorlar; belki ondan

zarar yazıyorlardır ama asıl ihtiyacı olan, ayakta durması gereken sanayi kesimini desteklemekte son derece hasis davranıyorlar, bunu da kınıyoruz. Bankalarımız bu kadar kar ederken reel sektör işletmelerin batmasına, daha yüksek faizler uygulamasına, sıkıntısı olan işletmelere daha yüksek risk birimleriyle krediler oluşturmalarına, hatta oluşturmamasını da anlamak mümkün değil. Bu geminin içinde hep beraberiz; eğer kurtulacaksa hep beraber kurtulmamız lazım, bu geminin içindeki fonksiyonların bir kısmının batması, geminin batması, o limana ulaşamaması demek. İşletmelerimizi, üretim kabiliyetlerimizi ayakta tutmamız lazım. Bu, global ekonomimiz için son derece önemli. Yarın bu bankalar kimlerle çalışacaklar, yarın o bankalarda çalışan müdürler çocuklarını hangi işletmelerde işe sokacaklar? Bunları da iyi değerlendirmeleri gerekir.

Reel kesim güven endeksi Mayıs 2008'den bu yana ilk kez 100'ün üzerine çıkmıştır. Bu durum çok olumlu bir gelişmedir. Yani iş hayatındaki insanların, reel sektör temsilcilerinin morali ilk defa nötr bölgesinin üzerine, iyimserlik

olarak adlandırılacak olan kısmın üzerine ancak yüzde 0,1 puanlık bir geçiş göstermiştir. Ancak, reel kesimdeki güvenin tüketici güveni ile desteklenmesi lazımdır.

Tüketici güven endeksi Temmuz ayında Haziran ayına göre yüzde 3,4 oranında azalarak 82,4'e düştü. Bu şu demek; tüketici güveni olmazsa tüketici para harcamayacak dolayısıyla bizler daha az iş yapacağız, reel sektör güven endeksini de tekrar aşağıya doğru çekecek. Tabii çok olağanüstü bir dönemden geçiyoruz, buradaki düşüşün devam etmeyeceğini umut ediyoruz. Eğer buradaki düşüş devam ederse bu reel sektörün güveninin de bozulmasına, tüketim harcamalarının azalmasına sebep olabilir. Önümüzdeki Ramazan ayının da getireceği bir hareketle tekrar bu tüketici güven endeksinin de artıya dönmesini ümit ediyoruz.

Değerli Meclis üyeleri, Ağustos 2007'de başlayan Eylül 2008'de derinleşerek devam eden küresel kriz iki yılını doldurdu. Uzunca bir aradan sonra ilk kez dünya ekonomisinde bazı toparlanma işaretleri görülmektedir. Almanya, Fransa ve Japonya'da ikinci çeyrek büyüme rakamları bir önceki döneme göre pozitifte döndü. Ancak, bu toparlanma esas olarak hükümetlerin yaptıkları harcamalardan kaynaklanmıştır. Tıpkı bizim altyapı yatırımlarına harcamış olduğumuz gibi oradaki hükümetlerin de gerek kamu yatırımlarını desteklemeleri gerekse reel sektörü desteklemek için yapmış oldukları harcamalardan, ödeme çeklerinden çeşitli

finansal desteklerden kaynaklanmaktadır. İnşallah bunun da sürdürülebilir olacağını ümit ediyoruz. Başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere gelişmiş ülke ekonomilerinde tüketiciler henüz harcama yapmaya başlamamışlardır. Gelişmiş ülkelerde tüketicilerin ekonomiye duydukları güven artmadıkça ve tüketiciler harcamaya başlamadıkça dünyanın bu krizden çıkışı zaman alacaktır. Aynı durum bizim için de geçerlidir. Tüketicinin harcamalarını arttırmaları için ekonomide güven artırıcı tedbirlerin alınması gerekir. Kasım 2008'den beri yükselmekte olan tüketici güven endeksinin Temmuz ayında yüzde 3,4 puan düşerek 82,4'e gerilemesi herkes için bir uyarı sinyali olmalıdır. Ekonomide güven artırıcı tedbirlerin başında orta vadeli ekonomik programların açıklanması gelmektedir. Kamu borçları nasıl ödenecek, bunların reel sektöre faturası ne olacak, nelerle karşılaşılabilecek? Bunları bilmeliyiz; başımıza neler geleceğini iyi bilmemiz lazım ki hesabımızı ona göre yapabilelim. Ekonomi yönetiminin yerel seçimlerden sonra aldığı bir dizi tedbirlerin ekonomi üzerindeki olumlu etkileri hissedilmiştir. Özellikle ÖTV-KDV indirimleri piyasalara bir nefes alma imkanı sağlamıştır. Biraz önce de belirttiğim gibi bu indirimler büyük sanayicilere yaramıştır; Ostim'deki, İvedik'teki küçük sanayiciler hala kan ağlıyor. Ben yaptığım gezilerde de görüyorum, imkanı olanlar çalışmaya devam etmişler

ama depolarını üretimleriyle doldurmuşlar, bütün kaynaklarını oraya bağlamışlar, artık işlerini daha fazla çevirebilmekte sıkıntı içerisine düşmüş durumdadır. Ancak, artan bütçe açığı nedeniyle Hükümet'in ekonomiyi canlandırmak için alabileceği tedbirler de sınırlıdır. Daha şimdiden yıllık bütçe açığının 48-50 milyar liraya yaklaşacağı görülmektedir. Kriz döneminde bütçe açığının artması doğaldır ancak artan bütçe açığının önümüzdeki dönemlerde nasıl kontrol altına alınacağı açıkça ortaya konulmalıdır. Bu hem iç piyasa hem de dış piyasa aktörleri için son derece önemlidir. Ekonomi yönetiminin yoğun bir biçimde bu program üzerinde çalıştıklarını biliyor ve daha fazla gecikmeden orta vadeli ekonomik programın açıklanacağını umuyoruz. Hepimizin bildiği gibi üçer yıllık bütçeler hazırlanıyor; muhtemeldir ki bu üç yıllık bütçe hazırlıkları başladı. Bu hazırlıklarla beraber bunları da açıklayacaklar ama bütçeyi, bütçe kanunu eklemeyen bunların ipuçlarının, bu açıklamaların kamuoyunu tatmin eder bir şekilde yapılmasında da fayda olduğuna inanıyorum.

Buna ek olarak bazı önerilerimizi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu önerilerimizi geçen gün Konya'da da yapılan Ekonomik Konsey Toplantısı'nda da dile getirdim.

Bankalara olan borçların yeniden yapılandırılması gibi kamuya olan borçlar da yeniden yapılandırılmalıdır. Bu konuda Odamıza da gelen talepler, şikayetler bulunmaktadır. Bunun borçlarını zamanında ödeyenlere bir haksızlık olduğunu kabul ediyoruz ancak olağanüstü dönemden geçiyoruz ve olağanüstü dönemler olağanüstü tedbirleri gerekli kılıyor.

Kamuya olan borçlar nedeniyle üyelerimiz bankalarla sıkıntılar yaşamaktalar ve ihalelere girip iş alma imkanları kalmamaktadır. "İş alamazlarsa kamuya olan bu borçlarını nasıl ödeyecekler?" gibi karşılına bir sürü zorluklar çıkmakta. Bu sorunları gidermek için kamuya olan borçların;

- Uygun vade ve faizlerle yeniden yapılandırılması,
- Yeniden yapılandırılan borçların ödeme dilimlerinde -bu krizin yavaş yavaş çözüleceğini tahmin ettiğimize göre- ağırlığın ileri dönemlere ertelenmesi,
- Borçların gecikme faizlerinin Hazine'nin borçlanma faizleri kullanılarak yeniden hesaplanmasının yerinde olacağına inanıyoruz.

Küresel krizde iç pazarın tartışılmaz önemi daha da artmıştır. İhracatımızdaki düşüşten biraz önce söz ettim. Dış tale-

Dünya finansal kapitalizmi sınırlayıp endüstriyel kapitalizmin önünü açacak politikaları oluşturmaya çalışıyor. Biz de ülkemizde reel sektörün sorunlarını çözecek ekonomik politikalar üzerinde yoğunlaşmalıyız. Bu, hem küresel krizden çıkışımızı hızlandıracak hem de kriz sonrası dünya ekonomisindeki yerimizi pekiştirecektir.

bin daraldığı bu dönemde iç pazarı kiskançlıkla korumamız gerekir. Oysa yabancı malların iç pazarımızı adeta istila ettiklerini görüyoruz. Piyasa gözetim ve denetimindeki zaafılar haksız rekabete neden olmaktadır. Gümrüklerden standartlara uymayan ve beyan edilenlerden farklı miktarlarda ithal ürünler girmektedir. Bu istilayı engellemek için;

- Piyasa gözetim ve denetiminin gümrüklerden başlatılması,
- Odalara numune alma yetkisinin verilmesi,
- Gümrüğe terkedilen malların tekrar satışında güvenli mal olup olmadığı tetkik edilmeden tekrar satışına izin verilmemesi yerinde olacaktır.

İmalat sanayiinde yatırım malları ve yedek parçaları üretimindeki düşüş devam etmektedir. Nisan ayında yüzde 42 düşen yatırım malı imalatı Mayıs ayında yüzde 36, Haziran ayında da yüzde 30 düşmüştür. Bu sektörün acil desteğe ihtiyacı vardır. Bu sektöre destek olmak amacıyla iyi tanımlanmış bir listede yer alan yatırım malları için leasing'de KDV'nin yüzde 1'e indirilmesi ve amortisman süresinin 2 yıla indirilmesinin bu sektöre bir canlılık getireceği inancındayım. Bu, özellikle Ankara için son derece önemli. Ankara otomotiv, inşaat makineleri yedek parça üretiminde uzmanlaşmış bir ilimiz. Dökümünden makine imalatına, talaşlı imalattan diğer alt sektörlere kadar birçok üretim yapılmakta, bu alanın canlandırılması Ankara

sanayisi için de çok etkili olacak. Bugün aslında dayanıklı tüketim malları dışında bakarsak Anadolu'nun birçok ilinde de bu sanayi malları üretimi ağırlık kazanmaktadır. Bu illerimizin de Ankara'nın sanayisinin canlanması açısından bu sektörler acil bir desteğin vurgulanmasında büyük bir fayda vardır. KOBİ birleşmelerini teşvik eden yasa çok olumlu bir gelişmedir. Ancak, yasada birleşme teşviklerinin 2009 yılı ile sınırlandırılması kanımızca yanlıştır. Birleşme teşviklerinin süresinin en azından 2010 yılının sonuna kadar uzatılması yerinde olacaktır.

Yeni teşvik sisteminde OSB'lere yer verilmemiş olması büyük bir eksiklik. Sanayinin düzenli gelişmesi için ve bir takım maliyetlerin ortak paylaşılması açısından Organize Sanayi Bölgelerinin desteklenmesi gerekir. Ancak, bu yeni teşvik sisteminde Organize Sanayi Bölgeleri atlanmıştır. Bütün bu önerilerimi Konya'daki toplantıda da dile getirdim.

Değerli Meclis üyeleri, dünya finansal kapitalizmi sınırlayıp endüstriyel kapitalizmin önünü açacak politikaları oluşturmaya çalışıyor. Biz de ülkemizde reel sektörün sorunlarını çözecek ekonomik politikalar üzerinde yoğunlaşmalıyız. Bu, hem küresel krizden çıkışımızı hızlandıracak hem de kriz sonrası dünya ekonomisindeki yerimizi pekiştirecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, hepinizin Ramazan'ını şimdiden tebrik ediyor, saygılarımı sunuyorum.

SSK İlişiksiz Belgesi, Hiçbir Sanayici Tanımına Uymayan Bir Uygulamadır

TARIK ARTUKMAÇ

ASO MECLİS BAŞKANI

Oda Meclisi toplantısına girmeden evvel Oda Meclisi üyesi bir sanayici arkadaşımız bana bir soru tevci etti. "Siz geçen toplantıda bizim ihalelerle ilgili teminat mektubundan doğan sıkıntılarımızı dile getirdiniz, bizim düşüncelerimizi ve yaşadığımız sıkıntıları ifade ettiniz ama ne oldu sonra? Hiçbir şey olmadı." diye bir eleştiride bulundu. Ben de geçen toplantıya ait karar tutanağını okudum; hafızaları tazelemek için çok kısa olarak bir cümle ile hatırlatmak istiyorum.

Kamu İhale Kanunu'na göre ihalelere giren tüm sanayicilerimizden işin bitiminde teminat mektuplarının

iadesi için SSK ilişiksiz belgesi istenmektedir. SSK ilişiksiz belgesi, hiçbir sanayici tanımına uymayan bir uygulamadır. Sanayinin SSK ile ilişiksiz olması düşünülemez; ilişiksizlik keyfiyeti ancak ve ancak taahhüt sektöründe belli bir proje bazında kurulmuş olan şantiyelerin veya işyerlerinin kapatılmasına yöneliktir. Süreklilik arz eden bir ilişkide, ilişiksizlik belgesinin istenmesinin anlamsız olduğunu biz Oda olarak eğer anlatamıyorsak ya da anlattığımız kişiler bunu anlamıyorlarsa on senedir o zaman hepimizde bir kusur var demektir. Bu konuda takipçi olalım ve Oda Meclisimize de bu konuda bilgi verelim.

Kimsenin Kullanamayacağı Teşviklerle Bir Yere Gelmemiz Mümkün Değil

NIYAZİ AKDAŞ

DÖKÜM SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nda Zafer Başkanım sayesinde bir çalışma tertiplendi ve sektör stratejik eylem planları hazırlandı. Bu planları hazırlamaya sivil toplum örgütleri, TSE, devlet daireleri, Devlet Malzeme Ofisi, Enerji Bakanlığı, EPDK katıldı. Takriben, kamu kurumlarından 50 grup vardı ve uzun bir çalışma döneminden sonra sektörün analizi yapılarak iyi taraflarını maksimize, kötü taraflarını da minimize etmek hedefiyle sektörün hedefleri, bu hedef-

lere varmak için öncelikler, bu öncelikleri sağlamak için de tedbirler paketi hazırlandı. Ancak maalesef Zafer Başkanım Sanayi Bakanlığı'ndan gittikten sonra bu raporlar rafa kalktı. Sektörlerimiz, ancak bu tedbirlerle krizden kurtulacaktır. Aksi takdirde, kimsenin kullanamayacağı teşviklerle bir yere gelmemiz mümkün değil. Bu tip eylem planları ile sektörün ihtiyacı karşılanmazsa, bu krizden çıkış W olursa ne olacak diyorum ve saygılar sunuyorum.

Burada 500 Milyon Dolar Yatırım Yapabilecek Bir Kişi Var Mı?

UĞUR YAVUZ

DÖKÜM SANAYİ MECLİS ÜYESİ

Sayın Meclis üyeleri; benim Sayın Oda Başkanımıza bir sorum olacak. Biliyorsunuz yakın dönemde teşvik paketleri açıklandı ve Ankara 1. Bölge'de yer aldı. Bizim komşumuz olan Konya, Kayseri ve biraz daha uzağımızda olan Antep 3. bölge olarak değerlendirildi. Ankara'nın yıllar önce hazırlanmış bir sanayi havzası var Temelli yakınlarında. Burada 4-5 tane organize sanayi bölgemiz var; Ben size şöyle bir soru yöneltmek istiyorum; önümüzdeki 10 sene içerisinde bu verilen teşviklerle Ankara'nın sanayi geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Şu anda 2. Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyete geçmiş ne kadar yer vardır? Bir de bu teşvikler... Bu rakamlar çok yüksek rakamlar; sektör desteklemeleri var, belli bölgelerde belli desteklemeler var. Bir de rakamlar çok büyük, 500 milyon dolar. Ben şimdi soruyorum; burada 500 milyon dolar yatırım yapabilecek bir kişi var mı? İkincisi; Ankara'nın önümüzdeki 10 sene içinde sanayide nerede olacağı hakkında bir bilgi verebilir misiniz? Ben bugünkü görüşmeler ışığında pek ümitli değilim.

Hantal Yapı Tekrar Gelirse, Sanayicilerimizin Üretimlerinin Durma Tehlikesi Ortaya Çıkabilir

AHMET KAYA

EV VE OFİS ALETLERİ İLE DAYANIKLI TÜKETİM MALLARI SANAYİ MECLİS ÜYESİ

Değerli üyeler; Sayın Başkanımız Konya'daki toplantıda yapmış olduğu önerilerde piyasa gözetim ve denetiminin gümrüklerde başlatılması gerektiğini ifade ettiğini söyledi. Bildiğiniz gibi, 3-4 sene evvel gümrüklerde böyle denetimler yapılıyordu ve biz Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu olarak -o zamanki Yönetim Kurulu olarak- denetimden dolayı üretimi durmuş sanayicilerimizin dertlerini çözmek için Sayın Devlet Bakanı'na, Sayın Başbakan'a gitmiştik. Şimdi

kazara bu hantal yapı tekrar gelirse, sanayicilerimizin üretimlerinin durma tehlikesi yine ortaya çıkabilir. Buradaki denetimin nasıl başlayacağı konusunu hassasiyetle anlatmamız gerekir. Şu anda zaten piyasada denetim yapılıyor; gümrüklerde denetim yapma işi zaten bizim Gümrük Birliği anlaşmasına da aykırı. Orada ifade ederken bu konulara dikkat edilmesini rica ediyorum.

Teşvik Yasası'nın Uygulanabilirliği Yok

HÜSEYİN KUTSİ TUNCAY

GENEL AMAÇLI MAKİNA VE YEDEK PARÇA SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Korkarım bu Teşvik Yasası ya da teşvik kararnameyi uygulanabilirse Ankara'da sanayici kalmayacak. Çünkü Teşvik Yasası mevcut yatırımcıya, mevcut işletmeye hiçbir avantaj sağlamıyor. Teşvik Yasası ancak milyon doların üzerinde yatırım yapanlara imkan sağlıyor; o da 2010 yılı sonuna kadar. 2010 yılı sonundan sonra bir öngörü yok. Ankara sanayisine baktığımızda; bu Teşvik Yasası'ndan faydalanabilecek yeni yatırımları, Ankara sanayisinin almaması şu an pek mümkün gözüküyor. Yani bir yeni yatırım gelmesi lazım Ankara sanayisine ki -o da teşviki kapsayan sektör içinde olacak- yatırım ve teşvik alacak; böyle bir şey mümkün gözüküyor. Ankara sanayisinin bugününü, kısa vadede, orta vadede ve uzun vadede ne yapacağımızı ko-

nuşabilmemiz lazım. Ankara Sanayi Odası'nda bir çözüm merkezi oluşturabilmemiz lazım. Çünkü bizler mevcut yasalarla, mevcut kanunlarla ne tip destek alabileceğimizi, ne tip teşvik alabileceğimizi bilmiyoruz. Bilssek de işletmelerin küçüklüğü ya da bu işe ayırabilecek elemanımız olmaması nedeniyle bunları alabilmeye gücümüz yetmiyor.

Teşvik Yasası'nın uygulanabilirliği yok; kim nasıl uygulayabileceğini de bilmiyor şu an. Bizim hızla Ankara nasıl teşvik kapsamı içine alınabilir, Ankara'daki makine imalatı yapan firmalar bu destek ve teşvikten nasıl faydalandırılır bunlara çözüm bulmamız gerekli. Yoksa burada konuştuğumuz ancak hoş bir seda olarak kalacaktır.

Türkiye'de 26 Tane Kalkınma Ajansı Kurulacak

MEHMET AKYÜREK

PETROL VE KİMYA SANAYİ MECLİS ÜYESİ

Bugün Ankara'da Ankara Kalkınma Ajansı'nın kurul toplantısı var. Türkiye'de 26 tane kalkınma ajansı kurulacak. Birçok ilde tek başına, bazı illerde de birleştirilecek kalkınma ajansları kurulmaya başlamıştır. İki günde kuruldu, sonra İzmir'de, bugün de Ankara'da kurulacak. Kalkınma Kurulu'nu 97 sivil toplum örgütü oluşturuyor. Ben bütün sivil toplum örgütlerinin isimlerini tek tek inceledim. İçerisinde sanayi üretimini ilgilendiren kesim çok fazla değil. Bugün ne olacak? Bugün Ankara Valisi'nin başkanlığında Ankara Kalkınma Ajansı'nın Kalkınma Kurulu toplanacak. Bu kurul Ankara'nın kalkınmasını belirleyecek. Ankara Sanayi Odası, bütçesinin yüzde

1'ini aktaracak, Ticaret Odası aktaracak, genel bütçeden alacak, belediyeden alacak ve Ankara nasıl kalkınacak? Evet bu Kurul'u, bu yönetimi çalıştıracamız. Ankara Kalkınma Ajansı'nı çalıştırmak bizlere düşüyor. Neden? Çünkü Ankara, sanayileşmede 2. sırayı aldı; ciddi bir harcama yaptı, altyapı oluşturdu, ciddi bir arsa arzı var elinde. Üstünü kimler yapacak? Şimdi benim siz Meclis üyesi arkadaşlarımı bilgilendirmek istediğim tarafı bu. Bugün biz katlaçımız; ben İç Anadolu Sanayici ve İşadamları Dernekleri Federasyonu'nu temsilen katılıyorum; orada bilgi verebilirim, zaman olursa burada aldığımız bilgileri paylaşmak istiyorum.

ASOFORUM

AB mevzuatına uyum çerçevesinde, ülkemizde üretilen ve ithal tüm mallar piyasa gözetimi ve denetimine tabidir. Piyasa gözetimi ve denetimi ve ithalat denetimleri, hem tüketicinin hem haksız rekabetin önlenmesiyle yerli üreticinin korunması için çok önemli bir araçtır.

Son yıllarda piyasa gözetimi ve denetiminde ve ithalat denetimlerinde sayısal bir artış olmakla birlikte, sanayicilerden gelen şikayetlerde de artış gözlemlenmektedir.

Sizce, piyasa gözetim ve denetimleri ile ithalat denetimlerinin daha etkin bir biçimde yapılması için ne gibi tedbirler alınmalıdır? Piyasa gözetim ve denetiminde Sanayi Odalarına yetki ve görevlerin verilmesi konusundaki görüşleriniz nelerdir?

Kamu otoritesine kaliteli istihbaratın sunulması konusunda sektör örgütlerinin önemli bir rolü vardır

Zafer ÇAĞLAYAN

Devlet Bakanı

Öncelikle, piyasa gözetimi ve denetimi ile ithalat denetimlerinin, yerli üreticinin haksız rekabete karşı korunması açısından ne ölçüde kullanılabilir ve sonuç alınabilecek bir enstrüman olduğunun açıklığa kavuşturulması gerektiğini düşünüyorum. Bu enstrümanlara sahip olduklarından fazla önem atfedilerek bu konuda şişirilmiş beklentiler yaratılmaması gerekmektedir. Öte yandan, haksız rekabetin sadece yabancı üreticilerden değil aynı zamanda rakip yerli üreticilerden de kaynaklanabileceği gözden uzak tutulmamalıdır.

Bu çerçeveden bakıldığında, son yıllarda piyasa gözetimi ve denetimi sayısı artmasına rağmen sanayici şikayetlerinin sayısının da artması kısmen açıklanabilir. Diğer bir ifadeyle pi-

yasa gözetimi ve denetimi ile ithalat kontrollerinin her derde deva olduğu şeklinde oluşan kanaatin burada rol oynadığı söylenebilir.

Bununla birlikte, ülkemizdeki mevcut piyasa gözetimi ve denetiminin yeterli olduğunu söylemek de elbette gerçekçi değildir. Bu konuda, piyasa gözetimi ve denetimi yetki ve sorumluluğu tekeline sahip kamu otoritesinin yapması gereken şeyler bulunduğu gibi, konulan kurallara uymamanın ve müeyyideye tabi tutulmamanın getirdiği rekabet avantajını kullanan, yerli veya yabancı üretici ve/veya tacir hakkında kamu otoritesine kaliteli istihbaratın sunulması konusunda sektör örgütlerinin de önemli bir rolü vardır.

Ülkemizdeki mevcut piyasa gözetimi ve denetiminin yeterli olduğunu söylemek gerçekçi değildir.

Bilindiği üzere, koordinasyonu ve başkanlığı Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yapılan ve ilgili tüm kuruluşları bir araya getiren Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu, çalışmalarına devam etmektedir. Bu çalışmalardan biri de ülkemizde yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin yıllık raporlar hazırlamaktır. Dış Ticaret Müsteşarlığı internet sitesinden de ulaşılabilen Türkiye 2008 Yılı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Raporu'nda gözlemlenebileceği üzere, sektör kuruluşlarımız piyasa gözetimi ve denetimi yapan kamu kuruluşlarımıza piyasadaki güvensiz ürünlerin tespitine yönelik olarak gerektiği ölçüde yardımcı olmamaktadır. "Uzakdoğu kaynaklı haksız rekabet var" genel şikayetinin ise piyasa gözetimi ve denetimi alanında, kıt kaynaklarla ve belirli

önceliklendirmelerle faaliyet göstermek zorunda olan kamu kuruluşlarımız için çok da katma değeri olan bir bilgi kaynağı olduğunu söylemek zordur. Dolayısıyla, diğer tüm meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları için de geçerli olmak üzere; sanayi odaları da dünyanın bütün gelişmiş ülkelerinde, bağımsız ve tarafsız bir şekilde ve kamu otoritesi tarafından gerçekleştirilmekte olan piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine katkıda bulunabilirler. Bu çerçevede, piyasadan numuneler alıp bunları test ve analize tabi tutup, sonuçlarını yetkili kamu kuruluşlarına bildirerek piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinin daha da etkin bir şekilde gerçekleştirilmesine yardımcı olabilirler.

Önemli olan kıt kaynaklarla en etkin denetimi gerçekleştirmektir

Nihat ERGÜN

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Piyasaya sunulan her ürünün insan sağlığı, can ve mal güvenliği, çevre ve tüketicinin korunması açısından asgari güvenlik koşullarını sağlaması gerekmektedir. Gerek sorumluluk alanının kapsamı gerekse bu alana giren ürünlerin büyük bir kısmının nihai tüketicinin kullanımına sunulan ürünler olması nedeniyle Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bu konuda etkin bir rol üstlenmektedir.

Sorumlu olduğumuz ürün yelpazesinin genişliği, yaklaşık 70 milyon tüketicinin haklarının korunması hususunun da sorumluluk alanımızda yer alması, piyasa denetimi ko-

nusunda geçmişten gelen tecrübelerimizin varlığı, piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin mevzuat ve uygulamalar açısından bugüne kadar ülke içinde pek çok konuda öncü bir rol üstlenmemiz bizi Türkiye'de tesis edilen sistem içinde önemli bir yere taşımıştır.

Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyeti, insan sağlığını ve güvenliğini doğrudan ilgilendiren bir husustur. Bu nedenle, dikkatli ve titiz bir çalışmayı, çabuk karar almayı ve iyi organize olmayı gerektirmektedir.

Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyeti, insan sağlığını ve güvenliğini doğrudan ilgilendiren bir husustur. Bu nedenle, dikkatli ve titiz bir çalışmayı, çabuk karar almayı ve iyi organize olmayı gerektirmektedir.

Avrupa Komisyonu piyasa gözetimi ve denetiminin hangi esaslar çerçevesinde yürütülmesi gerektiğini belirlemiş ancak buna yönelik uygulamalar konusunda üye ülkelere serbest bırakmıştır. Bu çerçevede, piyasa gözetimi ve denetiminin kamu otoritelerinin sorumluluğunda olması, bağımsız ve tarafsız bir şekilde yürütülmesi şarttır.

Piyasa gözetimi ve denetiminin iki aşaması vardır:

1. Ürünlerin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak piyasaya arz edilip edilmediklerini denetlemek,
2. Uygun olmayan ürünleri mevzuata uygun hale getirmek için faaliyette bulunmak.

İthalat denetimlerinde etkinliğin sağlanabilmesi için gereken temel hususlardan birinin yine işbirliği ve koordinasyon olduğu unutulmamalıdır. Bu çerçevede Bakanlığımız ve Gümrük Müsteşarlığı arasında hızlı veri paylaşımını sağlayan bir sistem oluşturulmak üzere. Bu veri paylaşımı da iç piyasa denetimlerinde etkinliği arttıracaktır.

Etkin bir piyasa gözetimi ve denetimi, iç pazarda vatandaşların eşit düzeyde korunmasını ve ekonomik aktörlerin eşit hareket alanına sahip olmasını sağlayacaktır.

Öte yandan, etkin bir denetimde işin kilit noktası, denetim faaliyetinin sınırlı kaynaklarla nasıl gerçekleştirileceği hususudur. Türkiye gibi büyük ve dinamik bir piyasayı denetlemenin kolay olmadığı açıktır. Ancak, AB ülkelerinin sistemleri incelenecek olursa, piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinin çok sayıda personelle ya da büyük bütçelerle yürütülmediği görülecektir. Burada önemli olan hem risk analizi hem de ilgili ekonomik aktörler arasında etkin bir işbirliğinin sağlanmasıdır.

Risk analizinin sağlıklı bir şekilde yapılmasının en temel unsurunu piyasa gözetimi ve denetiminden elde edilen verilerin, AB'ye yapılan/AB'den gelen bildirimlerin, kaza, ihbar ve şikayet istatistiklerinin doğru bir şekilde tutulması, izlenmesi ve denetim faaliyetlerinde bu verilerin kullanılması oluşturmaktadır. Bunun için Bakanlığımızda "Piyasa Gözetimi ve Denetimi Veri Tabanı" oluşturulmuş ve işletilmeye başlanmıştır.

Ekonomik aktörler arasındaki işbirliği ise belki de etkin bir denetim mekanizmasının en önemli unsurlarından biridir. Gerek tüketici örgütlerinin gerek meslek odalarının, birliklerin, sanayi ve ticaret odalarının ilgili/yetkili kuruluşlarla işbirliği içinde olmaları gerekse tehlikeli, güvensiz ve mevzuata aykırı ürünler konusunda yetkili kuruluşları bilgilendirmeleri ürün güvenliği açısından büyük önem arz etmektedir.

Piyasa gözetimi ve denetimi konusunda kamuoyunda oluşan farkındalık ve sistemin her geçen gün biraz daha oturması gerek sayısal anlamda gerekse piyasada oluşan

etki anlamında olumlu katkılar sağlamıştır. Risk analizi temelinde, ilgili aktörlerin işbirliği ile daha etkin bir denetim sağlanması mümkündür.

Ayrıca, ithalat denetimlerinde etkinliğin sağlanabilmesi için de gereken temel hususlardan birinin yine işbirliği ve koordinasyon olduğu unutulmamalıdır. Bu çerçevede Bakanlığımız ve Gümrük Müsteşarlığı arasında hızlı veri paylaşımını sağlayan bir sistem oluşturulmak üzere. Bu veri paylaşımı da iç piyasa denetimlerinde etkinliği arttıracaktır.

Piyasadaki her ürünün denetlenmesinin, her üründen numune alınmasının Türkiye gibi büyük bir pazarda mümkün olmadığı çok açıktır. Önemli olan kıt kaynaklarla etkin denetimi gerçekleştirmektir. Bu noktada risk analizine dayalı denetim programları hazırlamanın, bir veri tabanı oluşturmanın ve ilgili aktörler arasında iyi işleyen bir iletişim ağının tesis edilmesinin önemi ortaya çıkmaktadır.

İthalat denetimlerinin ise hem Dünya Ticaret Örgütü kuralları çerçevesinde hem de AB'ye uyum sürecimiz kapsamında, AB'nin üçüncü ülkelerden ithalata ilişkin prensip ve uygulamalarına paralel olarak azaltılması hedeflenmektedir. Zaten aslolan ürünlerin piyasada denetlenmesi hususudur.

Bu çerçevede sanayi ve ticaret odalarımızın, tüketici örgütlerinin, meslek odaları ve birliklerinin güvensiz ürünler hakkında tüketicinin bilgilendirilmesi/bilinçlendirilmesi ve yetkili kuruluşların haberdar edilmesi konularında kamu otoriteleri ile işbirliğine gitmeleri hem tüketicinin korunması hem de haksız rekabetin önlenmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

2009 yılındaki hedefimiz denetimin etkinliğini de arttırmak olarak belirlenmiştir

Mehdi EKER
Tarım ve Köyşleri Bakanı

Tarım ve Köyşleri Bakanlığının gıda güvenilirliği politikası; Avrupa Birliği müktesebatı ile uyumlu olarak hazırlanan mevzuat çerçevesinde, ülke genelinde "Çiftlikten Sofraya Gıda Güvenilirliği" anlayışı ile tamamlayıcı ve etkin bir gıda denetiminin sağlanması, tüketiciye güvenli gıda arzının temini, tüketici menfaatlerinin ve insan sağlığının korunması ile sektörde haksız rekabetin önlenmesidir.

Bakanlığımız, merkezde Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü, ülke genelinde 81 İl Müdürlüğü ve yetkilendirilmiş İlçe Müdürlükleri, 39 adet İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü ile Bursa Gıda Kontrol ve Merkez Araştırma Enstitüsü

Müdürlüğü ve 49 adet faaliyet izni almış özel gıda kontrol laboratuvarları ile gıda denetim ve kontrol hizmetlerini yürütmektedir.

Ülkemizde kayıtlı 47.914 üretim yeri ve yaklaşık 400.000 satış ve toplu tüketim yeri bulunmaktadır. 2004 yılında yürürlüğe giren "5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun" ile AB ile uyumlu olarak ürün ve işletme riskine dayalı gıda kontrol ve denetim sistemine geçilmiştir, denetim sıklığı arttırılmıştır.

Gıda güvenilirliğinin sağlanmasına yönelik Bakanlığımız çalışmaları, uygulanan AB destekli projeler ile desteklenmektedir.

AB üyesi ülkelerin uygulamaları göz önünde bulundurularak, 2008 yılında Bakanlığımızca "İşletmelerin Risk Esasına Dayalı Denetim Sıklıkları Belirlenmesi Prosedürü" hazırlanmış ve uygulanmak üzere 81 İl Müdürlüğüne gönderilmiştir. Risk esaslı uygulanan denetim ve kontrollerle sorunlu olan işyerlerine daha fazla

sıklıkta denetime gidilerek Türk Gıda Kodeksi'ne uygun güvenilir ve hijyenik gıda üretiminin sağlanması yanında gıda işyerlerinin teknik ve hijyenik normlarının düzeltilmesi hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca 2004-2009 yılları arasında gıda işyerlerine yapılan denetim sayıları ve uygulanan cezalara ba-

Ülkemizde güvenilir gıda kavramının benimsenmesi ve kamuoyu bilincinin geliştirilmesi için "Güvenilir Gıda Sağlıklı Yaşam" kampanyası ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 2009 yılını "Gıda Yılı" olarak ilan etmiştir. Kampanya, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı öncülüğünde, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve sivil toplum kuruluşlarının da desteğiyle yürütülmektedir.

kılacak olunursa; denetim sayısının yıllar itibariyle arttığı görülmektedir. 5179 sayılı Kanun'un yayınlandığı 2004 yılında denetim sayısı 190.829 adet iken, 4 yılda Bakanlığımızca yapılan denetim sayısı yaklaşık iki katı artarak 2008 yılında 340.874 rakamına ulaşmıştır. 2008 yılında yapılan denetimlerde toplam 6958 adet idari para cezası uygulanmış ve 905 işyeri hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur. 2009 yılındaki hedefimiz, denetim sayısını arttırmamızın yanında denetimin etkinliğini de arttırmak olarak belirlenmiştir.

Gıda güvenliğinin sağlanmasında etkinliği arttırmak amacıyla Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nce **ürün ve risk bazında** yıllık denetim ve izleme programları hazırlanarak uygulamaya konulmaktadır. 2007 yılında 27 ürünle başlayan programın kapsamı 2008 yılında genişletilmiş, risk bazında 36 üründe denetim programı, 11 üründe izleme programı, 61 üründe pestisit kalıntı denetim programı, 19 üründe aflatoxin denetim programı, 12 değişik ürün sınıfında etiket denetim ve kontrol programı uygulanmıştır. 2009 yılında ise 17 ürün sınıfında 47 adet denetim programı, 4 ürün grubunda 7 adet izleme programı, 47 üründe pestisit kalıntı denetim programı ve 12 değişik ürün sınıfında etiket denetim ve kontrol programı uygulamaya konulmuştur.

Gıda güvenliğinin sağlanmasına yönelik Bakanlığımız çalışmaları, uygulanan AB destekli projeler ile desteklen-

mektedir. Bu projelerin en önemli çıktıları arasında; Ulusal Gıda Referans Laboratuvar Müdürlüğü'nün kurulması, veri toplanması ve değerlendirilmesine yönelik yazılım ve haberleşme sistemi olan "Gıda Güvenilirliği Bilgi Sistemi (GGBS)"nin faaliyete geçmesi, AB ile uyumlu gıda ve yerlerde hızlı alarm bildirim sisteminin (RASFF) işletilmesi, gıda sektörünün kullanımına yönelik olarak hazırlanan hijyen kılavuzları yer almaktadır.

Bu çalışmaların yanında; AB gıda güvenliği, veterinerlik ve bitki sağlığı müktesebatının uyumlaştırılmasına ve uygulanmasına ilişkin olarak, gerekli idari ve laboratuvar kapasitelerinin kurulmasını da içeren kapsamlı bir strateji taslağı hazırlanmış; et, süt, su ürünleri ve rendering tesislerinin AB mevzuatına uyumunun değerlendirilmesi ve işletmelerin sınıflandırılması kapsamında çalışmalar yürütülmüştür. Gıda işletmelerinin AB standartlarına uyumu tespit edildikten sonra teknolojik altyapının AB normlarına getirilmesini sağlamak için İPARD kapsamında gerekli mali desteğin verilmesi planlanmaktadır.

Ülkemizde **güvenilir gıda** kavramının benimsenmesi ve kamuoyu bilincinin geliştirilmesi için "Güvenilir Gıda Sağlıklı Yaşam" kampanyası ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 2009 yılını "Gıda Yılı" olarak ilan etmiştir. Kampanya, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı öncülüğünde, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve sivil toplum kuruluşlarının da desteğiyle yürütülmektedir. "Güvenilir Gıda"

temalı konferans, panel, sempozyumlar, seminer, toplantı eğitim faaliyetlerinin yanında reklam ve tanıtım faaliyetleri de yapılmaktadır.

14 Şubat 2009 tarihinde hizmete giren "174 Alo Gıda Hattı" kampanyanın en önemli faaliyetlerinden birisi olarak görülmektedir. "174 Alo Gıda Hattı" ile tüketicilerin gıda ile ilgili şikayet ve bilgi alma talepleri, Türkiye'nin her yerinden çağrı merkezine iletilmektedir. Tüketiciler Alo174'ü tekrar arayarak veya verilen başvuru numarası aracılığıyla www.alo174.gov.tr internet adresi üzerinden şikayet ve talebinin sonucunu öğrenebilmektedir. Bunun yanında, alo174@tarim.gov.tr e-posta adresinden de ihbar, şikayet ve bilgi talepleri yapılabilmektedir.

Alo Gıda Hattı'nın faaliyete geçtiği Şubat ayından Ağustos 2009 tarihine kadar Alo Gıda Hattı Çağrı Merkezi'ne toplam 10.871 başvuru yapılmış olup 9316 başvuru tamamen sonuçlandırılmıştır.

Bakanlığımızın ilgili mevzuat çerçevesinde ülkemizde gıda ve yem güvenilirliğini tesis etmek üzere yaptığı çalışmalar doğrultusunda, gerek yurtiçi gerekse ithalat-ihracat aşı-

malarındaki denetim ve kontrol hizmetlerini daha sağlıklı ve etkin bir şekilde sürdürebilmesi; ayrıca mevzuatın uygulamasında yaşanabilecek ve ortaya çıkabilecek sorunların zamanında tespit edilmesi ve gerekli tüm önlemlerin alınması amacıyla 21 Ocak 2009 tarihinde Ankara'da Bakanlığımız ve 30'u aşkın farklı gıda sektörü temsilcilerimizin katılımlarıyla gıda ve yem sektörüne yönelik konuları içeren bir değerlendirme toplantısı yapılmıştır. Toplantıda görüşülen konularda Bakanlığımız uygulamaları gözden geçirilmektedir.

Gıda sektörünün içinde bulunduğu problemler ve çözüm önerileri, sektör bazında ayrı ayrı yapılan toplantılarda tartışılmaktadır. Bu amaçla geçtiğimiz iki yılda 15 farklı sektörle işbirliği ve ortak akıl toplantısı yapılmıştır.

Bakanlığımız tarafından yürütülen faaliyetlerin amacını, Avrupa Birliği'nde olduğu gibi, tüketici sağlığının korunması ve tüketiciye güvenli gıda arzının temini oluşturmaktadır. Gıda güvenilirliğinin sağlanmasında etkin ve yeterli denetimi yapmak üzere tüm taraflarla işbirliğinin geliştirilmesine ve koordineli çalışmaların yapılmasına özen gösterilmektedir.

İthalatta uygunluk değerlendirmesi

Tahir BÜYÜKHELVACIĞIL
Türk Standardları Enstitüsü Başkanı

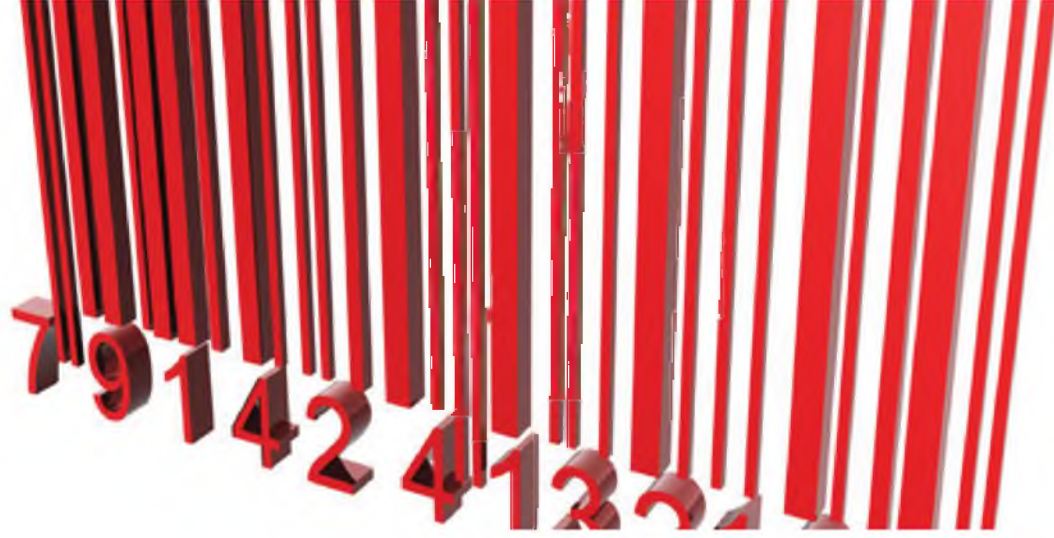
Bilindiği üzere Enstitümüz ithalatta uygunluk değerlendirmesini, Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın yayımladığı tebliğler ve bu tebliğlere ilişkin uygulama usul ve esasları çerçevesinde gerçekleştirmekte olup, bu tebliğler kapsamında denetlenecek ürünler yetkili kuruluş ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca belirlenmektedir.

Buna göre, 2009/1 sayılı Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği eki Ek-1 listede yer alan ürünlerin uygunluk değerlendirmesi parti miktarına göre ilk gelen partiden numune alınarak ilgili standardına göre muayene ve deneyleri yapılmaktadır. Muayene ve deneylerden olumlu

sonuç alan ürünler; G.T.İ.P.'i tipi, türü, sınıfı, menşei, markası, ithalatçısı ve üreticisinin aynı olduğu müteakip ithalatlarda tekrar teste tabi tutulmaz, evrak üzerinden kontrol edilir.

2009/9 sayılı Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği kapsamında CE işareti taşıması gereken ürünlerin ithalatta uygunluk değerlendirmesi, ithale konu ürüne ait belge (uygunluk beyanı, sertifika vb.) ile ürün arasındaki bağlantının kurulması/doğrulanması ve ilgili yönetmelikler gereği ürün üzerinde olması gereken işaretleme bilgilerinin kontrolü şeklinde yapılmaktadır.

Gerek iç piyasada üretilen ve gerekse ithal edilen ürünlerde özellikle zorunlu standartlar kapsamında olan ve geriye toplatılması mümkün olmayan ve direk tüketiciye arz edilen riskli ürünlerin ilgili standardına göre muayene ve deneyleri yapılarak denetim sağlanmalı, bunların dışında kalan ürünlerde ise tüketicilerin, sivil toplum örgütlerinin ve sanayi odalarının da katılımıyla ilgili Bakanlık veya Bakanlık tarafından yetkilendirilen kurum veya kuruluşlar tarafından aktif ve etkin bir piyasa gözetim ve denetimi yapılmalıdır.

Bu çerçevede etkin bir ithalat denetimi için;

– Zorunlu standartlar kapsamında yer alan ve ithalatta uygunluk değerlendirilmesi Enstitümüzce yapılan ürünler ile ilgili 2009/1 sayılı Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği tebliğ eki ürün listesinin, sanayicilerin ürettikleri ürünlerin bünyesinde girdi olarak kullanılan ürünler ile birlikte direk tüketicie arz edilen ürünlere yönelik olarak yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir.

– Enstitümüzce denetime tabi tutulan 2009/9 sayılı Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği kapsamı CE işareti taşıması gereken ürünlerde direk tüketicie arz edilen riskli ürünlerin daha ziyade evrak üzerinden yapılan uygunluk değerlendirmesinin ürünle ilgili güvenlik standartlarına göre muayene ve deneyleri yapılacak şekilde uygulama usul ve esaslarının belirlenmesi gerekmektedir.

Yerli ve ithal ürünlerde piyasa gözetimi; Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğe göre “Kamu kuruluşlarının başka amaçlarla yaptıkları denetimler sonucunda ortaya çıkan ürüne ilişkin mevzuata uygunsuzluklar; bir kazanın nedenleri araştırılırken ortaya çıkan bilgiler; tüketic, kullanıcı, rakip, üreticiler, dağıtıcılar uygunluk değerlendirme kuruluşları ve onaylanmış kuruluşlar, diğer kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri

tarafından ürünün teknik düzenlemeye uygunsuzluğu ve güvensizliği konusunda ihbarlar, şikayetler ve bu çerçevede elde edilen bilgiler de yetkili kuruluş tarafından piyasa gözetimi ve denetimi amacıyla kullanılabilir.” ifadesi doğrultusunda yetkili kuruluşun gerekli gördüğü hallerde üründen veya üretim hattında numuneler ve bu numunelerin teknik düzenlemeye uygun ve güvenli olup olmadığının tespiti şeklinde gerçekleştirilmektedir.

Buna göre gerek iç piyasada üretilen ve gerekse ithal edilen ürünlerde özellikle zorunlu standartlar kapsamında olan ve geriye toplatılması mümkün olmayan ve direk tüketicie arz edilen riskli ürünlerin ilgili standardına göre muayene ve deneyleri yapılarak denetim sağlanmalı, bunların dışında kalan ürünlerde ise tüketicilerin, sivil toplum örgütlerinin ve sanayi odalarının da katılımıyla ilgili Bakanlık veya Bakanlık tarafından yetkilendirilen kurum veya kuruluşlar tarafından aktif ve etkin bir piyasa gözetim ve denetimi yapılmalıdır.

Piyasa gözetim ve denetimi yapma yetkisinin sanayi odalarına verilmesi hususu Sanayi ve Ticaret Bakanlığının yetkisinde olup yapılacak denetimin tarafsızlığı açısından konu değerlendirildiğinde sanayici tarafında bulunan odanıza böyle bir denetimin verilmesinin Enstitümüzce uygun olmadığı düşünülmektedir.

Piyasa gözetiminden sorumlu kuruluşlar gerekli altyapıya sahip olmalıdır

Hasan TANRIVER

Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Denetim Daire Başkanı

Avrupa Birliği piyasa gözetimi ve denetimine yönelik yeni yaklaşımda (Yeni Yaklaşım Direktifleri), gümrüklerdeki yoğun kontrol nedeniyle oluşan beklentileri ve zorlukları azaltmak suretiyle malların üye ülkeler içerisinde serbest dolaşımının kolaylaştırılması hedeflenmiş, diğer taraftan ürünün piyasaya arzı veya dağıtım aşamasında veya ürün piyasada iken ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediğinin, güvenli olup olmadığının denetlenmesi ve güvenli ürün olmadığının tespiti halinde söz konusu malı piyasadan toplatma ve bertaraf etmeye

kadar varan tedbirler benimsenmiştir. Avrupa Birliği'nde piyasa gözetimi ve denetiminin amacı, piyasaya arz edilen ürünlerin ilgili bulunduğu tek pazar mevzuatına uygun olarak üretilip üretilmediğini tespit etmek ve böylece anılan mevzuat hükümlerine birlik çapında uyulmasını sağlamaktır. Piyasa gözetimi yükümlülüğü, üye ülkelere mevzuata uygun olmayan ürünlerin serbest dolaşımını engelleme hakkını vermektedir.

Avrupa Birliği'nde her bir üye ülke piyasa gözetimi ve denetimi altyapısını belirlemede serbest olup bunun

Piyasa gözetimi ve denetiminin daha etkin olması için yeterli laboratuara sahip olmanın yanı sıra teknik düzenlemeye aykırı olduğuna yönelik şikayetlerin yetkili mercilere ulaştırılması ve bu bilgiler kapsamında ürünlerin denetiminin yapılması da önemlidir.

sonucu olarak da piyasa gözetimine ilişkin yasal ve idari altyapı bir üye ülkeden diğerine değişmektedir. Örneğin, piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri, Yunanistan'da Devlet Kimya Laboratuvarları (sayıları 50 civarı), İngiltere'de yerel yönetimler, Finlandiya'da gümrük idareleri, Fransa'da

ise taşra birimleri ile birlikte merkezi idare tarafından yürütülmektedir.

Avrupa Birliği'nin yukarıda belirtilen piyasa gözetimi ve denetimi sistemine paralel bir sistemin ülkemizde

Hem ülke içerisinde üretilmiş hem de ithal edilmiş ürünler piyasa gözetim ve denetimi kapsamında olup bu konuda özellikle karar verme düzeyindeki yetkilerin kullanımında tarafsızlık konusu önemlidir. Sanayi odalarının bu konuda karar verme düzeyinde yetki kullanması durumunda, ülkemizi bağlayan, başta AB müktesebatı olmak üzere uluslararası sözleşmeler bakımından problem oluşturacağı düşünülmektedir.

kurulması için hukuki altyapıyı oluşturan 4703 sayılı “Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun” 11 Temmuz 2001 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanmış ve bu Kanun’a istinaden hazırlanan “Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik” 11 Ocak 2002 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Ayrıca, 05.04.2004 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren 5179 sayılı “Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun” ile gıda ürünleri ile ilgili piyasa gözetimi ve denetimi (Kanun’un yedinci bölümü) özel olarak düzenlenmiştir.

4703 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinde piyasa gözetimi ve denetimi ile bu konuda temel bazı kavramların tanımı yapılmıştır. Anılan Kanun’da piyasa gözetim ve denetimi “Yetkili kuruluşlar tarafından, ürünün piyasaya arzı veya dağıtım aşamasında veya ürün piyasada iken ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediğinin, güvenli olup olmadığının denetlenmesi veya denetlettirilmesi” olarak tanımlanmıştır. Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi piyasa gözetimi ve denetiminde güvenli ürün, teknik düzenleme ve yetkili kuruluş kavramları önemlidir.

Kanun’da güvenli ürün “Kullanım süresi içinde, normal kullanım koşullarında risk taşımayan veya kabul edilebilir ölçülerde risk taşıyan ve temel gerekler bakımından azami

ölçüde koruma sağlayan ürün” olarak tanımlanmış ve aynı Kanun’un 5’inci maddesi üçüncü fıkrasında “...Teknik düzenlemeye uygun ürünlerin güvenli olduğu kabul edilir...” hükmü ile de belirtilmiştir.

Teknik düzenleme ise aynı Kanun’da “Bir ürünün, ilgili idari hükümler de dahil olmak üzere, özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması zorunlu olan her türlü düzenleme” olarak tanımlanmıştır.

Yetkili kuruluş ise ürün itibarıyla piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetini uygulamakla görevli kuruluş olup Kanun’da “Ürünlere ilişkin mevzuat hazırlamaya ve yürütmeye yasal olarak yetkili bulunan ve bu Kanun hükümlerini kendi görev alanına giren ürünler itibarıyla uygulayacak olan kamu kurum veya kuruluş” olarak tanımlanmıştır.

Bir ürünün güvenli olup olmadığının yetkili kuruluş tarafından denetlenmesi veya denetlettirilmesi faaliyeti piyasa gözetimi ve denetimi faaliyeti olup bu faaliyet 4703 sayılı Kanun (gıda ürünleri için 5179 sayılı Kanun) kapsamındadır. Piyasa gözetimi ve denetiminde ürünlerin ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediği, güvenli ürün olup olmadığı hususundaki ilk

işlem, ürünün piyasaya arzı veya dağıtımı aşamasında veya ürün piyasada iken ürünün teknik düzenlemeye uygunluğunu belgeler işaretin varlığının aranması ile başlar, test ve muayene edilmesine kadar devam edebilir.

Piyasa gözetiminden sorumlu kuruluşlar faaliyetlerini yerine getirebilmek için gerekli altyapıya sahip olmalıdır. Numunelerin teste tabi tutulabilmesi ve test verilerinin doğruluğu sağlanmalıdır. Bu itibarla, piyasa gözetimi ve denetimi yapılan ürünlerin ilgili mevzuata uygun olarak üretilip üretilmediği ve güvenli olup olmadığı hususunun tespitinde yapılacak test ve muayeneler için ürün ile ilgili tespitler üzerinde hukuki tereddütleri en aza indirecek yeterli sayıda, ülke geneline yaygın ehliyetli laboratuvarlar mevcut olmalıdır. Bu laboratuvarların yeterliliğinin tespiti konusunda akreditasyon önem taşımaktadır.

Piyasa gözetimi ve denetiminin daha etkin olması için yeterli laboratuvara sahip olmanın yanı sıra teknik düzenlemeye aykırı olduğuna yönelik şikayetlerin yetkili mercilere ulaştırılması ve bu bilgiler kapsamında ürünlerin denetiminin yapılması da önemlidir. Bu tür bildirimler tüketicilerden geldiği gibi, sektörde faaliyette bulunan, doğal olarak teknik düzenlemeleri bilmesi beklenen diğer firmalar tarafından da yapılması mümkündür.

4703 sayılı Kanun'da piyasa gözetim ve denetimi faaliyetini uygulamakla görevli kuruluşlar, yetkili mercii olarak belirtilmektedir. Aynı kanunda yetkili mercinin tanımında bu birimlerin kamu kurum ve kuruluşu olduğu belirtilmektedir.

Diğer taraftan hem ülke içerisinde üretilmiş hem de ithal edilmiş ürünler piyasa gözetim ve denetimi kapsamında olup bu konuda özellikle karar verme düzeyindeki yetkilerin kullanımında tarafsızlık konusu önemlidir.

Sanayi odalarının bu konuda karar verme düzeyinde yetki kullanması durumunda, ülkemizi bağlayan, başta AB müktesebatı olmak üzere uluslararası sözleşmeler bakımından problem oluşturacağı düşünülmektedir. Ancak, piyasa gözetim ve denetimi bir uygulama süreci olup sanayi odalarının olumlu etkilerinin olacağı eylemlerin de mevcut olabileceği düşünülebilir. Piyasa gözetim ve denetimi ülke geneline yayılmış yetkin laboratuvarlara ihtiyaç duymaktadır. Sanayi odaları bu tür laboratuvarların kurulmasına katkı sağlayabilir. Ayrıca, teknik düzenlemeye uygun olmadığına yönelik bilgi ve gözlemi olduğu ürünleri, o ürün ile ilgili yetkili mercilere bildirilmesi suretiyle piyasa gözetim ve denetimi sürecine çok önemli katkı sağlanabilir.

Piyasa gözetimi ve denetimi ülkemiz için yeni bir kavram olup Dış Ticaret Müsteşarlığı koordinasyonunda ülkemizde yerleştirilmeye çalışılan bir faaliyettir. Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğin 12'nci maddesiyle "Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu" kurulmuştur. Anılan yönetmeliğe göre Kurul (PGDKK), Dış Ticaret Müsteşarlığı Dış Ticarete Standardizasyon Genel Müdürü veya görevlendireceği Genel Müdür Yardımcısı'nın başkanlığında, yetkili kuruluşların birer daimi temsilcisinden teşekkül eder. Söz konusu koordinasyon kurulunda, yetkili mercii temsilcileri piyasa gözetimi ve denetimi konusundaki sorunlarını paylaşmakta, farklı bakış açıları tartışılmakta ve çeşitli tavsiye kararları alınmak suretiyle piyasa gözetimi ve denetimi hususunda bilgi birikimi oluşturulmaktadır. Sanayi odalarının piyasa gözetim ve denetimi konusunda verebileceği katkıya yönelik önerilerin, bu Kurul'un bir toplantısında da gündem olarak alınabileceği düşünülmektedir.

Piyasa gözetim, denetimi ve tüketiciler

Ali ÇETİN

Tüketici Dernekleri Federasyonu Genel Başkanı

Tüketiciyi Koruma Derneği Genel Başkan Yardımcısı

Piyasa gözetimi ve denetimi, tüketici açısından ürünün piyasaya arzı ve dağıtım aşamasında veya piyasada iken yetkili kuruluş tarafından gerçekleştirilen denetim işlemidir. Ülkemizde piyasa gözetim ve denetimi işi 4707 sayılı çerçeve Kanun'la düzenlenmiş ve 11.02.2002 tarihli Resmi Gazete'de "Ürünlerin Piyasa ve Gözetimi ve Denetimi-ne Dair Yönetmelik"le mevzuata kavuşmuştur.

Bir standartlara uygunluğun denetimi olan "Ürünlerin Piyasa Gözetim ve Denetimi" ile ilgili olarak, ülkemizde dokuz bakanlıkla üç özerk kurum görevlendirilmiştir. Bu

kurumlara da denetim birimlerinin oluşturulması görevi verilmiştir. Ancak, gerek görevli Bakanlıklara gerekse de söz konusu üç özerk kuruma baktığımızda; denetim için gerekli birimlerin oluşturulmasının tamamlandığını söylemek ve etkin bir piyasa gözetim ve denetimi yapıldığını ifade etmek güçtür. Çünkü bu kurumların henüz gerekli altyapıları mevcut değildir. Yeterli personeli bulunmamaktadır. Ürünlerin ilgili mevzuata uygun olup olmadığını, diğer bir ifade ile güvenli olup olmadıklarını, test edecek yeterli test ve muayene istasyonları ve laboratuvarlar yoktur. Tarım il müdürlüklerinde bulunan laboratuvarlar

Uygunluk denetimi yapılmadan yurda girecek ürünlerin arasında insan sağlığını doğrudan ve dolaylı ilgilendiren onlarca ürünün olması tüketiciler açısından ciddi riskler doğurmaktadır. CE uygulaması altyapısız olarak başlamıştır. Türkiye'de CE konusunda henüz onaylanmış kurum bulunmamaktadır.

henüz kendi alanlarında dahi yetersizdir. Örneğin gümrüklerde giren gıda ürünlerinin GDO'lu olup olmadığı, yani var-yok testi bile doğru dürüst yapılamamaktadır. Diğer kurumların ise konuları ile ilgili laboratuvar hazırlıkları bile yoktur. Bu konuda alınacak daha ciddi bir yol olduğu her

kesimce kabul edilmektedir. Türkiye'de ürünler piyasaya arz edilmeden önce yapılması gereken uygunluk değerlendirilmesi henüz yapılamamaktadır. AB ülkelerine baktığımızda piyasa gözetim ve denetim faaliyetlerinin her ülkede farklı kurumlarca yerine getirildiğini söylemek

mümkündür. Örneğin, piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri; İngiltere’de yerel yönetimler, Fransa’da merkezi hükümet, Finlandiya’da ise gümrük idareleri tarafından yürütülmektedir. Ülkemizde ise demin de belirttiğimiz gibi merkezi hükümet ve üç özerk kurumca yürütülmektedir. Yani ülkemizde piyasa gözetimini gerçekleştirmek kamu kuruluşlarının sorumluluğundadır. Bu bir yanıyla piyasa gözetimi faaliyetlerinin tarafsızlığı anlamında ise de diğer yanı ile ülkemizdeki bürokratik işleyiş göz önüne alındığında kimi sorunlar taşımaktadır.

Bu sorunların en başında ise ağır işleyiş, politik baskı nedeniyle tarafsız görev yapamama, kadro ve teknik sorunlar olduğunu söylemek mümkündür. Ürünler piyasaya arz edildikten sonraki kontrollerin (piyasa gözetim ve denetimi) sadece kamu eliyle yapılması yeterli denetimi sağlayacak mı? Yeni mevzuat, denetimi etkinleştirdi mi?

Örneğin, ithal ürünlerin denetimi 2005 yılına kadar TSE tarafından yapılmakta idi; 2006 yılı başından itibaren 768 ithal ürünün denetiminde Türk Standartları Enstitüsü (TSE) devre dışı bırakıldı. Ürünlerin denetiminin girişte değil, piyasadayken yapılması öngörüldü. Ancak söz konusu yönetmenliğe göre denetimi yapacak dokuz bakanlık ve üç özerk kurumun birçoğunda hala yeterli denetim çalışması yok. Uygunluk denetimi yapılmadan yurda girecek ürünlerin arasında insan sağlığını doğrudan ve dolaylı ilgilendiren onlarca ürünün olması tüketiciler açısından ciddi riskler doğurmaktadır. CE uygulaması altyapısız olarak başlamıştır. Türkiye’de CE konusunda henüz onaylanmış kurum bulunmamaktadır. Şimdilik 130 AB firmasının CE belgesi için açtığı temsilcilikler kanalıyla “CE” işareti vermektedir. Bu konuda piyasada bir karmaşa bulunmakta ve tüketici sahte “CE” işaretli ürünlerle karşılaşmaktadır. İthalatta denetim ve kontrollerin tam yapılamaması nedeniyle tüketici güvensiz ürünlerle karşı karşıya kalmaktadır. Piyasayı “CE” işaretli güvenli ürünler yerine Chine Export işaretli ürünler doldurmaktadır.

Gıdada ABD, Kanada, Meksika, Çin, Latin Amerika ülkelerinden gelen GDO’lu ürünler; **tekstilde** Çin, İran, Pakistan, Hindistan, Özbekistan, Türkmenistan, Suriye; otomotivde Güney Kore, Taiwan, Çin, Hong Kong; **makina, imalat, klima, sıhhi tesisat** sektöründe Çin, Taiwan, Kore, Bulgaristan, Romanya gibi ülkelerden ithal edilen, önemli bir bölümü standart dışı, insan, çevre, can ve mal güvenliğine aykırı, yedek parça servis garantisi sağlamayan, üzerinde markası ve kullanma kılavuzu bile bulunmayan, etiketinde belirtilen kapasitesi ile uygulamada bu kapasiteye ulaşmayan ve böylece haksız rekabete neden olan ve tüketiciyi yanıltan yüzlerce çeşit ithal ürünün, ülkemize girişinde ve pazarda yeterli denetimi sağlanamamaktadır.

Ülkemizde piyasa gözetim ve denetimi daha çok görevli kuruluşlara şikayet ve ihbarlar yoluyla yapılmaktadır. İnceleme ise daha çok masa başında yapılmaktadır. Ancak bu yetersiz denetim yöntemi bile bu alandaki boşluğun ve risklerin ciddiyetini ortaya koymaktadır.

Dış Ticaret Müsteşarlığı’nın “2006 Yılı Piyasa Gözetim ve Denetim Raporu” verilerine göre; özellikle asansörler, kristal camlar, basınçlı ekipmanlar, sıcak su kazanları, tartı aletleri ve tekstil alanında olumsuzluk oranı yarı yarıya-dır. Bulaşık, çamaşır makineleri, fırınlar ve buzdolaplarının enerji etiketleri konusunda tüketici yüzde 100 aldatılmaktadır. Tıbbi cihazların yarısı, oyuncak ve kozmetiklerin yüzde 80’i standart dışı, tehlikeli veya sağlığa zararlıdır (Sağlık Bakanlığı’nın 2007 yılı oyuncaklar için faaliyet raporunda 197 denetim yapıldığı ve yapılan denetimlerde herhangi bir aykırılık ve güvensizlik bulgusuna rastlanılmadığı kaydedilmiştir. DTM 2007 PGD raporunda ise Sağlık Bakanlığı’nın denetlediği ürünlerde uygunsuzluk oranı yüzde 1,9 olarak verilmiştir. Aynı raporda Tablo 2’de ise 55 adet oyuncağın geri çekildiği, yüzde 97 oranla piyasadaki en fazla ürün çeken bakanlığın Sağlık Bakanlığı olduğu belirtilmiştir. Sadece Sağlık Bakanlığı’na ait bu bilgiler bile verilen bilgilerin güvensizliğini ve gayri ciddi-

ğini göstermektedir.). Tütün mamulleri ve alkollü içkilerin yüzde 90'ı standarda uygun değildir, risklidir. Bu oran 2007 raporunda yüzde 91,30'dur. Akaryakıt bayileri, biyodizel şirketlerinin yüzde 80-90'ı, LPG şirketlerinin yüzde 22'si denetimlerde sınıfta kalmıştır. Deprem kuşağında olan Türkiye'nin inşaat ürün ve malzemelerinin denetiminde uygunsuz bulunan ürün oranı 2007 yılı denetim raporunda yüzde 72 olarak yer almıştır. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın denetim sonuçlarına ilişkin 2007 Yılı PGD Raporu'nda herhangi bir bilgi yoktur. Ancak üretilen sebze ve meyvenin yüzde 5'inin ihraç edildiği ve yüzde 95'inin iç piyasada tüketildiği bilinmektedir. İç piyasada bu konuda anlamlı bir denetimden söz etmek mümkün değildir. 2008 raporu sonuçta düzelme olmadığını göstermektedir. 2008 Yılı PGD Raporu'nda, "Şikayetlerle ilgili Tarım ve Köy İşleri

Bakanlığı'nda istatistik tutulmuyor olması ve oyuncaklar gibi en temel ve ürün güvenliği bakımından önem arz eden bir ürün grubundan hiç şikayet alınmamış olması çarpıcıdır." değerlendirmesi, yapılan denetimlerin ve PGD işlerine kamunun bakışındaki ciddiyeti göstermesi açısından çok önemli bir göstergedir.

Tüketici açısından güvenli olmayan bu ürünler, çoğu zaman ölüm saçmaktadır. Standart dışı alkollü içkiler öldürmekte, tansiyon aletleri yanlış ölçmekte, çakmaklar ve cep telefonları elde, yüzde patlamakta, neşterler paslanmaktadır. Oyuncaklar boya ve elektrik aksanları nedeniyle ciddi riskler içermekte, çocukların beynine zarar vermekte, kalıcı işitme ve görme bozukluklarına neden olmakta, küçük oyuncak parçalarının çocuklarca yutulması yolu ile ölüme ve yaralanmalara neden olmaktadır.

Ülkemizde piyasa gözetim ve denetimi daha çok görevli kuruluşlara şikayet ve ihbarlar yoluyla yapılmaktadır. İnceleme ise daha çok masa başında yapılmaktadır. Ancak bu yetersiz denetim yöntemi bile bu alandaki boşluğun ve risklerin ciddiyetini ortaya koymaktadır.

Bütün bu sorunlar ancak etkin bir piyasa gözetim ve denetimi, etkin bir örgütlenme ile mümkündür. TÜDEF olarak tüketicilerimizin sağlık ve güvenliği için önerilerimiz şöyledir;

Denetim çok başlıktan kurtarılmalı ve PGD tek çatı altında toplanmalı,

Etkin bir piyasa gözetim ve denetim ağı kurulmalı, hızla altyapı eksiklikleri tamamlanmalı ve yeterli sayıda ve nitelikte laboratuvarlar kurulmalı. (TÜDEF proje karşılığı laboratuvar kurmayı planlamaktadır.)

Tek çatı PGD örgütü tüm il ve ilçelerde örgütlenmeli,

Denetim bütçesi amacına uygun biçimde oluşturulmalı ve artırılmalı,

Denetim elemanlarının baskıdan uzak, tarafsız karar vermelerini sağlayacak düzenlemeler yapılmalı ve ortam sağlanmalı,

PGD zabıtası kurulmalı,

Tüketici örgütleri ile PGD Kurumu arasında ciddi ve kalıcı işbirliği sağlanmalı ve tüketici örgütleri laboratuvarlardan ücretsiz yararlanmalıdır. Sanayi odalarına da bu kapsamda rol verilmelidir.

Tüketicilere, sanayi odası temsilcilerine denetimlerde etkin ve samimi işbirliğine dayalı bir rol verilmelidir.

Kamyonüstü
Beton Pompaları

bilgi, tecrübe
ve kalite ürünü...

PI MAKİNA

www.pimakina.com.tr

Pompalar

DOSYA

Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Etkileri

DOÇ. DR. KORKUT ÖZKORKUT

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü (Türkiye İş Bankası A.Ş. Vakfı)
Müdür Yardımcısı

Türk Ticaret Kanunu (TTK) Tasarısı (Tasarı) hakkında 2000 yılı başında yeni bir temel kanun hazırlanması amacıyla başlayan çaba, dokuzuncu yılın neredeyse son çeyreğine gelinirken Tasarının kanunlaşması yönünde henüz sonuçlanmamıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin, son dönemde kısa sayılabilecek sürelerle farklı amaçlarla da olsa bir seçim ya da referandum atmosferinden diğerine girmekte olması ve anayasal açıdan neredeyse sürekli bir şekilde varlık nedenini kamuoyu önünde tartışması, sadece ülke içinde değil, uluslararası düzeyde de ticari hayatımızın geleceği, işletmelerimizin ekonomik krizlere karşı dayanıklı hale gelmeleri ve sürdürülebilir rekabet gücüne erişmeleri için büyük önem taşıyan bir temel kanun hazırlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) gündeminde devamlı arka sralara itilmesine yol açmaktadır.

TBMM'de 76 maddesi 2008 yılı sonunda kabul edilmiş 1535 maddelik bir Tasarının neredeyse on ay geçtikten sonra ne zaman, nasıl ve ne tür bir siyasi irade ile kanunlaşacağı giderek daha büyük bir soru işareti haline gelmektedir. Bu durum işletmeleri, ticaret hayatını, avukatlar ve muhasebe meslek mensupları başta olmak üzere tüm uygulamacıları, yargıyı ve alanları itibarıyla Tasarı ile yakından ilgili akademisyenleri, hatta ticaret hukuku ile ilgili dersleri almakta olan binlerce üniversite öğrencisini doğrudan etkilemektedir. Bu çevrelerin çoğunda artık herkesin birbirine neredeyse ilk sorduğu soru Tasarının akıbeti olmaktadır. Ancak Tasarı ile ilgilenenler ve önemini bilenler ya da en azından "Aman Kanun bir anda çıkar da hazırlıksız yakalanırsınız" endişesini duyan yahut ihtiyatlılığını göstermeye çalışanlar için Tasarı hakkındaki bilgilendirme çaba-

KOBİ kavramı, siyasetçi ve yöneticiler başta olmak üzere hemen herkesin gerektiğinde sözünü ettiği ve sayısal olarak da -tam sayı bilinmese de- Türkiye'deki mevcut işletme profilinin büyük bir çoğunluğunu teşkil ettiği kuşkusuz olan bir kavram niteliği taşımasının yanı sıra tanımı, hangi özellikleri haiz olması gerektiği, bir işletmenin neden büyük değil de küçük ya da orta ölçekli hatta bazen mikro işletme sayılacağı gibi hususlarda tanım vermenin zorluklarının sıklıkla yaşandığı bir kavramdır.

mıza¹, Tasarının kısa sürede kanunlaşacağı beklentisini, azalmakta olsa da halen taşıyan bir akademisyen olarak devam etmekteyiz. Bu yönde Tasarının ilgili hükümlerini, doğrudan etkileyecekleri kuşkusuz olan küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ) açısından ele almanın yararlı olacağı açıktır.

I- Tasarının Genel Gereğesinde KOBİ Kavramı

Tasarının Genel Gereğesi incelendiğinde² "küçük ve orta ölçekli işletme" kavramından, "son hükümler"e ilişkin, "ölçeklerine göre işletmeler ve sermaye şirketleri" başlıklı

1- Özkorkut, Korkut; Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Anonim Şirketlerin Denetiminde Yeni Bir Dönem: Bağımsız Denetleme Kuruluşları, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler, BATİDER (Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi), Yıl:2005, Cilt:XXIII, Sayı:2, s.31-69; Özkorkut, Korkut; Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku Açısından Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Hukuk Hayatımıza Getireceği Yenilikler, ASOMEDYA (Ankara Sanayi Odası Aylık Yayın Organı), Temmuz 2006, s.64-71. Tasarının sermaye şirketleri hakkında getirmekte olduğu yenilikler bakımından daha geniş bilgi için bkz. Özkorkut, Korkut; Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Sermaye Şirketlerine Getireceği Yenilik ve Değişiklikler-I, Yaklaşım, Yıl: 17, Sayı:194, Şubat 2009, s.239-245; Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Sermaye Şirketlerine Getireceği Yenilik ve Değişiklikler-II, Yaklaşım, Yıl: 17, Sayı:195, Mart 2009, s.246-249. Ayrıca bkz. Özkorkut, Korkut; Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Halka Açık Anonim Ortaklıklara İlişkin Yaklaşımı, Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sayı:6, Ocak 2006, s.125-135.
2- Tasarı metni ve TBMM Adalet Komisyonu Raporu için bkz. TTK Tasarısı, 1/324 sayılı Adalet Komisyonu Raporu (Dönem:23, Yasama Yılı:2, TBMM Sıra Sayısı:96) <<http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss96.pdf>> (11.08.2009).

217 numaralı paragrafta bahsedilmekte olduğu görülmektedir. Genel Gerekçe'deki bu paragraf gerek KOBİ'lerin gerek sermaye şirketlerinin ölçeklerine göre ayrımlarının yapılması hakkındaki esasları gösteren Tasarının 1522 ve 1523. maddelerine ilişkindir.

Genel Gerekçe'deki 217. paragraf şu şekildedir:

"Gerek uluslararası düzeyde gerek AT'da, Türkiye'de "KOBİ" kısaltması ile anılan "küçük ve orta ölçekte" işletmeler çeşitli alanlarda özel düzenlemelerin konusunu oluşturmaktadır. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Kurulu (IRSB) KOBİ'ler için, finansal raporlama standartlarının hazırlığı içindedir. Yakın gelecekte söz konusu standartların uygulamaya konulması beklenmektedir. KOBİ'lere özgü ayırık düzenlemelere, şirketlerin birleşmesi, bölünmesi, tür değiştirmesi bağlamında kredilerde, teşviklerde, AB'de bölgesel kalkınma programlarında rastlanmakta veya bunlardan bağımsız ve özel olarak KOBİ'ler için düzenlemeler yapılmaktadır. Aynı şekilde küçük ve orta ölçekli sermaye şirketlerine de denetçilerin seçiminde, finansal raporlama ve denetleme standartlarında, finansal tabloların ilanında, bölünmenin ve birleşmenin denetlenmesinde gene söz konusu yapı değişikliklerinin ortaklar tarafından incelenmesinde, büyük ölçekli sermaye şirketlerine nazaran, daha basit usul ve yöntemler uygulanmaktadır. Bu gelişmeler ile uygulanan "kolaylık sağlayıcı" hükümler dikkate alınarak son hükümlere, işletmelerin ve sermaye şirketlerinin büyüklüklerini belirleyen ölçütler konulmuştur. Sermaye şirketleri hakkında, AB'de uygulananlar esas alınmış, ölçüt oluşturulmuştur. KOBİ'ler için ölçütlerin belirlen-

*mesi Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na bırakılmıştır."*³

217. paragraftan da anlaşılabilir üzere KOBİ'ler için işletmelere ilişkin yapısal değişiklikler (birleşme, bölünme ve tür değiştirme) bakımından krediler, teşvikler ve kalkınma programları önem taşımaktadır. Bu yönde KOBİ'ler bakımından özel düzenlemelerin yapılması gerektiği vurgulandıktan sonra bu tür düzenlemelerin, bağımsız denetçilerin seçiminde, finansal raporlama standartlarıyla bağımsız denetim standartlarında, finansal tabloların ilanında, bölünme ve birleşmelerin denetlenmesinde ve yapısal değişikliklerin ortaklar tarafından incelenmesinde ortaya çıkacağı belirtilmektedir. Bu açıdan son hükümlere gerek KOBİ'lerin gerek sermaye şirketlerinin büyüklüklerini belirleyecek ölçütlerin konmuş olduğu söylenmektedir.

217. paragraf dışında Tasarının Genel Gerekçesi'nde küçük ve orta ölçekli işletmelerden esas itibarıyla iki paragrafta daha bahsedilmektedir. Bir tanesi, Tasarının limited şirketlere ilişkin hükümlerinde yapılan değişikliklerde geniş şekilde gözden geçirilmiş ve yararlanılmış olan İsviçre Borçlar Kanunu'ndaki limited şirketlere ilişkin değişikliktir. Genel Gerekçe'nin 30. paragrafında⁴, İsviçre'deki reformun hedefleri arasında *"Limited şirketin kişisel ögelere daha çok yer veren, küçük ve orta ölçekli işletmelerin ihtiyaçlarını karşılayan bir yapıya kavuşturulması"*nın da yer aldığı söylenmektedir⁵. Halen yürürlükteki 6762 sayılı TTK limited şirketi, şahıs şirketleri ile sermaye şirketlerinin neredeyse tam ortasına yerleştirip, şirket sözleşmesiyle bu niteliklerden birine ağırlık verilmesine de imkan tanımış şekilde karma nitelikli bir şirket türü olarak düzenlemiştir⁶. Buna karşılık Tasarı, İsviçre hukukundaki limited şirket modelinden farklı olarak, limited şirketin de en az anonim

3- Bkz. Tasarı metni, s.67, 68.

4- Bkz. Tasarı metni, s.18.

5- Limited şirketlere ilişkin İsviçre Tasarısının temelinde kural olarak yer alan üç ana amaçtan biri, "küçük ve orta ölçekli işletmelere hitap eden limited şirketlerin, kişi şirketlerine ait ögeler taşıyan bir sermaye şirketi olarak kendisine özgü niteliklerinin korunması"dır. Diğer ikisi; a) kamuyu aydınlatma, şirket hesapları ve bu hesapların ortaklık dışında denetlenmesi başta olmak üzere anonim şirketler hukukuna yaklaştırılması ve b) İsviçre'ye özgü niteliklerin azaltılarak AB yönergelerine uyum sağlanmasıdır (bkz. Yıldız, Şükrü; Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Şirketler Hukuku, İstanbul 2007, s.20, 21).

6- "Böylece Türk limited şirketi kısmen anonim, kısmen de adi ve kolektif şirkete ait ögeleri bünyesinde barındıran ve Kanun'un bu şirketlere zaman zaman atıfta bulunduğu, özellikle ortak sayısı yirmiden fazla olduğu zaman anonim şirketlere yakın karma bir şirket özelliğini ihtiva etmektedir." (bkz. Yıldız, s.55).

şirket kadar ticaret hayatında önem taşımasını amaçlayarak, yürürlükteki TTK'nın anlayışından ayrılmış ve anonim ve limited şirketleri biraz daha birbirlerine yaklaştırmayı tercih etmiştir⁷. Tasarı'yı bu amaca yönelten neden Genel Gerekçe'de, "ileriki yıllarda, çeşitli sebeplerle, özellikle de asgari sermayenin yüksekliği sebebiyle girişimcilerin anonim şirket yerine limited şirketi kurmaya daha fazla yönelecek olmaları" şeklinde ifade edilmiştir. Aşağıda "II" numaralı başlık altında genel anlamda değerlendirilen

direceğimiz (ayrıca bkz. aşağıda Tablo I) işletme ve şirket sayıları, bugün için de aslında şirket türleri arasında en çok tercih edilen türün açık ara farkla ve her yıl artan sayıda limited şirket olduğunu göstermektedir. Tasarı'nın yeni anlayışı karşısında, ortaklarının sorumluluğu sınırlandırılmış olan bu sermaye şirketi türünün daha da fazla tercih edilmeye başlayacağını tahmin etmek zor olmayacaktır. Bu mevcut durum ve beklenen gelişme KOBİ'ler için ayrı bir önem taşımaktadır.

Yönetmelik'teki işletme ve KOBİ tanımları, "ekonomik faaliyeti", diğer bir ifade ile "ekonomik bir birim" olmayı esas almaktadır. Yönetmelik KOBİ tanımında işletmenin hukuki statüsünü ise "Yasal statüsü ne olursa olsun" demek suretiyle göz önünde bulundurmamaktadır.

Tasarının Genel Gerekçesi'nde KOBİ'lerden ayrıca şahıs şirketleri olan kolektif ve adi komandit şirketler hakkında açıklamalara yer veren 116. paragrafta söz edilmektedir. Bu paragrafta kolektif ve komandit şirketler alanında Avrupa'da, özellikle de bu konuda TTK'ya kaynaklık etmiş olan İsviçre Borçlar Kanunu'nda herhangi bir önemli değişikliğin yapılmadığı; şahıs şirketlerinin bugüne kadar AB'nin (geçmişe yönelik olarak AET'nin ve AT'nin) de ilgi alanı dışında kaldığı belirtildikten sonra, her iki şirket türünün hitap ettiği kitlede de genişleme olmadığı, aksine şahıs şirketi türüne ilginin azalmış olduğu da vurgulanmıştır. Aynı paragrafta ifade edildiği üzere bu anlayış KOBİ'ler yönünden de geçerlidir. Çünkü, "KOBİ'lerin de sorumluluğu sınırlı olmayan bir şirketi tercih etmeleri için ikna edici bir sebep mevcut değildir."⁸ Tasarının bu değerlendirmesi Genel Gerekçe'nin 30. paragrafındaki açıklamaları

da tamamlayıcı niteliktedir. Aşağıda ele alacağımız şirket sayıları bugün için de esas itibarıyla bu gerçeği ortaya koymaktadır.

Tasarı tek kişilik sermaye şirketleri olarak, tek pay sahipli anonim ve tek ortaklı limited şirketi düzenlemek suretiyle de Türk hukukuna sınırlı sorumlu ticari işletmeyi ve sınırlı sorumlu tacir kavramlarını getirmekte⁹; bu şekilde, KOBİ'lerin ileriye yönelik büyüme eğilimleri açısından baştan itibaren sorumluluklarını sınırlandırmış oldukları ve kuruldukları andan itibaren de işletmelerine prestij katabilecekleri bir hukuki altyapının temeli atılmış olmaktadır. Bu yaklaşım, KOBİ'lerin bugünkü şirket tercihlerine uygun ve Tasarının Genel Gerekçesi'nin 116. paragrafındaki şahıs şirketlerine ilişkin değerlendirmeyi daha da ileriye götüren olumlu bir yaklaşımdır.

7- Tasarı Genel Gerekçe, s.50, paragraf.144. "Tasarı, 6762 sayılı Kanun'dan farklı olarak, ortak sayısına göre uygulanacak hüküm çeşitliliğini de ortadan kaldırmış ve ortak sayısı ne olursa olsun, bütün limited şirketler için aynı hükümlerin uygulanması kuralını benimsemiştir. Bununla birlikte Tasarı, limited şirketin karma yapısını değiştirmemiş, yer yer kişisel ögelere de yer vererek, şahıs şirketlerine ait özellikleri az da olsa muhafaza etmiştir." (bkz. Yıldız, s.56)

8- Bkz. Tasarı metni, s.41.

9- Tekinalp, Ünal; Türk Ticaret Hukukunu Ticari İşletme Bağlamında Yeniden Düşünmek, BATİDER, Yıl:2008, Cilt:XXIV, Sayı:3, s.6.

Tasarı'nın KOBİ'lerden bahseden Genel Gerekçesi'ndeki her üç paragraftan kolayca anlaşılacağı gibi, özellikle Tasarı'nın şirketler hukukuna ilişkin hükümleri KOBİ'leri yakından ilgilendirmektedir. Ancak, Tasarı'nın KOBİ'leri doğrudan etkileyecek şirketler hukukuna ve özellikle de sermaye şirketlerine ilişkin yeniliklerini ana hatlarıyla ele almaya geçmeden önce, TTK'nın da temel kavramlarından biri olan, Tasarı'da da aynı şekilde devam eden ve hatta tanımı yapılmış olan "ticari işletme" kavramı ile "KOBİ" yani "küçük ve orta ölçekli işletme" kavramı arasındaki ilişkiye kısaca değinmenin ve Türkiye'de KOBİ'lerin sayılarını belirleyebilmek açısından mevcut işletme sayılarını gözden geçirmenin faydalı olacağını düşünmekteyiz.

II. "KOBİ" ve "Ticari İşletme" İlişkisi ve Türkiye'de İşletme Sayısı

"Küçük ve orta ölçekli işletme", kısaca "KOBİ" kavramını anlayabilmek açısından, bu kavramda geçen "işletme" kelimesinin Tasarı içindeki ele alınış şeklini incelemekte yarar bulunmaktadır. Zira, Tasarı'nın getirmekte olduğu yenilik ve değişikliklerin önemli bir kısmı, Türk hukuku bakımından şirketlerin de içinde bulunduğu işletme kavramını yakından ilgilendirmektedir. Esasen iktisadi bir kavram olan "işletme"nin TTK'daki hukuki yansımaları "ticari işletme" kavramı teşkil etmektedir.

KOBİ'lere tanınmak istenen imkanlar, krediler, birleşme ve büyüme koşullarının Türkiye'deki işletmelerin profilleri dikkate alınarak yapılandırılması da oldukça önemlidir. Ancak bunun yapılması, işletme sayılarına ilişkin verilerdeki farklılıklar ve bugün için ne kadar işletmenin mevcut olduğuna dair basit görünen bir soruya dahi tam ve sağlıklı bir cevap verilememesi karşısında hiç de kolay görünmemektedir.

Yürürlükteki TTK'nın aksine sadece türlerini belirtmiş olmak yerine Tasarı, "ticari işletme"yi tanımlamış, tanımda da "işletme ve işletilme" unsurlarına yer vermiştir. Tasarı'nın 11. maddesinin birinci fıkrasındaki tanıma göre ticari işletme, "... esnaf işletmesi için öngörülen sınırı¹⁰ aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız bir şekilde yürütüldüğü işletmedir." Bu tanımın üç özelliğinin olduğu vurgulanmaktadır¹¹. Birincisi, tanımın "işletme" unsuruna yer vermesidir. Tasarı, ticari

işletmenin her şeyden evvel bir "işletme" olmasını öngörmüş, onu soyut bir "faaliyet" olarak tanımlamamıştır¹². İşletme için, ekonomik bir amaca ulaşmak hedefiyle maddi ve kişisel araçların bir organizasyon dahilinde bu amaca yöneltilmesi ve bunların işletilebilir olması gerekmektedir. Tanımdaki "yürütmek" fiilinin ekonomik organizasyonu ve bu organizasyonun işletilmesini ifade ettiği anlaşılmaktadır¹³. Tasarı, yürürlükteki TTK'nın "ticarethane", "fabrika", "ticari şekilde işletilen diğer müesseseler" şeklinde

10- Bugün için esnafı tacir (esnaf işletmesi ile ticari işletme) arasındaki ayırımın somut kriterleri Bakanlar Kurulunun 2007/12362 sayılı ve 18 Haziran 2007 tarihli Kararına göre tespit edilmektedir (RG. 21.07.2007, S. 26589). Tasarıda da (md.11/2) ticari işletme ile esnaf işletmesi arasındaki sınırın, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir kararnamede gösterileceği hüküm altına alınarak mevcut yapının yeni bir anlayışla devam ettirileceği gözlenmektedir.

11- Tekinalp, s.9.

12- Oysa Tasarıya kaynaklık etmiş İsviçre Sicil Tüzüğü'nün 52. maddesinde işletme "faaliyet" olarak tanımlanmıştır (bkz. Tekinalp, s.9). Yazara göre işletme mevcut olmaksızın soyut faaliyet, gelir sağlamayı hedef tutmuş olsa da devamlı ve bağımsız nitelik taşısa da, ticari işletme olarak nitelendirilemez.

13- Tekinalp, s.9.

Büyüme eğiliminde olan KOBİ'lerin en büyük sorunlarından birisi kaynak sıkıntısı olmakta ve finansal kuruluşlardan kredi talepleri söz konusu olduğunda standartlara uygun finansal tablolarının bulunmaması nedeniyle kaynak bulmaları oldukça zorlaşmakta ve zaruri hallerde çok yüksek maliyetlerle borçlanmak söz konusu olabilmektedir.

türlerini gösteren ayırımına da artık yer vermemektedir. Tasarı'ya göre önemli olan işletme, diğer bir ifade ile organizasyondur¹⁴. KOBİ açısından da "işletme"nin önemli bir kavram olduğu açıktır.

Tasarı'daki ticari işletme tanımının ikinci özelliği, ticari işletme unsurları arasında "kazanç elde etme" amacına yer verilmemiş olmasıdır. Bunun yerine genel bir ifade olan "gelir sağlamayı hedef tutma" tercih edilmiştir. Burada kazancın elde edilmesinden ziyade belli bir sınırın aşılmasının hedeflenmesine vurgu yapılmakta olduğu gözlenmektedir. Tanımın üçüncü özelliği ise aşılması hedeflenen gelir sınırının esnaf işletmesi için öngörülen gelir düzeyine göre belirlenmiş olmasıdır¹⁵.

Tasarı'da, "ticari işletme"ye hukuki bir bütünlük sağlamanın amaçlandığı, başka bir ifade ile onun hukuki bir birlik olarak değerlendirilmesine olanak veren hükümlere de ayrı bir yer verildiği görülmektedir. Tasarı'nın ticari işletmenin devrine, bir ticaret şirketi ile birleşmesine, bir ticaret şirketine dönüşmesine ve bir ticaret şirketinin ticari işletme haline gelmesine dair hükümleri (bkz. Tasarı md.194), bu yönde TTK Tasarısı'nın cesaretli ve köklü açılımlarından birisi olarak gösterilmektedir¹⁶. 194. maddeye göre bir tica-

ri işletme (bir bütün halinde), bir ticaret şirketiyle¹⁷, onun tarafından devralınmak suretiyle birleşebilecektir (birinci fıkra). Bu durumda devralan ticaret şirketinin türüne göre ilgili hükümler (138 ila 140, 142 ila 158 ve ortak hükümlere ilişkin 191 ila 193. maddeler) kıyasen uygulanacaktır. Maddenin ikinci fıkrasına göre, bir ticari işletme (bir bütün halinde) bir ticaret şirketine dönüşebilecektir. Böyle bir durumda da ilgili hükümler (182 ila 193. maddeler) kıyasen uygulanacaktır. Maddenin üçüncü fıkrasına göre ise bir ticaret şirketinin bir ticari işletmeye dönüşebilmesine de imkan tanınmaktadır. Aynı fıkra hükmüne göre, "Bir ticaret şirketinin bir ticari işletmeye dönüşebilmesi için ticaret şirketinin tüm payları ticari işletmeyi işletecek kişi veya kişiler tarafından devralınmalı ve ticari işletme bu kişi veya kişiler adına tescil edilmelidir. Bu halde, türüne dönüşülen ticaret şirketi bir kolektif veya komandit şirket ise ticaret şirketinin borçlarından ticari işletmeyi işletecek kişi veya kişiler yanında, ticaret şirketlerinin eski ortakları da sıfatlarına göre sorumlu olurlar."¹⁸

Tasarı'nın md.11/3 hükmü gereğince, ticari işletmenin -dolayısıyla onu meydana getiren malvarlığı unsurlarının-, ayrı ayrı tasarruf ve borçlanma işlemleri yapılmaksızın, ya-

14- Tekinalp, s.9.

15- Tekinalp, s.9, 10.

16- Tekinalp, s.6 ve bkz. s.11 vd.

17- Tasarı da yürürlükteki TTK (md.136) gibi ticaret şirketlerini, kolektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketler olarak saymaktadır (md.124/1).

18- Söz konusu dönüşüme Tasarı'nın 264 ila 266. maddeleri uygulanacaktır. Maddenin dördüncü fıkrasında da 182. maddenin üçüncü fıkrası hükmü saklı tutulmuştur. Md.182/3'te de bir kolektif veya komandit şirketin tek kişi işletmesi olarak faaliyetine devam etmesine ilişkin 257. madde hükmü (bkz. yürürlükteki TTK md.199) saklı tutulmaktadır.

Basel-II ve sonrası ortaya çıkacak kuralların uygulanmasında TTK Tasarısı'nın yeni finansal raporlama ve bağımsız denetim yaklaşımın önemi tartışmalıdır.

zılı bir sözleşme ile bir bütün olarak devredilmesi öngörülmektedir. Sözleşmedeki yazılı şekil şartının bir geçerlilik şartı olarak ele alınması halinde sözleşmenin yapılması bir tasarruf işlemi teşkil edecektir. Bu yaklaşımla, Türk eşya hukukunun tescilli iktisap ilkesine önemli ve kapsamlı bir istisna grubunun ekleneceği anlaşılmaktadır. Tasarı'yı hazırlayan TTK Tasarısı Komisyon Başkanı *Tekinalp* bu yönde, "Bu açılım hem ticari işletme rehni ile hukukumuzda meydana gelen önemli bir değişiklik ve gelişimi tamamlamakta hem de ticari işletmeyi işlevlerine uygun bir ticaret kurumu haline getirmekte, onu Türk ticaret hayatı içinde uygun bir konuma yerleştirmektedir. Türk ticaret hukukunun bu referans noktasının, yani ticari işletmenin Tasarı'da kazandığı ağırlıklı konumu ile Türkiye'de ticaretin tabanı, bilimsel ve çağdaş bir anlayış temelinde şeffaflaşacak, güçlenebilecek ve ... (KOBİ)'ler bağlamında standartlar tarafından yönetilecektir" diye yazmaktadır¹⁹.

Ancak "KOBİ" kavramına gelindiğinde bu kavramın, Tasarı'nın esas aldığı ve hukuki nitelik taşıyan "ticari işletme" kavramına göre daha geniş nitelik taşıdığı ve iktisadi bir kavram olduğunu hemen belirtmek gerekmektedir.

KOBİ kavramı, siyasetçi ve yöneticiler başta olmak üzere hemen herkesin gerektiğinde sözünü ettiği ve sayısal olarak da -tam sayı bilinmese de- Türkiye'deki mevcut işletme profilinin büyük bir çoğunluğunu teşkil ettiği kuş-

kusuz olan bir kavram niteliği taşımasının yanı sıra tanımı, hangi özellikleri haiz olması gerektiği, bir işletmenin neden büyük değil de küçük ya da orta ölçekli hatta bazen mikro işletme sayılacağı gibi hususlarda tanım vermenin zorluklarının sıklıkla yaşandığı bir kavramdır.

AB bünyesinde Avrupa Komisyonu, 6 Mayıs 2003 tarihli Komisyon Tavsiye Kararı ile mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelere ilişkin yeni tanımlar yapmış ve konuya ilişkin 96/280/EC sayılı Tavsiye Kararı'nı 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere değiştirmiştir²⁰. Komisyon Tavsiye Kararı'nın 1. maddesindeki hükümden, işletmenin (enterprise), hukuki şekli göz önünde bulundurulmaksızın ekonomik faaliyette bulunan (ayrı) her bir birim olarak ele alınacağı anlaşılmaktadır. Bunların özellikle, esnafılık ve diğer faaliyetleri yürüten, tek başına çalışan gerçek kişiler ve ailelere ait işler ve düzenli olarak ekonomik bir faaliyetle uğraşan şahıs şirketleri ya da dernekleri içine aldığı da ayrıca hükme bağlanmaktadır²¹.

Türkiye'de de KOBİ'lere ilişkin tanım ve uygulamalardaki farklılık ve karışıklıkları önleyebilmek ve AB ile uyum içinde olabilmek bakımından Sanayi ve Ticaret Bakanlığının hazırlamış olduğu "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik" Bakanlar Kurulu kararıyla yayımlanmış²² ve yayımı tarihinden (18.11.2005) altı ay sonra yürürlüğe girmesi Yönetmeliğin 19. maddesinde hükme bağlanmıştır.

19- *Tekinalp*, s.12, 13.

20- Bkz. COMMISSION RECOMMENDATION of 6 May 2003 concerning the definition of micro, small and medium sized enterprises (*notified under document number C(2003) 1422*) (Text with EEA relevance) (2003/361/EC), Official Journal of the European Union, 20.5.2003, L 124/36 vd.

21- "An enterprise is considered to be any entity engaged in an economic activity, irrespective of its legal form. This includes, in particular, self-employed persons and family businesses engaged in craft or other activities, and partnerships or associations regularly engaged in an economic activity."

22- RG.18.11.2005, S. 25997 (19.10.2005 tarih ve 2005/9617 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı).

Komisyon Tavsiye Kararı ile uyumlu olan KOBİ Yönetmeliği'ne göre "işletme", "Yasal statüsü ne olursa olsun, bir veya birden çok gerçek veya tüzel kişiye ait olup, bir ekonomik faaliyette bulunan birimleri", "küçük ve orta büyüklükte işletme (KOBİ)" de "İkiyüzelli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu yirmibeş milyon ... Türk Lirası'nı aşmayan ve bu Yönetmelik'te mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ve kısaca "KOBİ" olarak adlandırılan ekonomik birimleri" ifade etmektedir. Yönetmelik'teki işletme ve KOBİ tanımları, "ekonomik faaliyeti", diğer bir ifade ile "ekonomik bir birim" olmayı esas almaktadır. Yönetmelik KOBİ tanımında işletmenin hukuki statüsünü ise "Yasal statüsü ne olursa olsun" demek suretiyle göz önünde bulundurmamaktadır.

Gerek yürürlükteki TTK gerek TTK Tasarısı "ticari işletme" kavramına ekonomik değil, hukuki bir veçhe yükleyerek onu, ticari iş, ticari hüküm, (gerçek kişi) tacir, ticari dava

gibi hukuki nitelendirmelerde yararlanılacak bir araç olarak kullanılmaktadır. Ticari işletmeden bahsedebilmek için esnaf işletmesi sınırlarının aşılmış olması gerekmektedir. Bu yönüyle "ticari işletme" kavramı, KOBİ kavramı içinde geçen ve "ekonomik faaliyette bulunan birimleri" ifade eden "işletme" kavramına göre daha dar bir nitelik taşımaktadır. Ekonomik bir varlık olan işletme, gerekli kriterleri haizse hukuken ticari işletme niteliği taşıyabileceği gibi, bu kriterlere sahip olmadığı için bir esnaf işletmesi de sayılabilecektir.

"Türkiye'de işletmelerin ne kadarı KOBİ'dir? TTK Tasarısı yürürlüğe girdiği takdirde ne kadar KOBİ'yi etkileyecektir?" sorularına verilebilecek cevapları bulmak pek kolay değildir. Meseleye KOBİ kavramı içinde geçen "işletme" açısından bakılacak ve Türkiye'de kaç işletme olduğu sorulacak olursa, hemen her gün basında kaç işletmenin açıldığı yahut kapandığına dair bilgilere yer verilmekle birlikte, halen kaç işletmenin mevcut olduğuna dair sağlıklı bir bilgiye ulaşmak pek mümkün olmamaktadır. Bu konuda

sayılarına güvenilecek kurumlar arasında ilk akla gelecek olanı yeni adıyla Türkiye İstatistik Kurumu (eski adıyla Devlet İstatistik Enstitüsü) olarak düşünülecektir. Ancak bu Kurum'un 2002 yılında yapmış olduğu Genel Sanayi ve İşyeri Sayımı (GSİS) sonuçlarına bakıldığında özellikle o tarihteki girişimcilerin hukuki durumlarına göre dağılımlarını gösteren tablo²³ ile hemen iki yıl sonra Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanmaya başlanmış olan türleri itibarıyla faal mükellef sayıları (bkz. aşağıda Tablo I) arasında ciddi farklar bulunmaktadır. O yıllar itibarıyla her iki tablo arasındaki farka örnek verilecek olursa GSİS sonuçlarına göre toplam girişimci (işyeri) sayısı 1.720.598 iken hemen iki yıl sonra Maliye Bakanlığı (Gelirler Genel Müdürlüğü) verileri-

ne göre türleri itibarıyla faal mükellef sayısı 4.036.697'dir. Toplamda ortaya çıkan iki katın üzerindeki fark çarpıcıdır. 2004 yılından itibaren bakabildiğimiz Maliye Bakanlığı verileri, mükellef sayılarının tedricen azalmakla birlikte büyük bir değişiklik göstermediğini ortaya koymaktadır. Bu demektir ki GSİS sonuçları iki yıl içinde birden iki katına da çıkmış olamaz. O takdirde GSİS verileri güvenilir veriler olmaktan uzaktır. Zira aradaki farkı izah etmek mümkün olamamaktadır. Ancak, akademik çevrelerde bu verilere -belki elde ayrıntılı başka bir veri bulunmadığı için- KOBİ sayıları açısından halen atıf yapılmakta olduğu da görülmektedir²⁴.

23- Bu tablo ve değerlendirmesi için bkz. *Özkorkut, "Anonim Şirketlerin Denetiminde Yeni Bir Dönem"*, s.61-65.

24- Bkz. *Aykaç, Mustafa / Parlak, Zeki / Özdemir, Süleyman*; Küreselleşme Sürecinde Rekabet Gücünün Artırılması ve Türkiye'de KOBİ'ler, İstanbul 2009, s.214 vd. Bu çalışmada KOBİ'leri destekleyen (yurtiçi ve yurtdışı) kırkın üzerinde kurum olduğu gösterilmektedir (bkz. s.267-269). Ancak bu kurumlar arasında Türkiye içinde öne çıkan Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'nın (KOSGEB) veri tabanına bakıldığında yine bu çalışmada dile getirildiği üzere (bkz. s.273), sayıları hızla artmakta olsa da 70.000'e yakın işletme kayıtlı bulunmaktadır. Kolaylıkla görülebileceği gibi KOSGEB'te kayıtlı görünen işletme sayısı da hem GSİS sayımının özellikle de Maliye Bakanlığı verilerinin çok çok altındadır.

Kanaatimizce bu konuda en güvenilebilecek verilere ancak Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı'nın (eski yapısı ve adıyla Gelirler Genel Müdürlüğü'nün) son beş yıldır yayımlamakta olduğu faaliyet raporlarından ulaşmak imkanı bulunmaktadır. Her ne kadar bu veriler mükellef sayıları hakkında olsa da faaliyeti sona ermiş gerçek kişi işletmelerinin re'sen terkinlerinin yapıldığı; diğer işletme ve şirketlerin vergi kayıtlarının terkininin de tasfiyelerini takiben düzenli yapılmakta olduğu düşüncesiyle gerçekten elimizdeki verilerin en sağlıklılarının bunlar olabileceğini kabul etmekten başka bir yol kalmamaktadır. Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 2008 yılı Faaliyet Raporu'nda mükellef sayısı **4.035.000**'dir (karşılaştırmalı veri için bkz. aşağıda Tablo I).

İşletme sayılarına bakıldığında yıllara göre önce bir düşme, sonra hafif bir artış rahatlıkla görülürken, şirket sayıları bakımından sayısal olarak üstünlüğe önemli bir farkla limited şirketlerin ve sonrasında da anonim şirketlerin sahip olduğu gözlenmektedir. Tasarı'da da bu sayılara paralel olarak, neredeyse yüzde yüze yakın bir orandaki değişiklik, sermaye şirketleri hakkında özellikle de anonim ve limited şirketlere ilişkin olarak yapılmıştır. Sayılardan kolayca anlaşılacağı gibi uygulamada şirket kurma yönündeki tercih, ortakların sınırlı sorumluluğunu esas alan sermaye şirketlerinden özellikle de limited şirketlerden yana olmaktadır. Ayrıca yıllar itibarıyla sayısı tek artan şirket türü de limited şirkettir. Sayılar TTK Tasarısının Genel Gerekçesi'nde KOBİ'ler açısından ortaya konulan değerlendirmeleri de doğrulamaktadır.

Tablo 1

TÜRLERİ İTİBARIYLA FAAL MÜKELLEF SAYILARI					
MÜKELLEF TÜRÜ	2004	2005	2006	2007	2008
Gerçek Kişi	3.212.471	3.099.868	3.148.767	3.217.07	3.221.277
Limited Şirket	540.153	509.074	526.242	547.726	554.337
Adi Ortaklık	48.979	47.272	47.177	46.332	43.690
Anonim Şirket	95.278	84.000	82.734	81.714	80.664
Diğer	75.303	77.495	77.296	81.476	84.142
Kooperatif	58.814	53.419	51.401	49.331	47.202
Kollektif Şirket	5.117	4.399	4.002	3.682	3.373
Adi Komandit Şirket	526	393	345	309	274
Eshamli Komandit Şirket	56	48	38	2	1
TOPLAM	4.036.697	3.876.284	3.938.002	4.027.648	4.035.000

Kaynak: Gelir İdaresi Başkanlığı (eski yapısı ve adıyla Gelirler Genel Müdürlüğü), Faaliyet Raporları, 2004, 2005, 2006, 2007 ve 2008.

III. Tasarının KOBİ'leri Etkileyecek Hükümlerine Genel Bir Bakış

1- Tasarının 1522. Maddesi

A- Genel Olarak

Tasarı Genel Gerekçesi'nin 217. paragrafından 1522. maddenin KOBİ'ler hakkında olduğu anlaşılmaktadır. Madde gerekçesinde de Genel Gerekçe'deki 217. paragrafa uygun olarak "küçük ve orta ölçekli işletme"lerden bahsedilmektedir. Ancak, madde başlığına bakıldığında "ölçeklerine göre ticari işletmeler" ifadesi geçmektedir. Bir önceki başlık altında (II) ifade etmeye çalıştı-

ğımız gibi "KOBİ" içinde barındırdığı "işletme" kavramı açısından ekonomik bir birimi ifade etmekte, dolayısıyla "ticari işletme"ye göre daha geniş bir anlam taşımaktadır. Elbette ki bir ticari işletmenin KOBİ kriterlerine uygun nitelik taşıdığı ölçüde KOBİ sayılmasından daha doğal bir sonuç bulunmamaktadır. Bir KOBİ de kendi tanımının aksine hukuki yapısı gereği bir ticari işletme niteliğinde olabilecektir. Burada esas itibarıyla belirtmeye çalıştığımız, her ticari işletmenin doğrudan KOBİ, her KOBİ'nin de doğrudan ticari işletme sayılmayacağıdır. Bu nedenle madde başlığındaki "ölçeklerine göre ticari işletmeler" ifadesi yerine "küçük ve orta ölçekli işletme ölçütleri" denilmeli; madde metninde daraltıcı nitelikte olan "küçük ve orta ölçekli ticari işletmeler" ifadesi yerine "ticari" kelimesi kaldırılarak "küçük ve orta ölçekli işletmeler" ifadesi konulmalıdır²⁵.

Madde gerekçesinden de anlaşılacağı üzere KOBİ'lere ilişkin ölçütlerin, bu alandaki tecrübesinden yararlanılmak

amacıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin görüşü alındıktan sonra, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır. Esasen doğrudan KOBİ'leri belirleyecek bu ölçütler, Tasarı'nın ticari defterlerle finansal tablolara ve raporlamaya ilişkin olanlar başta olmak üzere ilgili tüm hükümlerine uygulanacaktır.

Tasarı 135. maddesinin ikinci fıkrasında da küçük ve orta ölçekli şahıs şirketleri belirlenirken 1522. maddeye göre tespit edilecek ölçütlerin uygulanacağını hükme bağlamaktadır. Tasarı 124. maddesinin ikinci fıkrasında, öğretinin yıllardır kabul ettiği şahıs şirketi - sermaye şirketi ayırımını bir kanun maddesi haline getirmekte ve kolektif ve adi komandit şirketi şahıs, anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketi sermaye şirketi saymaktadır. 135/2 hükmüne göre kolektif ve adi komandit şirketlerin ölçükleri belirlenirken de 1522. madde hükmü esas alınacaktır.

Tasarı ile ticaret şirketlerinin, hak sahibi olabilmeleri ve hukuki işlem yapabilmelerinde ehliyetlerini sınırlandırmakta olan ultra vires anlayışı terk edilmektedir. Artık "amaç ve faaliyet konusu" sayfalarca olan şirket sözleşmeleri devri son bulacaktır.

B. 1522. Madde'nin Tasarı'nın 1523. Maddesi ile Birlikte Değerlendirilmesi

Tasarı 1523. maddesinde daha önce olmayan bir ayırıma giderek, sermaye şirketlerini ölçeklerine göre küçük, orta ve büyük olmak üzere sınıflandırmaktadır. Bu sınıflandırmaya göre, "a) Aktifte görülen zararın çıkarılmasıyla bulunan bilanço toplamı altımilyon Türk Lirası, b) Hesap döneminin bilanço gününden önceki oniki ay içindeki satışlar toplamı onikimilyon Türk Lirası, c) Yıllık ortalama çalışan sayısı elli kişi" şeklinde belirlenen üç ölçütten en az ikisini aşmayanlar küçük sermaye şirketi olarak kabul edilecektir. Bu ölçütlerden en az ikisini aş-

makla birlikte, "a) Aktifte görülen zararın çıkarılmasıyla bulunan bilanço toplamı yirmimilyon Türk Lirası, b) Hesap döneminin bilanço gününden önceki oniki ay içindeki satışlar tutarı ellimilyon Türk Lirası, c) Yıllık ortalama çalışan sayısı ikiyüzelli kişi" şeklinde belirlenen ölçütlerden ikisini aşmamış olanlar orta büyüklükte sermaye şirketi; ikinci grup ölçütlerden en az ikisini aşanlar ise büyük sermaye şirketi olarak kabul edilecektir. Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 2008 yılı sonu mükellef sayıları dikkate alındığında, toplam sayıları **635.042** olan sermaye şirketlerinden ne kadarının hangi sınıfa dahil olacağını bugün için maalesef bilemiyoruz. Hatta bugün için bu sayının

25- Kanaatimizce bu değişiklik maddenin Meclis görüşmeleri sırasında bir önerge ile yapılabilecek niteliktedir.

ne kadarının faal olduğuna dair de elimizde sağlıklı bir veri bulunmamaktadır. Ancak belki bir tahmin olarak, sermaye şirketlerinin büyük bir bölümünü orta ve küçük ölçekli şirketlerin oluşturacağını söylemek yanlış olmayacaktır. Zira gerçek rakamlarına ilgili kurum ve kuruluşlardan ulaşabildiğimiz halka açık şirket, borsa şirketi, Sermaye Piyasası Kanunu'na tabi şirket, banka, sigorta şirketi gibi özel statülü anonim şirketlerin sayısı oldukça az görünmektedir. Tasarı bunlar içinde de borsa şirketlerini ölçütlere tabi tutmaksızın, doğrudan büyük sermaye şirketi olarak kabul etmektedir (md.1523/4).

Tasarı'nın 135. maddesi ikinci fıkrasında, küçük ve orta ölçekli şirketler belirlenirken şahıs şirketleri için 1522, sermaye şirketleri (anonim, limited ve paylı komandit şirket) için de 1523. maddede öngörülen ölçütlerin uygulanacağı hükme bağlanmaktadır. 135. maddenin bu hükmü karşısında 1522. madde ile 1523. madde ilişkisini tekrar gözden geçirmekte yarar bulunmaktadır. 1522. madde gereğince Türk ticaret hayatı açısından KOBİ'lerin ölçütleri belirlenmek isteniyorsa o takdirde 135. madde ile bir yönetmelikle tespit edilecek bu ölçütleri, sadece şahıs şirketlerinin küçük ya da orta ölçekli olup olmadığının belirlenmesinde kullanılacağını söylemek tam doğru olacak mıdır? Bu ayırımla sayıları zaten oldukça az olan şahıs şirketlerine özellikle ticari defterlerle finansal tablo ve raporlama hükümlerinin uygulanması açısından farklılık yaratmak ne tür bir fayda sağlayacaktır? Zira bir şahıs şirketinin teorik de olsa bu ölçütleri taşıyor olması halinde karşımıza atıf "büyük ölçekli şahıs şirketi" diye nitelendirebileceğimiz bir şirket çıkacaktır ki bu şirket, 1523. madde hükmüne tabi olmayacak ancak KOBİ de sayılmayacağı için, KOBİ'lere tanınabilecek imkanlardan -ve Tasarı'nın birleşmeye iliş-

kin 147/4, 148/4, 149/5 hükümleriyle bölünmeye ilişkin 169/4 hükmünden orta ölçekli şahıs şirketleriyle birliktelarlanamayacaktır. Böyle bir durumda da çözüm yolu, büyüme yönünde tür değiştirip sermaye şirketi olmayı istemediği takdirde KOBİ, hatta orta da değil küçük ölçekli şahıs şirketi olmasını sağlayacak kriterlere inmeye çalışmak olacaktır.

Tasarı'nın 135. maddesinin her iki madde açısından düşündürdüğü bir başka husus, bir sermaye şirketinin 1523. maddeye göre ölçeklendirilmesi karşısında, hiçbir zaman 1522. maddeye göre belirlenecek ölçütleri kullanarak KOBİ sayılamayacak ve KOBİ'lere tanınacak imkanlardan yararlanamayacak olmasıdır ki kanaatimizce bu, yukarıda "1" numaralı başlık altında ele almış olduğumuz Tasarı'nın KOBİ'lere ilişkin yorumlarının yer aldığı Genel Gereğe paragrafları karşısında, kanun koyucunun arzu ettiği bir sonuç değildir. Esasen 1523. maddedeki sermaye şirketlerine ilişkin ölçeklerle halen yürürlükteki KOBİ Yönetmeliğindeki kriterler karşılaştırıldığında Tasarı'nın 1523. maddesine göre küçük ölçekli sermaye şirketlerinin tamamının, orta ölçekli sermaye şirketlerinin ise muhtemelen önemli bir kısmının aynı zamanda KOBİ statüsünde olmaları kuşkusuzdur.

Tasarı'nın 1522. maddesi KOBİ ölçütleri açısından yeni bir yönetmelik çıkarılmasını hükme bağladığına göre, bu açıdan Avrupa Komisyonu'nun 6 Mayıs 2003 tarihli Tavsiye Kararı ile ona uygun olarak çıkarılmış bulunan Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın halen yürürlükte bulunan KOBİ Yönetmeliğindeki ölçeklerin Tasarı'nın 1523. maddesindeki sermaye şirketlerine ilişkin ölçeklerle birlikte gözden geçirilmesinde büyük yarar bulunmaktadır.

26- Tasarı'nın Genel Gereğesininin 101. paragrafında ifade edildiği üzere, "Komisyon ilk toplantısında bazı hedefler belirlemiştir. Bunlardan birincisi, yeni Türk Ticaret Kanunu'nun Türk işletmelerinin ticarî ve ekonomik yönden uluslararası rekabet piyasalarında güçlü aktörler olarak çalışmalarını sağlayacak kurum ve sistemlere sahip olmasının sağlanmasıdır. İkincisi, AB Müktesebatının yeni Türk Ticaret Kanunu'nun ticarî işletme, şirketler, sermaye piyasası, taşıma, deniz ticareti ve sigorta hukuku kitaplarına tam olarak yansıtılmasıdır. Üçüncüsü, yeni kanunun Türkiye'nin güncel, orta ve uzun vadeli gereksinimlerine cevap verecek, mekanizmaları ve hükümleri içermesidir. Dördüncüsü kanunun modern ticaret hukuku ile örtüşmesi, beşincisi mevcut bilimsel birikimin korunması, yargı kararlarıyla sağlanan hukukî gelişimin sürdürülmesidir." (Tasarı, s.373).

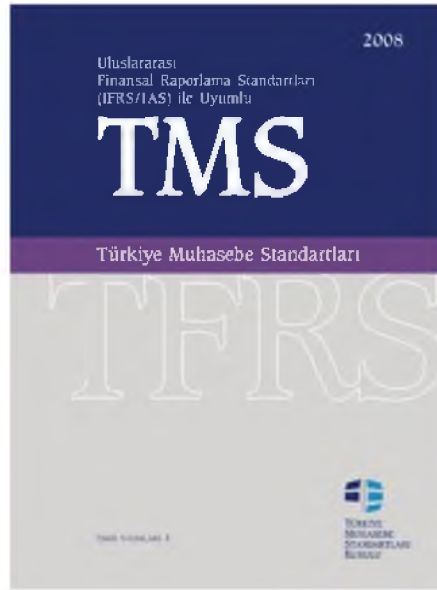

Ayrıca KOBİ'lere tanınmak istenen imkanlar, krediler, birleşme ve büyüme koşullarının Türkiye'deki işletmelerin profilleri dikkate alınarak yapılandırılması da oldukça önemlidir. Ancak bunun yapılması, işletme sayılarına ilişkin verilerdeki farklılıklar ve bugün için ne kadar işletmenin mevcut olduğuna dair basit görünen bir soruya dahi tam ve sağlıklı bir cevap verilememesi karşısında hiç de kolay görünmemektedir.

2. Tasarının 88. Maddesi

Tasarı'nın zorunlu hedeflerinden biri, "*Türk işletmelerinin uluslararası ticaret, endüstri, hizmet, sermaye ve fi-*

nans piyasalarının, sürdürülebilir rekabet gücünü haiz güvenilir aktörleri olmalarıdır. ..."²⁶ Bu hedef açısından, başta sermaye şirketleri olmak üzere işletmeler açısından kökten değişikliğe gidilerek, teknik bir kavram olan finansal raporlama esas alınmaktadır. Tasarı'nın 88. maddesi ile de bu yönde, gerçek ve tüzel kişilerin ticari defterlerine, küçük ve orta ölçekli işletmelere, ticaret şirketlerinin finansal tablolarıyla konsolide hesaplara, hatta gerektiğinde esnafa, Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yayımlanan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) ile uyumlu Türkiye Muhasebe Standartları'nın uygulanacağı hükme bağlanmaktadır²⁷.

Görüleceği üzere bu hüküm sadece büyük işletmeleri değil, KOBİ'leri de kapsayıcı niteliktedir. Tasarı'nın 88. maddesinin üçüncü fıkrası ile küçük ölçekli sermaye şirketleri, şahıs şirketleri, adi şirketler ve gerçek kişi tacirlere ait işletmeler bakımından daha esnek davranılmış ve Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu'nca, bu değişik ölçütteki işletmeler ve sektörler için, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları tarafından farklı düzenlemelere izin verildiği hallerde özel

ve istisnai standartlar konulabilmesi de hükme bağlanmıştır.

Bu hüküm sayesinde KOBİ'ler dahil Türkiye'deki işletmelerin sermaye açısından yeterli, içi boşaltılmamış, finansal tablolarının dürüst bir biçimde gerçeği yansıttığı, uluslararası rekabete ve krizlere dayanıklı işletmeler olmalarını sağlamak hedeflenmektedir. Özellikle büyüme eğiliminde

27- Bkz. 88. madde gerekçesi, Tasarı s.99, 100.

olan KOBİ'lerin en büyük sorunlarından birisi kaynak sıkıntısı olmakta ve finansal kuruluşlardan kredi talepleri söz konusu olduğunda standartlara uygun finansal tablolarının bulunmaması nedeniyle kaynak bulmaları oldukça zorlaşmakta ve zaruri hallerde çok yüksek maliyetlerle borçlanmak söz konusu olabilmektedir.

Tasarı'nın bu hedefi doğrultusunda ayrıca, anonim ve limited şirketlerde (ve paylı komandit şirketlerde), bugünkü şirketin bir organı olan ve haklarında herhangi bir eğitim şartı aranmamış bulunan denetçilerin yerlerini artık bağımsız ve profesyonel denetçilerin alması da öngörülmektedir (Tasarı md.400, 635)²⁸. Büyük ölçekli sermaye şirketlerinde bu denetim bir bağımsız denetleme kuruluşu

tarafından yapılacak; küçük ve orta ölçekli sermaye şirketlerinde ise denetçi bağımsız denetleme kuruluşu ya da en az bir yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir de olabilecektir (md.400).

Tasarı'nın bu yaklaşımı, dünyadaki gelişmelere uygun, bankacılık faaliyetlerinde ve bunların denetiminde önemli yenilikler getirmekte olan ve kamuoyunda Basel-II olarak anılan Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde Uyumlaştırılması çalışması paralelindedir. Basel-II'nin etkileyeceği önemli kesimlerden birisi de KOBİ'ler olduğuna göre²⁹ TTK Tasarısı'nın, UFRS'lerle uyumlu Türkiye Muhasebe Standartları'na göre hazırlana-

28- Tekinalp, Ünal; Zorunlu Hedefler Bağlamında TTK Tasarısı'nda Anonim Şirketlerin Kuramsal ve Doğmatik Düzen, Hukuki Perspektifler Dergisi, S.4, Ağustos 2005, s.13.

29- Basel-II'nin KOBİ'ler üzerindeki muhtemel etkileri hakkında geniş bilgi için bkz. Aksoy, Tamer; Basel II ve İç Kontrol, Ankara 2007, s.91 vd.

cak finansal tablo zorunluluğu getirmesi, sermaye şirketlerinde ölçekleri ne olursa olsun bağımsız denetimin hakim kılınması tartışmasız Türkiye'deki işletme ve şirketlerdeki bakış açılarının kökten değişmesine yol açacaktır.

Basel-II hükümlerinin Türkiye'de uygulanması açısından, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), yapmış olduğu 25 Haziran 2008 tarih ve 2008/15 sayılı basın açıklamasında, "... Türk Bankacılık Sektörünün Basel-II'ye 01.01.2009 tarihinde geçişine yönelik Kurumumuzca yürütülen çalışmalar sonucunda önemli mesafeler kaydedilmiş olmakla beraber, son dönemde uluslararası finansal piyasalarda yaşanan sebepleri ve etkileri derin ve belirsiz gelişmeler ışığında özellikle seküritizasyon ve likidite riski açılarından Basel-II uzlaşısında eksiklikler tespit edilmiştir. Söz konusu eksikliklerin giderilmesi amacıyla ilgili dokümanlarda

*değişiklik çalışmalarının uluslararası düzeyde devam ettiği bilinmektedir. Bahsi geçen değişiklik çalışmaları yanında, **uygulama sonuçları bu süreçte oldukça önemli olan Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın henüz yasalaşmaması**, finans ve reel sektör temsilcilerinin Basel-II'nin uygulama zamanlamasına ilişkin görüşleri de dikkate alınarak bankaların sermaye yeterliliğinin ölçümünde esas alınacak kredi riskinin derecelendirmeye dayalı olarak hesaplanmasına ilişkin uygulamanın ileri bir tarihe ertelenmesi uygun görülmüştür.*" denilmektedir. Görüleceği üzere BDDK açıklamasında Basel-II hükümlerinin uygulamasının ertelenmesinde önemli bir gerekçe de, uygulama sonuçları önemle beklenen TTK Tasarısı'nın yasalaşmamış olmasıdır. Basel-II ve sonrası ortaya çıkacak kuralların uygulanmasında TTK Tasarısı'nın yeni finansal raporlama ve bağımsız denetim yaklaşımının önemi tartışmasıdır.

Tasarı'nın devrim niteliğindeki yönünü en belirgin yansıtan düzenlemelerinden birisi finansal raporlama, diğeri ise meslekten denetçi olanlar tarafından artık anonim ve limited şirket denetiminin yapılacağı olmasıdır.

3. Tasarı'nın KOBİ'leri de Etkileyecek Şirketlere İlişkin Hükümleri

Daha önce bahsetmiş olduğumuz yenilikler haricinde, Tasarı'nın KOBİ'leri de etkileyecek ticaret şirketlerine ilişkin çarpıcı hükümleri aşağıda özetlenmeye çalışılmıştır:

- Tasarı ile ticaret şirketlerinin, hak sahibi olabilmeleri ve hukuki işlem yapabilmelerinde ehliyetlerini sınırlandırmakta olan ultra vires anlayışı terk edilmektedir. Artık "amaç ve faaliyet konusu" sayfalarca olan şirket sözleşmeleri devri son bulacaktır (md.125/II).
- Tasarı, yürürlükteki TTK'nın ticaret şirketlerine ilişkin genel hükümlerinde yer alan sermaye koyma borcu hak-

kındaki düzenlemelerinde de bazı değişiklikler yapmakta ve devredilebilir elektronik ortamların, alanların, adların ve işaretlerin de ticaret şirketlerine sermaye olarak konulması mümkün kılınmaktadır (Tasarı md.127).

- TTK'daki düzenleme çerçevesinde şirkete sermaye olarak konulan taşınmazların, şirket adına tescillerinin ihmal edilmesi veya kasten yapılmaması sonucunda, eski malikleri üzerinde kalması ihtimaline oldukça sık rastlandığı Tasarı'nın Genel Gerekçesi'nde vurgulanmaktadır (Tasarı s.40). Sermayenin korunması ve güvenliği ilkesine uygun olarak bu sorunu önlemek amacıyla, taşınmazların ve diğer aynı hakların, tapu kütüğünde; markalar, patentler, tasarımlar gibi hakların da kendilerine has sicillerde, şirket adına tes-

cil edilmeleri için, buna ilişkin bildirim (ortaklık tarafından yapılması beklenmeden), ilgili sicil müdürlüklerine veya sorumlularına ticaret sicili müdürlüğünce re'sen ve hemen yapılması zorunluluğu getirilmektedir (Tasarı md.128/6). Tasarı'nın 128. maddesinin ikinci fıkrası gereğince taşınmazların ve fikri mülkiyet hakları, maden hakları, gemiler, hava taşıt araçları gibi değerlerin aynı sermaye olarak kabul edilebilmeleri için, sermaye taahhüdünde bulunan kişinin taahhüdünü taşınmazlarda tapuya ve diğer değerlerde de varsa özel sicile şerh olarak kaydettirmesi gerekecektir. Dolayısıyla, aynı sermaye olarak konulan taşınmaz, fikri mülkiyet hakları ve diğer değerlerin şirket adına tescil edilebilmeleri için taahhütte bulunan kişi tarafından bu şerhin ilgili sicile önceden kaydedilmiş olması, taşınmazların da güvenilir bir kişiye tevdi edilmesi bir zorunluluktur. Zira şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede birlikteli tarafından belirlenen değerleriyle yer alan taşınmazlar tapuya şerh verildiği, fikri mülkiyet hakları ile diğer değerler, varsa özel sicillerine, bu hüküm uyarınca kaydedildikleri ve taşınmazlar güvenilir bir kişiye tevdi edildikleri takdirde aynı sermaye kabul olunacaklardır (Tasarı md.128/2).

- Tasarı'da şirketlerin birleşmeleri, bölünmeleri ve tür değiştirmeleri ayrıntılı bir şekilde ve AB yönergelerine uygun olarak düzenlenmektedir. Getirilen yeni hükümlerle söz konusu yapısal değişikliklerin güvenli, şeffaf ve basit bir işlemler zinciri içinde gerçekleşmesi ve alacaklılarla diğer hak ve menfaat sahiplerinin korunmasının sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca işçilerin devralan şirkete geçişleri, hakları ve sorumlulukları da ayrıntılı olarak düzenlenmektedir (örn. Tasarı md.157, 158, 178).

- Bölünme ilk defa sistematik bir biçimde tam ve kısmi bölünme olarak Tasarı'da düzenlemeye kavuşturulmaktadır. Bölünmede sermaye şirketleri ve kooperatifler ancak sermaye şirketlerine veya kooperatiflere bölünebilirler

(Tasarı m.160). Tasarı'ya göre bir sermaye şirketinin şahıs şirketlerine bölünmesi ya da tersi mümkün değildir. Bu yasak ancak tür değiştirme yoluyla aşılabilecektir.

- Tasarı ile getirilen bir diğer yenilik, "şirketler topluluğu" terimi altında bağlı işletmeler hukukunun tüm ticaret şirketlerini içerecek şekilde düzenlenmiş olmasıdır. İlgili hükümler ile ana (hakim) ve yavru (bağlı) şirketler arasındaki ilişkiler, şeffaflık, hesap verilebilirlik ve menfaat dengesi temelinde düzenlenmiş; yeni pay sahipliği, özellikle dava hakları getirilmiş ve yeni sorumluluk halleri öngörülmüştür. Tasarı, şirketler topluluğu içinde "karşılıklı iştirak" hakkında yeni bir hükme de yer vermiştir. Bu hükümle Tasarı, sermayenin sulandırılması, bilanço gerçekliğinin tereddüt yaratması gibi sorunları önlemeyi amaçlamaktadır. 197. maddeye göre birbirlerinin paylarının en az dörtte birine sahip olan sermaye şirketleri karşılıklı iştirak durumunda sayılacaktır.

- Tasarı'nın kolektif ve komandit şirketler hakkındaki değişiklikleri daha çok yanlışların düzeltilmesine, boşlukların doldurulmasına ve belirsiz noktaların açıklığa kavuşturulmasına ilişkindir. Tasarı'nın Genel Gereğesi'nde ifade edildiği üzere (Tasarı s.41) her iki şirket türünün hitap ettiği kitlede genişleme olmamış, tür olarak şahıs şirketlerine olan ilgi azalmıştır. Tasarı'da sermayesi paylara bölünmüş şirketin, TTK'daki düzeni de değiştirilmemiştir. Bu tür şirketlerin pek tercih edilmedikleri de sayısal verilerle sabittir.

- Tasarı ile anonim şirketlerin kuruluş türlerinden biri olan ancak hemen hiç uygulaması bulunmayan tedrici kuruluş kaldırılmakta; kuruluşu ilişkin olarak TTK'da yapılan çeşitli kanun değişiklikleri ile oluşan boşluklar giderilmektedir. Tasarı'ya göre anonim şirketlerde asgari esas sermaye miktarı bugün olduğu gibi 50.000 TL'dir³⁰.

30- Tasarı, halen sadece halka açık anonim şirketler için getirilmiş bir imkan olan kayıtlı sermaye sistemini halka açık olmayan (kapalı) anonim şirketler için de uygulanabilir hale getirmektedir. Bir anonim şirket kayıtlı sermaye sistemini tercih ederse başlangıç sermayesi 100.000 TL olmalıdır.

- Tasarı ile AB'nin 89/667 sayılı, şirketlere ilişkin 12 no'lu Yönergesi'nin (ATRG, 30.12.1989, L395/40) tanıdığı imkandan yararlanılarak, tek pay sahibi bulunan anonim şirketin ve tek ortaklı limited şirketin kurulmasına ve çalışmasına imkan tanınmaktadır. Tasarı'da tek kişilik anonim şirketin, aile şirketlerinin kuruluş ve gelişme dönemlerinde, daha sonra kurumlaşmada ve şirketler topluluğunda ana şirketin şekillenmesinde elverişli bir imkan yaratacağı düşünülmektedir. Bir anonim ya da limited şirket tek kişilik olarak kurulabileceği gibi sonradan da bu durumun ticaret siciline tescilli kaydıyla tek kişilik hale gelebilecektir.

- Tasarı, anonim şirketlerde iki temel ilkeyi açıkça hükme bağlamaktadır. Bunlardan ilki, pay sahiplerinin eşit işleme tabi tutulması ilkesi (Tasarı md.357); diğeri ise, pay sahip-

lerinin şirkete borçlanmalarının yasaklanmakta olmasıdır (Tasarı md.358). Özellikle yeni olan bu ikinci ilke ile pay sahiplerinin sınırlı sorumluluk ilkesini dolanarak, şirketi kendi kasaları gibi kullanmaları önlenmek istenmektedir. Kanaatimizce uygulamada ses getirici hükümlerden birisi bu ilke olacaktır. Güçlü işletme yapısı açısından ayrı bir önemi haiz olan şirkete borçlanma yasağı Tasarı'nın 644. maddesi gereğince (birinci fıkra b bendi) doğrudan limited şirket ortakları için de uygulanacaktır. Limited şirket atfı nedeniyle hüküm, KOBİ'lerde de doğrudan etki doğuracak niteliktedir. -2008 yılı sonu itibarıyla Maliye Bakanlığı verilerine göre mevcut görünen yaklaşık 635.000 anonim ve limited şirket açısından- tüm anonim ve limited şirketleri içine alan yapıyla, çok geniş bir uygulama alanı bulacak bu ilke, kamuoyunda bugüne kadar fazla bir tartışma ya-

Ekonomik krizlerin siyasi krizlerle de çeşitleneceğinin anlaşılmakta olduğu bu son dönemde işletmelerimizin güçlendirilmesi ve ticaret hayatımızın daha sağlam temellere kavuşturulması arayışına aralıksız devam etmek zorunda olduğumuz daha açık olarak karşımıza çıkmaktadır.

ratmış görünmemektedir. Bunda belki de ilk bakış açısıyla, "Nasıl olsa kılıfına uydurulur" diye bir kanaatin kamuoyunda hasıl olduğu kanaati bizde uyanmaktadır. Ancak hemen belirtmek gerekir ki gerek UFRS'ye uygun Finansal Raporlama Standartları gerek limited ve anonim şirketlere getirilmekte olan bağımsız denetim ve Uluslararası Denetim Standartları ile uyumlu Türkiye Denetim Standartları uygulaması, belki şirketlerin bir takvim yılı içinde bu ilkeyi çığnemelerine imkan verir görünse de doğrudan muhasebe kayıtlarına yansıtacağı ve bağımsız denetimde de ortaya çıkacağı için takip eden yıllarda yoğun bir şekilde uygulanacak bir ilke olacaktır. Esasen Tasarı, birçok hükmün uygulanabilmesini sağlamak açısından suç ve ceza yönlerini benimsemiş olup, Tasarı'nın 562. maddesinde de Tasarı'da suç olarak düzenlenmiş fiillerin, 5237 sayılı Türk

Ceza Kanunu'nun ceza sistematğine uygun olarak cezai müeyyideleri gösterilmiş bulunmaktadır. Üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılacak suçlar arasında "358'inci maddeye aykırı şirkete borçlanma" da (md. 562/5/c) yerini almıştır.

- Tasarı, anonim (md. 515) ve limited şirketler (md. 610) açısından, esasen bir muhasebe ilkesi olan "dürüst resim ilkesi"ni de emredici bir kanun hükmü haline getirmektedir. 610. madde gereğince limited şirketlerde de uygulanacak bu ilkenin 515. maddedeki düzenlemesi şu şekildedir: "Anonim şirketlerin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartları'na göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara

ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtmak şeklinde çıkarılır.”

- Tasarı'da anonim şirketin kendi hisse senetlerini iktisap edebilmesi açısından, TTK'nın 329. maddesini çok aşan, reform niteliğinde ve AB'nin 77/91 sayılı, şirketlere ilişkin 2 no'lu Yönergesiyle (ATRG, 31.01.1977, L026/1) uyum içinde bulunan bir düzenleme yapılmaktadır. Tasarı ile bir anonim şirket, genel kurulunun yönetim kuruluna verdiği yetkiye dayanarak sermayesinin yüzde onunu aşmamak kaydıyla, kendi paylarını iktisap ve rehin olarak kabul edebilecektir. Genel kurulun yetkilendirmesi onsekiz aylık bir süre için geçerli olacak ve bu süre devamlı yenilenebilecektir. Şirket, yakın ve ciddi bir kaybi önlemek amacıyla kendi paylarını genel kurulun yetkilendirme kararı olmadan da serbestçe iktisap edebilecektir. Şirket bu iki istisnaya ek olarak Tasarı'nın 382. maddesinde sınırlı sayıda öngörül-müş bulunan istisnaların varlığı halinde de paylarını ikti-sap edebilecektir. Tasarı'ya göre, ivazsız iktisaplar, yavru şirketin ana şirketin paylarını iktisabı hali de dahil olmak üzere serbesttir.

- Tasarı, yönetim kurulunu hem yapısal hem de işlevsel yönden kurumsal yönetim ilkelerini de gözeterek, yeni hükümlerle düzenlemekte; bunu yaparken profesyonel yönetimi ve tam şeffaflığı özenle dikkate almaktadır. Ayrıca, yönetim kurulu toplantılarının yapılabilmesini kolaylaştırmak amacıyla son hükümlerde, toplantıların elektronik ortamda yapılabilmesi imkanı getirilmektedir (md.1527). Tasarı'da yönetim kurulu hakkında çeşitli yenilikler getirildiği de görülmektedir. Tasarı'nın 359. maddesine göre, tek kişilik yönetim kurulu mümkün hale gelmektedir. Ayrıca, tüzel kişiler de yönetim kurulu üyesi olabilecektir. İşçi, aile fertleri, bayiler, yan sanayi mensupları gibi çeşitli pay sahibi gruplarına ve azlığa imtiyaz olarak yönetim kurulunda temsil edilme hakkı tanınmaktadır (md.360). Tasarı ile profesyonel yönetim kurulu yolunda da önemli düzenlemeler yapılmıştır. Kabul edilen kurumsal yönetim ilkeleri

yanında pay sahibi olmayanların da yönetim kurulu üyesi olabilmeleri, ayrıca yönetim kurulu üyelerinin en az dörtte birinin yüksek öğrenim görmüş olması şartının aranması, yönetim kurulu üyeleri bakımından sorumluluk sigortası yaptırılmasının öngörülmesi (Tasarı md.361) bunun örnekleridir. Tasarı, yönetim kurulunun sorumluluğunda kusur derecesine de hukuki sonucun bağlandığı yeni bir müteselsil sorumluluk anlayışı (farklılaştırılmış müteselsil sorumluluk) getirmektedir (md.557).

- Tasarı, anonim şirketlerin genel kurula ilişkin hükümlerinde TTK'nın sistemine yönelik önemli bir değişiklik yapmaktan; genel kurulun, pay sahipliği haklarının kullanıldığı, yılsonu finansal tablolarının ve yıllık raporun incelenip hakkında karar verildiği, yönetim kurulunun seçildiği, karın kullanılış şeklinin belirlendiği ve esas sözleşme üzerinde değişikliklerin yapıldığı organ niteliklerini muhafaza etmektedir. Tasarı'nın 1527. maddesi ile genel kurulda da on-line katılım ve oy kullanma esaslarını belirleyecek bir tüzük çıkarılması hükme bağlanmaktadır.

- Tasarı'nın devrim niteliğindeki yönünü en belirgin yansıtan düzenlemelerinden birisi finansal raporlama diğeri ise meslekten denetçi olanlar tarafından artık anonim ve limited şirket denetiminin yapılacak olmasıdır. Büyük ölçekteki anonim (ve limited) şirketlerin denetimi, bağımsız denetleme kuruluşları tarafından yapılacak; küçük ve orta ölçekli anonim (ve limited) şirketler bağımsız denetleme kuruluşu yerine en az bir yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşaviri de denetçi olarak seçebileceklerdir. Denetim, UFRS'ye uygun Türkiye Muhasebe Standartları'na göre yapılacak; denetimin kapsamına, yılsonu ve ara finansal tabloların denetimi ile içinde yer alan finansal bilgiler, denetlenen finansal tablolara tutarlılık ve gerçeği yansıtmayı yansıtmaması yönünden yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun denetimi de girecektir. Tasarı'da denetçilerin sorumlulukları da yeni esaslara bağlanmaktadır.

- Denetçiler, Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları ile uyumlu Türkiye Denetim Standartları'na uygun olarak denetimlerini yapacaklardır. Tasarı'nın geçici 2. maddesinde düzenlemeye kavuşturulan bu konu, Maliye Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu ve halen de Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülmekte olan "Türkiye Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi Kurumu Kanunu Tasarısı" ile halen farklı tartışmaların konusunu oluşturmaktadır.

- Tasarı ile TTK'nın limited şirket hükümlerinde de değişiklikler yapılmıştır. Yeni limited şirket, TTK'daki düzenlemenin aksine şahıs şirketlerinin tipik örneği olan kolektif şirketten uzaklaştırılarak daha önce de ifade edilmeye çalışıldığı üzere neredeyse küçük ölçekli bir anonim şirkete benzer hale getirilmiştir. Özellikle yönetim, karar mekanizması ve ortak sayısına bakılmaksızın genel kurul sistemi anonim şirketlerle paraleldir.

- KOBİ'lerin de oldukça fazla tercih ettikleri limited şirket kurmak için Tasarı'da aranan asgari sermaye 25.000 TL'dir. Aynı sermaye konulabilmesi mümkündür. Nakdi sermaye konulduğu takdirde de TTK'nın taksitle ödeme anlayışı terk edilerek nakdi sermaye payının bir defada ödenmesi öngörülmüştür (Tasarı md.585).

- Anonim şirketlerde olduğu gibi tek ortaklı limited şirket kurulması mümkün hale gelmektedir (Tasarı md.573/1).

Ortak sayısı bire inen limited şirketlere ilişkin tescil zorunluluğu getirilmektedir.

- Ayrıca finansal tablolar, UFRS (Tasarı md.610) ve denetim (Tasarı md.635) hakkındaki anonim şirketlere ilişkin hükümler limited şirketlere de uygulanacaktır.

IV. Sonuç Olarak

Tasarı; ticari işletme, şirketler hukuku, finansal raporlama, bağımsız denetim başta olmak üzere birçok yeni düzenlemesi açısından doğrudan KOBİ'leri ilgilendiren, onları etkileyecek bir düzenleme niteliği taşımaktadır. İşletme ve şirketlere ilişkin hükümlerin büyük çoğunluğunun, "Türk işletmelerinin uluslararası ticaret, endüstri, hizmet, sermaye ve finans piyasalarının, sürdürülebilir rekabet gücünü haiz güvenilir aktörleri olmaları"ni zorunlu hedef olarak ortaya koyan Tasarı'da, işletmelerin güçlü

bir finansal yapıya, istikrarlı ve kalıcı profesyonel yönetimlere kavuşmalarını, uluslararası düzeyde rekabete ve krizlere dayanıklı aktörler olmalarını sağlayacak tedbirler olarak öngöröldükleri kuşkusuzdur. Bu yapı, sadece krizlere dayanıklılık açısından değil, çoğu aile içinde şekillenmiş işletme ve şirketlerin özellikle ikinci kuşaktan sonra ortaya çıkabilen dağılma eğilimlerini de ortadan kaldırmayı hedeflemektedir.

Bir temel kanunun hazırlanmasında yaşanabilecek birçok zahmetli süreç, bu Tasarı'nın hazırlık aşamasında da yaşanmış ve Tasarı bu süreçler sonucunda aşağıdaki adeta bir tuğla büyüklüğüne ulaşmış görünümüne kavuşmuştur. Ancak tuğla görünümündeki Tasarı'nın ticaret hayatımızın geleceği için oluşturacağı yapının temelinde, finansal

raporlama standartları, denetim standartları gibi başka tuğlaların olduğu da unutulmamalıdır.

Ekonomik krizlerin siyasi krizlerle de çeşitleneceğinin anlaşılmağa olduğu bu son dönemde işletmelerimizin güçlendirilmesi ve ticaret hayatımızın daha sağlam temellere kavuşturulması arayışına aralıksız devam etmek zorunda olduğumuz daha açık olarak karşımıza çıkmaktadır. Krizler sona ersin, işletmelerimiz biraz güçlensin, ondan sonra Tasarı'daki köklü değişiklikleri gündeme alalım diye beklemeyi tercih etmek yerine -içinden çıkılmasının giderek zorlaşacağı bir konuma düşmek tehlikesinden bir an önce çıkabilmek için- Tasarı'nın en kısa sürede yasallaşması gerekmektedir.

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARASINDA YER ALAN ASO Üyeleri

İstanbul Sanayi Odası'nın her yıl geleneksel olarak yaptığı ve açıkladığı Türkiye'nin "500 Büyük ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırma sonuçlarına göre;

2008 yılı 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında ASO üyeleri sıralamasında 7 kamu, 27 özel firma toplam 34 firma sıralamada yer almaktadır. 2007 yılı sıralamasında 33 firma yer almıştı.

2007 yılı sıralamasında yer alan 3 firma 2008 sıralamasında yer almazken, 4 yeni firma sıralamaya girmiştir.

Mesa Mesken Sanayii A.Ş., Yakupoğlu Tekstil ve Deri San. Tic. A.Ş., Şahinler Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş. 2008 yılı sıralamasına giremeyen firmalar olup, Şa-Ra Enerji İnşaat Tic. ve San. A.Ş., Gama Endüstri Tesisleri İmalat ve Montaj A.Ş., Emek Boru Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş., Birlik Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş. 2008 yılı sıralamasına giren firmalar olmuşlardır.

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARASINDA YER ALAN ASO Üyesi Firmalar - 2008 Yılı

Sıra No	2008 yılı 500 Büyük Kuruluş Sıra No	2007 yılı 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No	Özel Sıra No	Üretimden Satışlar Net (TL)
1	2	3	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	KAMU	1	0	6.249.112.724
2	4	6	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	ANKARA	0	3	5.014.572.054
3	16	18	Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu	KAMU	2	0	2.122.422.961
4	19	20	Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.	KAMU	3	0	1.947.270.244
5	32	35	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	KAMU	4	0	1.211.267.758
6	49	40	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	KAMU	5	0	854.058.251
7	55	78	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	KAMU	6	0	725.022.173
8	59	80	Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.	ANKARA	0	53	695.320.139
9	64	64	Aselsan Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	ANKARA	0	58	676.580.132
10	83	70	Noksel Çelik Boru Sanayi A.Ş.	ANKARA	0	76	570.754.458
11	87	66	MAN Türkiye A.Ş.	ANKARA	0	80	549.555.872
12	98	93	Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü	KAMU	8	0	496.809.249
13	159	162	Park Termik Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	ANKARA	0	151	317.495.819
14	179	190	Tusaş- Türk Havaçılık ve Uzay Sanayii A.Ş.	ANKARA	0	170	287.151.678
15	186	169	Park Teknik Elektrik Madencilik Turizm San. ve Tic. A.Ş.	ANKARA	0	177	275.613.272
16	197	161	Oyak Beton San. ve Tic. A.Ş.	ANKARA	0	188	266.288.324
17	230	177	Cimpor Yibitaş Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.	ANKARA	0	220	235.907.096
18	243	302	Mitaş Enerji ve Madeni İnşaat İşleri Türk A.Ş.	ANKARA	0	233	219.384.664
19	250	425	Tüpraç Metal Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	ANKARA	0	240	213.675.277
20	258	204	Havelsan Hava Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	ANKARA	0	248	208.152.658
21	294	252	Demir Export A.Ş.	ANKARA	0	284	185.075.933
22	309	186	Hidromek Hidrolik ve Mekanik Makina İmalat San. ve Tic. Ltd. Şti.	ANKARA	0	297	173.490.004
23	338	379	Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.	ANKARA	0	326	160.757.516
24	339	369	Nuh'un Ankara Makarnası Sanayi ve Ticaret A.Ş.	ANKARA	0	327	160.521.518
25	361	487	Genpower Jeneratör San. ve Tic. A.Ş.	ANKARA	0	349	148.425.733
26	364	343	Ortadoğu Rulman Sanayi ve Ticaret A.Ş.	ANKARA	0	352	146.380.214
27	371	0	Şa-Ra Enerji İnşaat Tic. ve San. A.Ş.	ANKARA	0	359	143.818.791
28	388	384	Roketsan Roket Sanayii ve Tic. A.Ş.	ANKARA	0	376	138.321.141
29	400	0	Gama Endüstri Tesisleri İmalat ve Montaj A.Ş.	ANKARA	0	387	134.212.243
30	427	0	Birlik Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş.	ANKARA	0	414	126.103.879
31	463	481	Ankara Un Sanayii A.Ş.	ANKARA	0	450	115.173.835
32	470	358	Baştaş Başkent Çimento Sanayii ve Ticaret A.Ş.	ANKARA	0	457	111.574.867
33	471	483	Erkunt Sanayi A.Ş.	ANKARA	0	458	111.564.786
34	486	0	Emek Boru Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.	ANKARA	0	472	106.606.924

2008 yılında Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasına Ankara Sanayi Odası'na üye olan toplam 26 firma girmiş olup, bunlardan 3 tanesi kamu kurumu, 23 tanesi özel sektör kuruluşudur. 1 özel firma isminin açıklamasını istememiştir. 2008 yılı sıralamasında 8 firma ilk defa yer almıştır. (Listede yer alan 2 firma; Yakupoğlu Tekstil ve Deri San. ve Şahinler Metal San., 2007 yılında ilk 500 büyük firma arasında yer almış, ancak 2008 yılı sıralamasında ikinci 500 büyük firma listesine girmiştir.)

2007 yılı sıralamasında İkinci 500 Sanayi Kuruluşu içerisinde ASO'ya kayıtlı olan 23 firma yer almıştı. Bu listede yer alan 2 firma 2008 yılı sıralamasına girememiştir. 4 firma ise performans artışı göstererek 2008 yılında ilk 500 Büyük Firma arasında yer almıştır. (Birlik Pazarlama, Şa-Ra Enerji, Emek Boru, Gama Endüstri)

2008 yılı İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında ASO üyelerinin sıralamasında özel sektörden "AMASYA ŞEKER FABRİKASI A.Ş." ilk sırada yer alırken, kamu sektörü içinde "ANKARA HALK EKMEK VE UN FABRİKASI A.Ş." ilk sırada yer almıştır.

TÜRKİYE'NİN İKİNCİ 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARASINDA YER ALAN ASO Üyeleri - 2008 Yılı

Sıra No	İkinci 500 Büyük Firma Sıra No 2008	İkinci 500 Büyük Firma Sıra No 2007	ASO ÜYESİ FİRMALAR
1	37	242	Amasya Şeker Fabrikası A.Ş.
2	53	0	Dorçe Prefabrik Yapı San. ve Tic. A.Ş.
3	57	0	Yakupoğlu Tekstil ve Deri San. Tic. A.Ş.
4	60	121	ASAŞ Ambalaj Baskı San. ve Tic. A.Ş.
5	71	219	Akdaş Döküm San. ve Tic. A.Ş.
6	81	189	Yiğit Akü Malzemeleri Nakliyat Turizm İnş. San. ve Tic. A.Ş.
7	96	297	Elektromed Elektronik Sanayi ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.
8	133	0	Belbeton Beton Elemanları Sanayi Üretim ve Tic. A.Ş.
9	134	106	İşbir Sünger Sanayi A.Ş.
10	136	207	Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası A.Ş.
11	154	482	Nitromak- Dnx Kimya San. A.Ş.
12	156	0	Şahinler Metal San. ve Tic. A.Ş.
13	173	201	Dedeman Madencilik San. ve Tic. A.Ş.
14	175	159	Treysan Prefabrik Çelik Yapılar San. ve Tic. A.Ş.
15	188	270	Çelikler Taahhüt İnşaat ve San. A.Ş.
16	190	257	Prekons İnşaat Sanayi A.Ş.
17	218	135	Baştaş Hazır Beton San. ve Tic. A.Ş.
18	226	0	İsminin açıklanmasını istememiştir.
19	245	0	Temsan Yapı ve Makina Endüstri A.Ş.
20	249	157	Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü
21	307	287	Samur Halıları San. ve Tic. A.Ş.
22	337	349	Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü Afyon Alkoloidleri Fabrikası
23	338	322	Mesa İmalat San. ve Tic. A.Ş.
24	363	0	Pimakina Otomotiv İnş.Mak. Pazr. İhr. İth. San. ve Tic. Ltd. Şti.
25	436	414	İba Kimya San. ve Tic. A.Ş.
26	440	0	Ulusoy Elektrik İmalat Taahhüt Tic. A.Ş.

ASO I. OSB Firmaları Büyük Ankara Festivali'nde Tüketicile Buluştu

3 Temmuz 2009

Ankara Sanayi Odası I. Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren firmalar, Atatürk Kültür Merkezi alanında, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından bu yıl ikincisi düzenlenen "Büyük Ankara Festivali" kapsamında kurulan çadırdaki ürünlerini sergiledi. ASO I. OSB'nin festival alanında kurulan çadırını, Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir açtı. Açılıшта konuşan Özdebir, çadırdaki sergiye

bölgede faaliyet gösteren 32 firmanın katıldığını, sergi ile Ankaralılara Ankara'nın sanayi gücünü göstermek istediklerini söyledi. Ayrıca sergide bazı ürünlerin perakende satışını da yapılacağını kaydeden Özdebir, böylece tüketicilerin birinciden, doğrudan üreticiden uygun fiyata alım yapabileceğini ifade etti.

Beşir Atalay Büyük Ankara Festivali'nde ASO Çadırını Ziyaret Etti

9 Temmuz 2009

İçişleri Bakanı Beşir Atalay daha önce açılışını yaptığı "Büyük Ankara Festivali"ni 9 Temmuz tarihinde ikinci defa ziyaret ederek Ankara Sanayi Odası çadırını gezdi. Büyük Ankara Festivali'ni önemli bir etkinlik olarak değerlendiren Atalay, ASO üyeleri ile sohbet ederek faaliyetleri hakkında bilgi aldı.

Atalay ASO çadırında ASO Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir ve ASO üyelerinin geleneksel olarak hazırladıkları

festival pilavının kapağını açarak sağlık ve bol kazanç temennisinde bulundu. Daha sonra festival pilavından yiyen Beşir Atalay "Festival'in açılışında da bulundum. Biraz daha detaylı inceleme yapmak için tekrar geldim. Bu yıl festivali daha zengin gördüm. Vatandaşlar için daha olanaklı bir alışveriş imkanı, esnaf için de hareket ve canlılık oluyor." dedi.

BDDK Başkanı Tevfik Bilgin Özdebir'i Ziyaret Etti

3 Ağustos 2009

BDDK Başkanı Tevfik Bilgin, 3 Ağustos tarihinde ASO Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret etti. Ziyarette reel sektörün finans sektörüyle yaşadığı sorunlar konuşulurken bu sorunlara getirilecek çözüm önerileri için iki sektörün bir araya gelmesi gerektiği dile getirildi.

Özdebir, ziyaretinden dolayı Bilgin'e teşekkür ederken küresel krizin izlerinin henüz tamamen ortadan kalkmadığına, temkinli olmaya devam etmek gerektiğine ve bu süreçte finans sektörünün reel sektöre destek vermesinin önemine değindi.

ASO, CLP ve REACH Tüzüğü Eğitim Semineri Düzenledi

Ankara Sanayi Odası, Çevre ve Orman Bakanlığı ve İstanbul Maden ve Metal İhracatçı Birlikleri işbirliğiyle 12 Ağustos tarihinde ASO'da, CLP (AB'nin yeni sınıflandırma etiketleme ve ambalajlama tüzüğü) ve REACH (Registration- Kayıt, Evaluation-Değerlendirme, Authorisation-and Restriction İzin ve Kısıtlama, Chemicals Kimyasallar) Tüzüğü Eğitim Semineri düzenlendi.

12 Ağustos 2009

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Ali Boğa seminerin açılışında yaptığı konuşmada REACH Tüzüğü'nün önemine değinerek bu konuda daha önce de pek çok toplantı yapıldığını ancak alınan yolun "bir arpa boyu" olduğunu söyledi. Yine de bu toplantıların bir ivme kazandığını belirten Boğa, bundan sonraki dönemde bu konudaki çalışmaların yoğunlaştırılarak sürdürülmesi gerektiğini ifade etti. "Gereken önem verilmediği takdirde Türkiye'yi ciddi tehlikelerin beklediği bir süreçteyiz." değerlendirmesinde bulunan Boğa, insanların kendi teknolojik yapılarını koruyabilmek için tarife dışı engeller çı-

karttıklarını kaydetti. Boğa bu tehlikeden sektörün haberdar edilmesi gerektiğini dile getirirken, "Dünyada yaşayan herkes için bu sektör önemli. Bu sektörden çıkamayız. Evde oturduğumuz mobilyadan, yediğimiz yiyeceğe, içtiğimiz ilaca, bindiğimiz arabaya kadar... Bundan insanoğlunu arındırmak mümkün değil. Arındırmayacağımıza göre bu husustaki esaslar doğru algılanıp, yönlendirilmeli, yönetilmeli." dedi.

Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir de sanayicilerle REACH uygulamaları ve kimyasal alışmaların, çeşitli bileşiklerin düzenlenmesiyle ilgili bu müeyyideleri

yeteri kadar paylaşamadıklarını dile getirdi. Sanayicilerin REACH ile ilgili yeteri kadar bilgi sahibi olamadıklarını kaydeden Özdebir, ürünlerin konulduğu ambalajdan, üzerindeki yazıya, ürünün boyasına kadar birçok konunun REACH kapsamına girdiğini hatırlattı. "Bu ürünler güvenli, kayıt edilmiş olmasa ihracatı yapılan ürünlerin ülke kapısından geri dönmesi kaçınılmazdır." diyen Nurettin Özdebir, bu uygulamada ön kayıt sürecinin 2008 yılı Kasım ayı sonlarında bittiğini ve bu sürenin iyi kullanılmadığını ifade ederek CLP konusundaki uygulama sürecinin başladığını, bunun iyi değerlendirilmesi gerektiğini belirtti.

Seminer açılışında konuşan Türkiye Kimya Meclisi Üyesi ve Türkiye Sağlık Endüstrisi İşverenleri Sendikası Başkan Yardımcısı Erol Özensoy ise REACH sisteminin, Avrupa'da çöken kimya sanayini ayakta tutmak için ortaya konan bir konu olduğunu dile getirdi. Bir insanın üzerinde yaklaşık 500 kimyasal madde bulunduğu düşünüldüğünde işin vahametinin ortaya çıkacağını vurgulayan Özensoy, REACH Tüzüğü'ndeki

en önemli amacın kontrole tabi tutulacak veya yasaklanacak kimyasalların AB içerisinde tedarik zincirini engellemek olduğunu öne sürdü ve kimya sanayiinin, arabadan gıda ambalajlarına kadar neredeyse ihracatın yüzde 90'ını etkilediğini ifade etti.

İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı Murat Akyüz de konuşmasında Türk kimya sektörünün 2008'de rekor bir ihracat gerçekleştirdiğini, 2002'de 2,6 milyar dolar olan kimya sektörü ihracatının 2008'de 13,5 milyar dolara ulaştığını aktardı.

REACH sisteminin AB tarafından çevrenin ve insan sağlığının korunması, omurgalı hayvanlar üzerindeki testlerin azaltılması gibi amaçlarla hazırlandığının ifade edildiğini kaydeden Akyüz, İKMİB olarak firmaları, REACH tüzüğü, ihracata yönelik etkileri ve firmaların izlemeleri gereken yol konusunda sürekli bilgilendirdiklerini belirtti ve bu alandaki çalışmalarına dair detaylar vererek konuşmasını noktaladı.

Ankara Asansör Günleri

22-26 Temmuz 2009

Ankara'da bir ilk olan "Ankara Asansör Günleri 22 - 26 Temmuz tarihleri arasında, İvedik Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Binası Kongre ve Sergi Salonu'nda gerçekleştirildi. 36 firmanın katılımıyla gerçekleştirilen Asansör Günleri'nin 22 Temmuz tarihinde yapılan açılış törenine Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Üyesi Hasan Altun, Akif Temelli ve çok sayıda sanayici katıldı.

Açılış töreninde konuşan Nurettin Özdebir, şehirlerin artık yatay değil dikey olarak geliştiğini ve asansör üretiminin bu nedenle oldukça önemli olduğunu belirtti. Bir fuar olarak yeni bir başlangıç olan Asansör Günleri'nin sektör için önemli bir açılım sağlayacağına inandıklarını kaydeden Özdebir daha sonra stantları gezerek asansör sistemleri hakkında bilgi aldı.

Ankara Fuar Alanı Toplantısı ASO Ev Sahipliğinde Gerçekleştirildi

29 Temmuz 2009

Ankara Fuar Alanı Toplantısı, Ankara Sanayi Odası'nın ev sahipliğinde Ankara Valisi Kemal Önal başkanlığında 29 Temmuz tarihinde yapıldı.

Ankara'ya uluslararası bir fuar kazandırmak için yapılan toplantıya; Ankara Valisi Kemal Önal, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir,

Akyurt Belediye Başkanı Gültekin Ayantaş, Ankara Ticaret Borsası Başkanı Faik Yavuz, Ankara Esnaf ve Sanatkarlar Derneği Başkanı Mehmet Yiğiner, Ankara Ticaret Odası Başkan Yardımcısı Salih Bezci, Ankara Giyim Sanayicileri Derneği Başkanı Canip Karakuş, ASO Başkan Yardımcısı Celal Koloğlu ile ASO Yönetim Kurulu üyeleri Mehmet Doğanlar, Fahrettin Kürklü ve Bülent Bayram katıldı.

Sanayi-Üniversite İşbirliği Kapsamında Medikal Sanayi Kümelenmesi İşbirliği Protokolü İmzalandı

11 Ağustos 2009

Fatih Üniversitesi Rektörlüğü ve Ostim Organize Sanayi Bölgesi arasında "Medikal Sanayi Kümelenmesi" İşbirliği Protokolü 11 Ağustos tarihinde düzenlenen törende imzalandı. Törende, ASO Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir, Ostim Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Aydın, Fatih Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Oğuz Borat ve çok sayıda akademisyen ve sanayici katıldı.

Törende konuşan ASO Başkanı Nurettin Özdebir, başarının "Nasıl daha rekabetçi olunabilir?" sorusuna verilen cevapla gelece-

ğini ve bu nedenle sanayi-üniversite işbirliğinin her zaman-kinden daha önemli olduğunu söyledi. Ankara Sanayi Odası olarak üniversitelerle her zaman işbirliği için de olduklarını hatırlatan Özdebir, Fatih Üniversitesi ve Ostim Organize Sanayi Bölgesi'nin yürüttüğü çalışmalarda da ASO'nun gereken desteği verdiğini belirtti. Özdebir, "Rekabet günümüzde iyice zorlaştı. Artık firmaları devlet korumuyor. Ucuz üretmek de yetmiyor. Ünlü markalar karşısında fiyat avantajı da kurtarmıyor. İşin bir de lobicilik tarafı var. Kümelenme ile bir araya gelen firmalar daha avantajlı üretim ve pazarlama koşulları elde edebilir. Kendilerini daha iyi tanıtabilirler. Bir ürün kendi ülkesinde satılmıyorsa, dış pazarlar da müşteri bulamıyor. O nedenle alım kararı veren bürokratlarımız da hassas olmalı, yerli üretimin önünü açmalı." dedi.

Tören yapılan konuşmaların arkasından protokolün imzalanması ile son buldu.

Bangladeş Heyetinden ASO'ya Ziyaret

13 Ağustos 2009

Ankara Sanayi Odası 13 Ağustos tarihinde Bangladeş'in Chittagong Sanayi ve Ticaret Odası (CCCI) üyelerinden oluşan heyeti ağırladı. Heyeti Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Önder Bülbüloğlu karşıladı.

Önder Bülbüloğlu Türkiye ve Bangladeş arasında geçmişten

gelen dostluk ilişkisinin attırılması gerektiğine dikkat çekerek ziyaret için teşekkür etti. Bülbüloğlu'nun yaptığı konuşmanın ardından bir sunum gerçekleştirilerek heyete ASO ve I. Organize Sanayi Bölgesi hakkında bilgi verildi. Ankara'daki yatırım fırsatlarının anlatıldığı sunumda ayrıca ASO'nun gerçekleştirdiği eğitim ve projelere de yer verildi.

Bangladeş heyeti başkanı Latif MP de davet ve sunum için teşekkür ederek özellikle Organize Sanayi Bölgeleri ve kuru-lum esasları ile ilgili bilgi almak istediklerini, ASO tarafından gerçekleştirilen çalışmalardan oldukça etkilendiklerini ifade etti. Heyet başkanı konuşmasının ardından bir sunum yaparak Bangladeş hakkında bilgiler verdi. Bangladeş sanayine dair ayrıntıların aktarıldığı sunumun ardından Latif MP, karşılıklı işbirliği imkanlarının yerinde görülmesi amacıyla ülkelerine bir heyet gelmesinden büyük memnuniyet duyacaklarını kaydetti.

ASO'da Karayolları Taşımacılığı Kanunu Toplantısı

Karayolları Taşımacılığı Kanunu Toplantısı 14 Ağustos tarihinde Ankara Sanayi Odası'nda gerçekleştirildi. ASO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Seyit Ardıç Başkanlığında gerçekleşen toplantıda 4925 sayılı Karayolları Taşıma Kanunu ve bu kanunda yer alan K ve D3 türü yetki belgeleriyle mesleki yetki yeterlilik belgelerinin kapsamı, ücretleri, indirim uygulamaları, denetimi ve cezai müeyyideleri hakkında bilgi verildi ve görüşler paylaşıldı.

14 Ağustos 2009

Karayolları Kara Ulaştırma Genel Müdürlüğü Eşya Taşınması Daire Başkanı Mahmut Gürses toplantıda yaptığı konuşmasında, karayoluyla yapılan tüm taşımaların kayıt ve belge altına alındığını belirterek taşımacılık için gereken yetki belgeleri hakkında bilgi verdi.

Bu uygulamanın Avrupa müktesebatı olduğuna değinen Gürses, 2003 yılına kadar karayolu taşımacılığı ile ilgili bir kanun olmadığını ve bu nedenle çok ciddi sıkıntılar yaşandığını kaydetti ve "Muhakkak ama muhakkak bu sektörün kayıt altına alınması ve denetlenmesi şart. Yurtiçi eşya taşımalarında

belgeye, kayda alınma mecburiyeti vardı ve şu anda müthiş mesafeler kat edildi." dedi.

Gürses, karayolu taşımacılığı için gereken belgeleri detayları ile anlatarak bu belgelerin iptal edilme şartlarını, geçerlilik sürelerini ve özel ve tüzel kişilerin izlemesi gereken prosedürü aktardı. Gürses, ayrıca K2 ile yurtiçi, toplam yükte ağırlığı 3,5 tonu aşmayan araçlar için yüzde 94 oranında indirim sağlandığını ve bu indirim için sürenin 31 Aralık 2009 tarihine kadar uzatıldığını da hatırlattı. Sürenin uzatılması nedeni ile başvurularda önemli bir artış olduğunu ve bunları karşılamak

için çaba sarf ettiklerini kaydeden Gürses, adaletli olmak için daha önce başvuruda bulunmuş olanlar için de çalışmalarını sürdürdüklerini dile getirdi.

Yurtdışı taşımacılığı hakkında da bilgi veren Gürses, C1 belgesinin yurtiçi ve yurtdışı taşımacılığı kapsadığını belirterek 11 Haziran 2009 tarihli Yönetmelikle bir iyileştirme daha yaptıklarını ifade etti. K1 belgeleri ile Bölge Müdürlüklerine müracaat yapılması halinde ikisi arasındaki fark ödenerek belgenin dönüştürülebildiğini kaydeden Gürses, yeni bir belge almaya gerek olmadığını belirtti.

Gürses daha sonra toplantıya katılan sanayicilerin sorularını cevaplandırdı. Bir üyenin "Güncel bir konu. 35'e 9 dedğimiz araçlar var, bunlar kamyonet olarak geçiyor. 3501 olduğu zaman kamyon sınıfına giriyor. Bunlara kasa attığımız zaman bu arabanın tonajı yüksüz ağırlığı 3000 kiloya geliyor, 3300 kiloya geliyor ve 200 kilo istiap haddi kalıyor. Biz bu arabaya

mecburen bir ton, iki ton yük atıyoruz ve 3500 kilonun üstüne çıkıyor. Acaba bu 3500 kilonun 4000 kiloya, 4500 kiloya kanunen çıkarılma durumu olabilir mi?" diye sorması üzerine Gürses şu şekilde cevap verdi;

"Olmaz. Karayolu Trafik Kanunu'nda var bu tarif. Durduk yerde üretilmiş tarifler değil. Siz kasa koymak suretiyle kapasitesini yiyorsunuz öyle diyeyim, kapasitesini artırmıyorsunuz, artırdığınızı zannederek taşıyacağınız yükünüzü azaltıyorsunuz."

Toplantı katılımcıların soruları ile tamamlanırken Karayolları Kara Ulaştırma Genel Müdürlüğü Eşya Taşımaları Daire Başkanı Mahmut Gürses, bazı katılımcıların sorularını not alarak bu konuları ilgili mercilere ulaştıracaklarını ve bilgi vereceklerini ifade etti.

Mimarlar Odası Ankara Şubesi ASO'yu Ziyaret Etti

13 Ağustos 2009

Mimarlar Odası Ankara Şubesi, "40. Dönem Çalışma Programı" kapsamında "bir eser bir mimar" etkinliğinin üçüncüsü olarak Ankara Sanayi Odası'nı 13 Ağustos tarihinde ziyaret etti. Ankara Mimarlar Odası'nın düzenlediği etkinlikle Ankara Sanayi Odası'nın yeni hizmet binasını gezerek binayı inceleme fırsatı bulan Ankaralı mimarlar, projeyi çok beğendiklerini belirttiler.

Binanın mimarı Mustafa Yücesan'ın verdiği brifingle başlayan etkinlikte, mimarlar özellikle mimari projeden çok etkilendiklerini kaydettiler. 8.5 şiddetindeki depreme bile dayanıklı olarak yapılan ASO hizmet binasının akıllı bina teknolojisini de inceleyen mimarlar, binanın Ankara'nın modern yüzü olduğunu ifade ettiler.

ASO'da Mersin Limanı Tanıtım Toplantısı Yapıldı

3 Temmuz 2009

Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği yetkilileri tarafından, Mersin Liman'ının devrinin üçüncü yılında; yapılan altyapı çalışmaları, Yeni Demiryolu Terminali, otomasyon sistemleri ve benzeri yatırımları konu alan ve bu gelişmelerin Mersin Liman'ına yansımalarını içeren tanıtım toplantısı 3 Temmuz tarihinde Ankara Sanayi Odası'nda yapıldı.

ASO120 Yabancı Öğrenciyi Ağırladı

3 Temmuz 2009

Ankara Sanayi Odası, 8 Temmuz tarihinde Yunus Emre Vakfı'ndan gelen yabancı öğrencileri ağırladı.

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Yunus Emre Vakfı işbirliği ile bu yıl yedincisi düzenlenen "2009 Türkoloji Yaz Stajı" kapsamında 22 ülkeden gelen 120 öğrenci, ASO I. Organize Sanayi Bölgesi'ni

gezerek Ankara ve OSB hakkında bilgiler aldı. Öğrenciler ASO I. OSB'de yer alan Yiğit Akü fabrikasını da gezdiler. ASO yönetimi daha sonra öğrencilere bir akşam yemeği verdi.

Program çerçevesinde 22 farklı ülkeden gelen öğrenciler, Türkiye'de buldukları süre içerisinde Türkçe pratik yaparak Türkiye'yi tanıma imkanı bulacaklar.

GENPOWER®

GENERATOR

**Bizim işimiz,
sizin gücünüz!**

CE TÜRKİYE İÇİŞİLERİ BAKANLIĞI ENERJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ENERJİ TAHSİS GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

www.genpower.com.tr

Odamız Eğitim Atölyesi tarafından Temmuz ayında gerçekleştirilmiş olan eğitimlerle ilgili bilgilere aşağıda yer verilmiştir. Eğitim Atölyesi güncel iletişim bilgilerine aşağıda yer verilmektedir.

Gelecek İçin Kur ve Parite Tahminine Giriş Eğitimi (2 Temmuz 2009)

Odamızca, Euro/Dolar paritesi ve paritenin geleceğinin teknik yollarla tahmini konusunda bilgilerin verildiği ve hedef kitlenin işletmelerin sahipleri, finans ve muhasebe yöneticileri olduğu eğitimde özetle şu konular işlenmiştir: Forex Piyasası'nın doğumu ve gelişimi, Forex Piyasası'nın temelleri ve para çiftleri; Euro/Dolar paritesini etkileyen unsurlar; Euro/Dolar paritesinin geleceğini nasıl tahmin edebiliriz? Paritelerin TL kurlar üzerine etkileri Euro/Dolar paritesindeki değişim Dolar/TL ve Euro/TL kurlarını nasıl

etkiler? Para çiftleri arasındaki ilişkiler Euro/Dolar, Sterlin/Dolar, Dolar/Yen, Euro/Yen; Krizin Forex Piyasası'na etkileri, Teknik analize giriş, Dolar/TL ve Euro/TL kurlarını etkileyen faktörler 2009 için tahminler.

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü Öğretim Üyesi Yard. Doç. Dr. H. Bader ARSLAN tarafından verilen "Gelecek İçin Kur ve Parite Tahminine Giriş Eğitimi", Odamız "Zafer Çağlayan Meclis Salonu"nda 2 Temmuz 2009 Perşembe günü 10:00-17:30 saatleri arasında gerçekleştirilmiş ve **33** kişi katılmıştır.

Eleman Seçme ve Alma Eğitimi (7 Temmuz 2009)

"Yanlış insan yoktur, ancak yanlış yerde çalışan insan vardır" kavramından hareketle; işe alımın önemi, yanlış bir alımın şirketimize maliyeti, doğru insanı bulabilmenin yol ve yöntemleri, işe alım sürecinde yapılan doğru ve yanlışlar, işe alımda psiko-teknik testlerin uygulanması konularında katılımcıların farkındalık düzeylerinin yükseltilmesi, deneyimlerin paylaşılmasının amaçlandığı "Eleman Seçme ve Alma Eğitimi", 7 Temmuz 2009 Salı günü 14:00-17:30 saatleri arasında Odamız "Zafer Çağlayan Meclis Salonu"nda

gerçekleştirilmiştir. Kurumsal Kimlik ve İnsan Kaynakları Danışmanı Zeki ESER tarafından verilen eğitime **41** kişi katılmıştır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından Verilmesi Gereken Eğitimlerin Usul ve Esasları ve Uygulama Örnekleri Bilgilendirme Semineri (13 Temmuz 2009)

Çalışanların "İş Sağlığı ve Güvenliği" konusunda alması gereken eğitimler ve işverenlerin bu konudaki yasal yükümlülüklerinin usul ve esasları ve uygulama örneklerinin

anlatıldığı seminerde özetle şu konu başlıkları işlenmiştir: İş Yasası'nda İSG Temel Çerçevesi, İş Yasası ve Eğitimler, İSG Eğitimleri ile ilgili Yönetmelik, Eğitim ve Sorumluluklar, Eğitimlerin Amacı/Gerçekleştirilmesi/Düzenlenmesi, Eğitim Düzeyleri (Yeni, İlave, İleri), Eğitim Konuları, Eğitim Öncesi Yapılması Gerekenler, Eğitimi Verebilecek Kişi ve Kuruluşlar, Ölçme ve Değerlendirme, Belgelendirme, Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalıştırılacak İşçilerin Mesleki Eğitimleri, Mesleki Eğitim Zorunluluğunun Denetlenmesi, Mesleki Eğitim Tanımı. Endüstriyel İlişkiler Danışmanı Sebahattin KORKMAZ tarafından verilen "İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından Verilmesi Gereken Eğitimlerin Usul ve Esasları ve Uygulama Örnekleri Bilgilendirme Semineri", 13 Temmuz 2009 Pazartesi günü 14:00-17:00 saatleri arasında Odamız "Zafer Çağlayan Meclis Salonu"nda gerçekleştirilmiş ve seminere **63** kişi katılmıştır.

Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneği Semineri (16 Temmuz 2009)

Kısa çalışma ve kısa çalışma ödeneği uygulaması, 10.06.2003 tarihinde yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Kanunu ile sadece İş Kanunu kapsamında olanlar için getirilmişken, yeni bir düzenleme ile 15.05.2008 tarihli ve 5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile İş Kanunu'ndan çıkartılarak 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na eklenmiş, böylece İş Kanunu'na tabi

çalışanların yanı sıra Deniz İş Kanunu ve Basın İş Kanunu'na tabi çalışanlara da kısa çalışma ödeneğinden yararlanma imkanı sağlanmıştır. Ayrıca, dünyada yaşanmakta olan küresel krizin ülkemizdeki olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla alınan kararlar kapsamında 28.02.2009 tarihli ve 27155 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile de kısa çalışma ödeneğinin uygulama süresi uzatılmış ve ödenek tutarı artırılmıştır.

Bu doğrultuda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İŞKUR ve İş Teftiş Kurulu yetkilileri tarafından kısa çalışma uygulaması hakkında bilgi verilip katılımcıların sorularının cevaplandırıldığı "Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneği Semineri", 16 Temmuz 2009 Perşembe günü 14:00-16:00 saatleri arasında Odamız "Zafer Çağlayan Meclis Salonu"nda gerçekleştirilmiş ve seminere **21** kişi katılmıştır.

GÜNCELLENEN İLETİŞİM BİLGİLERİ

ASO EĞİTİM ATÖLYESİ:

Tel: 0 312 417 12 00 / 1323 - 1324

Faks: 0 312 417 52 05

E-mail: meltem.kaya@aso.org.tr elif.kaya@aso.org.tr

Eğitim Sorumlusu: Meltem KAYA

REKABETÇİ YAKLAŞIMI, Krizden Çıkışın ve Sağlıklı Bir Temelde Yükselişin Tedbirlerinden Biri Olarak Görmek Gerekir

Modern dünyanın ortak dili rekabet ve ülkeler düzenleyici kanunlar ve kurumlarla rekabet için gereken koşulları korumaya çalışıyorlar. Bu bağlamda faaliyet gösteren Rekabet Kurumu da Rekabet Hukuku şartlarının yerine getirilmesini sağlıyor. Rekabet Kurumu Başkan Vekili Prof. Dr. Nurettin Kaldırmacı ile Rekabet Hukuku ekseninde Kurum faaliyetlerini konuştuk.

Prof. Dr. Nurettin Kaldırmacı
Rekabet Kurumu Başkan Vekili

Öncelikle kariyerinizdeki dönüm noktaları ile başlayabilir miyiz? Rekabet Kurumu Başkanlığı'na uzanan süreci bizimle paylaşır mısınız?

Atatürk Üniversitesi İşletme Fakültesi'ni bitirdim ve ardından mezun olduğum fakülteye asistan oldum. Doktoramı tamamladıktan sonra, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğretim üyeliği kadrosuna atandım. Aynı üniversitede doçent ve profesör unvanlarını aldım. İşletme Yönetimi Anabilim Dalı'nda profesör olarak görev yapmakta iken, 1995 Milletvekili Genel Seçimleri'nde Kayseri milletvekilliğine seçilmemle birlikte akademik hayatıma da veda ettim. TBMM'de bir dönem görev yaptım. Bu görevim boyunca, Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliği yaptım. Milletvekilliğinin ardından üniversiteye dönmeyip kısa bir süre bağımsız bir araştırma kuruluşunda çalıştım.

2003 yılı 27 Mart'ında, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı kontenjanından Rekabet Kurulu Üyesi olarak atandım. Kasım 2007 itibarıyla de Kurul Başkanlığı'na seçildim. Nisan 2009'dan beri de Rekabet Kurulu Başkanlığı'na vekalet etmekteyim.

Küresel kriz ortamında Rekabet Kurumu'nun rolü nasıl tanımlanıyor? Bugün modern dünyada ortak dil rekabet; var olan kriz şartlarında rekabet nasıl regüle edilebilir?

Rekabet Kurumu'nun küresel olsun yerel olsun tüm kriz ortamlarına yönelik değerlendirmesi krizlerin geçici rekabetin kalıcı olduğu çerçevesine oturmaktadır. Rekabetle uyumlu olmayan çözüm arayışları sağlıklı bir ekonomik yapının önündeki en ciddi engellerden biridir. Bu yaklaşımımızı şimdiye kadar çeşitli ortamlarda dile getirdik ve on binin üzerinde teşebbüse gönderilen 2009 Rekabet Mektubu'nda ayrıntılarıyla anlattık.

Etkisi zamanla azalmakta olsa da dünyada ve ülkemizde krizi görmezlikten gelmek mümkün değil. Ancak bu noktada krizi kendi sınırları içinde değerlendirilip, ne yok saymak ne de abartmak yoluna gidilmemesi önemlidir. Devletin de özel sektörün de krizden nasıl çıkılacağını planlarken adil rekabet ortamının önemini göz ardı etmemesi gerekir. Daha da ötesi rekabetçi yaklaşımı krizden çıkışın ve sağlıklı bir temelde yükselişin tedbirlerinden biri olarak da görmek gerekir. Çünkü kriz dönemleri ekonomik, sosyal ve siyasal baskılar sonucu rekabetle uyumlu olmayan

tedbirlerin alınmasının en yoğun gündeme geldiği dönemlerdir. Bu nedenle de rekabet savunuculuğunun belki de en yoğun yapılması gereken dönemler kriz dönemleridir.

Bu aşamada kriz döneminde rekabet savunuculuğunun nasıl yapılacağı sorusu da önem kazanmaktadır. Örneğin, piyasa

Rekabet Kurumu'nun küresel olsun yerel olsun tüm kriz ortamlarına yönelik değerlendirmesi krizlerin geçici rekabetin kalıcı olduğu çerçevesine oturmaktadır. Rekabetle uyumlu olmayan çözüm arayışları sağlıklı bir ekonomik yapının önündeki en ciddi engellerden biridir.

ekonomisiyle bağdaşmadığı halde krizin aşılabilmesi ve güvenin tesisi için gündeme gelebilen devletleştirme gibi tedbirlerin zamanla nasıl telafi edileceği de uluslararası ölçekte önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Krizle mücadele sürecinde rekabet politikalarının tamamen askıya alınmasını öneren görüşler de ortaya çıkabilmektedir. Bu da bizim çok dikkat ve şüphe ile baktığımız bir yaklaşımdır. Biraz önce de dediğimiz gibi, Rekabet Kurumu'nun benimsediği yaklaşım, rekabet politikalarının kriz nedeniyle askıya alınmaması, tam tersine rekabetle uyumlu politikalar izlenmesine özen gösterilmesidir. Bu anlamda kriz dönemlerinde rekabet ihlalleriyle kararlı bir biçimde mücadele edilmesi gerektiği de açıktır. Fakat aynı zamanda, Rekabet Kurulu'nun kararlarını verirken kriz etkilerini de değerlendirip -mesela birleşme devralmalarda- daha hızlı davranması söz konusu olacaktır. Aynı şekilde rekabet otoriteleri krizden çıkışa katkıda bulunacak, rekabetle uyumlu çözümlerin ve yapısal tedbirlerin bulunması ve uygulanması konusunda da aktif bir rol üstlenebilecektir.

Geleneksel ticari anlayışa sahip toplumlarda rekabet kültürünün yerleşmesi oldukça uzun

zaman alıyor. Türkiye, sizce bu süreci geride bıraktı mı? Yerleşik bir rekabet kültüründen bahsetmek mümkün mü?

Piyasa ekonomisinde devlet ekonomik faaliyet alanından çekilip düzenleyici bir rol üstlenirken mal ve hizmet üretimi de teşebbüslere bırakılmaktadır. Bu çerçevede, piyasa modelinin toplum açısından başarılı sonuçlar doğurması için mal ve hizmet piyasalarında teşebbüsler

arası rekabet olmazsa olmaz bir koşuldur ve piyasa ekonomisi modelinin ana dayanağını oluşturmaktadır. Türkiye, 24 Ocak Kararları'yla hızlanan şekilde piyasa ekonomisi modelini uygulamaktadır. Bu durum, pek çok ülkeye kıyasla daha gelişmiş bir rekabet kültürüne sahip olmamıza yol açmış olsa da yerleşik bir rekabet kültürü için gelinen nokta hala yeterli değildir. Adil bir rekabet ortamının sağlıklı bir şekilde işlenmesi, rekabet kültürünün

toplumun en geniş kesimlerince benimsenmesiyle mümkündür. Bu da Rekabet Kurumu'nun alacağı kararların yanı sıra ilgili kesimlere yönelik çalışmalar yapılmasıyla mümkündür. Öte yandan rekabetçi bir ortamın ekonomiye sağlayacağı yarar hesaba katıldığında bu konuya katkı sorumluluğunun siyasi otoriteye, teşebbüs birliklerine, odalara, teşebbüslere ve üniversitelere de düşeceğini söyleyebiliriz. Kartel hırsızlık kabul ediliyorsa hırsızlığa nasıl yaklaşıyorsak "kartel"e de aynı şekilde yaklaşmalıyız. Bu yaklaşımın geniş toplum kesimlerince benimsendiği bir noktada "Evet, rekabet kültürü yerleşmiştir." diyebiliriz. Bu noktada değerli yazar Ercan Kumcu'nun 2005 yılında köşesinde kaleme aldığı yazısındaki görüşleri de güzel bir örnektir. Sayın Kumcu konuya ilişkin görüşlerini özetle şöyle ifade etmiştir:

"Rekabet Kültürünü Oluşturmak

Rekabet ayıp bir şeymiş gibi öğretilince rekabet kültürü de aynı paralelde oluşuyor. Öğretiler

Etkisi zamanla azalmakta olsa da dünyada ve ülkemizde krizi görmezlikten gelmek mümkün değil. Ancak bu noktada krizi kendi sınırları içinde değerlendirilip, ne yok saymak ne de abartmak yoluna gidilmemesi önemlidir. Devletin de özel sektörün de krizden nasıl çıkılacağına planlarken adil rekabet ortamının önemini göz ardı etmemesi gerekir.

aynı paralelde gelişiyor. Sonuçta, ayrımcılık ve kayırmacılık rekabetin yerini alıyor. Herkes yanlış yerde konumlanıyor. (...)

Anti-rekabet kültürü ancak piyasa mekanizması yoluyla değişebilecektir.

Anti-rekabeti besleyen ortamın sürdürülemediği noktada rekabet kültürü oluşabilecektir. Toplumda rantın azalması rekabet kültürünü geliştirecek en önemli parametre gibi görünmektedir. Rant azaldığında, verimlilik öne çıkacağından, para kazanmak zorlaşacak, doğru yerde doğru kişiler çalışacaktır. Kolay

dağıtılacak kazanç olmayacaktır. Rantın azaltılması ancak dışsal etkenlerle mümkün olmaktadır. Örneğin, yabancı sermayenin yoğunluğu rantı bir ölçüde azaltan bir etkidir. Avrupa Birliği gibi oluşumların bir parçası olmak da rantı azaltan bir işlev görmektedir. Zaten, biz de 'rekabet' sözcüğünü AB ile Gümrük Birliği'ne girdikten sonra keşfetmedik mi? Sistemleri değiştirmek kolay olmuyor. Çoğu zaman sistemler kendi kendilerine doğruyu da bulamıyorlar. Aksine, sistemler kendi koruyucu mekanizmalarını geliştiriyorlar. Bir kısır döngü oluşuyor. Kısır döngüden çıkış ancak dışsal etkenlerle mümkün olabiliyor. Bu konuda galiba iyi bir yola girdik."

Sınai mülkiyet hakları hak sahibine bir anlamda tekel olma hakkı vermekte fakat diğer taraftan rekabet kuralları tekelleşmeyi ve devamında tekel gücünün kullanılması ile rekabetin sınırlanmasını önlemeyi amaçlamaktadır.

Piyasa ekonomisiyle bağdaşmadığı halde krizin aşılabilmesi ve güvenin tesisi için gündeme gelebilen devletleştirme gibi tedbirlerin zamanla nasıl telafi edileceği uluslararası ölçekte önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu noktada ortaya çıkan çatışma durumu nasıl gideriliyor?

Sinai mülkiyet hakları ile rekabet kuralları esas olarak aynı amaca hizmet etmektedir. Her ne kadar ilk bakışta bu iki hukuk arasında çatışma var gibi görünse de aslında her ikisi de teknolojik gelişmenin sağlanmasını hedefler. Çünkü teşebbüsler rekabetçi bir ortamda pazar paylarını artırmak için ürünlerini geliştirmek ya da yeni ürünler üretmek durumundadırlar. Hayatımızı kolaylaştıran birçok ürünün varlığı, teşebbüsler arasındaki bu yarışın bir sonucudur. Teknolojik anlamda kendini yenileyemeyen ya da gelişmelere ayak uyduramayan teşebbüsler pazarın dışında kalacak, onların yerini daha etkin, dinamik teşebbüsler alacaktır. Etkin teşebbüslerin faaliyet gösterdiği pazar yapısı daha fazla çeşitte, iyi, ucuz ve kaliteli ürünlerin pazarda yer almasına imkan sağlayacak, bu da tüketicilerin satın alma sürecinde karşılaşacakları alternatifleri arttıracaktır.

Rekabet sonucu ortaya çıkacak teknolojik gelişmeleri teşvik edebilmek adına makul bir süre koruma sağlanması rekabet kurallarına uygundur. Şöyle ki; 4054 sayılı Kanun, içsel büyümeyle sağlanmış tekel durumunu değil, tekel durumunda bulunan, piyasada belirli bir güce sahip firmaların bu güçlerini Rekabet Kanunu'na aykırı şekilde kullanıp mevcut rakipleri piyasa dışına itmesini, yeni firmaların piyasaya girmesini zorlaştırmak suretiyle kötüye kullanmasını yasaklamaktadır. Buna göre bir teşebbüs içsel büyüme sonucu rakiplerine kıyasla daha güçlü bir konuma gelmiş olabilir. Hatta bazı pazarlarda yalnızca tek bir teşebbüs faaliyet gösteriyor da olabilir. Sonuç olarak bir teşebbüsün hakim durumda olması Rekabet Hukuku bağlamında yasaklanan bir durum değildir. Yeter ki o teşebbüs bu durumu rekabet açısından kötüye kullanmasın.

Devlet, çeşitli düzenlemeler yaparak piyasadaki rekabetin kısıtlanmasına neden olabilir. Yeni teşvik sistemi bölgesel ve sektörel bazda teşvikler getiriyor. Bu teşvik sistemi bir anlamda devlet eli ile haksız rekabet yaratılması sonucunu doğurur mu? Bu konuda rekabet hukuku nasıl bir yaklaşım gerektiriyor?

Başbakanlık ve Rekabet Kurumu arasında bu konuda ciddi işbirliği vardır. "Düzenleyici Etki Analizi" olarak da tanımlayabileceğimiz

Türkiye, 24 Ocak Kararları'yla hızlanan şekilde piyasa ekonomisi modelini uygulamaktadır. Bu durum, pek çok ülkeye kıyasla daha gelişmiş bir rekabet kültürüne sahip olmamıza yol açmış olsa da yerleşik bir rekabet kültürü için gelinen nokta hala yeterli değildir. Adil bir rekabet ortamının sağlıklı bir şekilde işlemesi, rekabet kültürünün toplumun en geniş kesimlerince benimsenmesiyle mümkündür.

sürecin Türk Hukuk Sistemi'ne entegre edilmesiyle devletin rekabeti kısıtlayan düzenlemeleri önemli oranda azalacaktır. Bununla birlikte devletin rekabet politikası haricinde sağlık ve çevre gibi diğer politikaları kapsamında gerekli olan düzenlemeler rekabet kısıtını beraberinde getirebilir. Ancak önemli olan bunların gerekliliğinin ve optimum seviyesinin ortaya konmasıdır.

Rekabetçi açıdan devlet yardımlarının izlenmesi ve denetlenmesi konusunda Rekabet Kurumu hem bilgisiyle hem de kapasitesiyle hazırdır. Bilindiği üzere Kurumumuz tarafından geçen yıl hazırlanan "Devlet Yardımları"nın izlenmesi ve denetlenmesine ilişkin Kanun tasarısı geri çekilmiştir. Yeni tasarı çalışmalarını ise Hazine Müsteşarlığı sürdürmektedir. Devlet yardımlarının kontrolü AB açısından Rekabet Hukuku'nun önemli bir ayağıdır ve bu kontrolün Rekabet Hukuku'nun temellerinden kabul edilmesi gerekmektedir. Devlet

yardımlarına ilişkin yasanın AB'ye uyum da dikkate alınarak yakın dönemde kabul edileceğini düşünüyoruz.

Teşvikler gibi rekabeti bozma riski olan devlet yardımları olabilmektedir. Rekabeti bozucu etkisi olmayan yardımlar ise devlet yardımı olarak değerlendirilmemektedir. Belirli bir bölgenin ya da faaliyetin gelişmesi için çevre ya da sağlık politikaları kapsamında bazı teşvikler elzem olabilir. Bunlar rekabeti kısıtlasa dahi muafiyet alabilmektedir. Önemli olan teşviklerin kontrollü ve denetimli şekilde verilmesi ve beklenen amaca

hizmet etmesidir. Rekabet Hukuku'nun ayrılmaz bir parçası olan bu alanda en önemli olanın, düzenlemenin gecikmeden yapılması olduğunu belirtmek isterim.

Türkiye yabancı yatırım çeken ülkeler arasında yer alıyor; bu yatırımcılar ile yerli yatırımcılar arasında "rekabeti önleyen" ya da "haksız rekabet" yaratan durumlarda nasıl bir prosedür izleniyor?

Kanunumuz, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde faaliyet gösteren teşebbüslerin rekabeti engelleyici, uygulama ve kararları ile hakim durumda olan teşebbüslerin bu durumlarını kötüye kullanmalarını yasaklamaktadır. Teşebbüsler arasında yerli ya da yabancı diye ayırım yapılması mümkün değildir. İster Türkiye'de ister bir başka ülkede yerleşik olsun herhangi bir yabancı teşebbüs, ülkemiz sınırları içindeki mal ve hizmet piyasalarını etkileyecek şekilde rekabet ihlalinde bulunuyorsa 4054 sayılı Kanun'un hükümleri o teşebbüs için de uygulanacak demektir. Bu konuda yerli ya da yabancı teşebbüsler arasında bir ayırım söz konusu değildir.

Bugüne kadar Kurumunuza yapılan başvurulardan nasıl bir istatistik çıkıyor? Türkiye'deki en yaygın rekabet ihlali nedir?

Kurumumuz 12. çalışma yılının içindedir. İlk on yılın verilerini baz alacak olursak; toplam 2662 başvuru yapıldığını bunların 2578'inin sonuçlandırıldığını görüyoruz. Bu başvurular rekabet ihlali, muafiyet, menfi tespit, birleşme/devralma başvurularını kapsamaktadır. Veriler incelendiğinde başvuruların her yıl artarak devam ettiği görülmektedir. Ekonomik faaliyetlerin gelişmesinin yanında Kurum'un bilinirliğinin ve dolayısıyla vatandaşların farkındalığının artmasını başvurulardaki

artışın nedeni olarak görebiliriz.

Rekabet ihlalleri, başvuruların önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bu durum rekabet ihlallerinin ekonomik hayata verdiği zarar nedeniyle önemlidir. Kanunumuzda rekabet ihlalleri için idari para cezası öngörülmektedir. Kurumumuzun faaliyete geçmesinden bu yana rekabet ihlallerinden ötürü verdiğimiz idari para cezaları 210 milyon TL civarındadır.

Rekabet ihlalleri arasında en çok rakip teşebbüslerin birlikte fiyat belirlemesi, bölge paylaşımına gitmeleri, hakim durumda bulunan teşebbüslerin yaptığı fiyat uygulamalarıyla rakiplerini pazar dışına çıkarması sayılabilir. Fiyat tespiti ve bölge paylaşımı şimdiye kadar yapılan ihlal tespitlerinde sık karşılaşılan durumdur. Kartel olarak nitelendirilen bu eylemlerin en aza indirilmesi için çalışılmaktadır.

Yapılan şikayetler en çok hangi sektörden geliyor? Bu şikayetlerin değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması sürecini, verilen cezaları aktarabilir misiniz?

Kurumumuza yapılan başvurular ile ve re'sen yürüttüğümüz incelemelere göre rekabet ihlali incelemelerinin yoğunlaştığı sektörler ulaştırma, telekomünikasyon-posta, gıda ürünleri ile içecekler, kara, hava, deniz ve demiryolu taşıtları, basın ve yayın, plak, kaset çoğaltılması, kimya ve kimyasal ürünler ve beşeri ilaç olarak sıralanabilir. Ancak, bu sektörlerle yönelik yürütülen incelemelerin tamamı rekabet ihlali tespiti ile sonuçlanmamakta; oranın başvuruya göre

Kartel hırsızlık kabul ediliyorsa hırsızlığa nasıl yaklaşıyorsak “kartel”e de aynı şekilde yaklaşmalıyız. Bu yaklaşımın geniş toplum kesimlerince benimsendiği bir noktada “Evet, rekabet kültürü yerleşmiştir.” diyebiliriz.

düşük olduğunu da belirtmek gerekir. Ne var ki telekomünikasyon, sağlık, tıbbi araç ve gereçler sektörlerinin hem şikayete en çok konu olan hem de ihlal tespiti yapılan sektörler olduğunu söyleyebiliriz.

Rekabet ihlali nedeniyle Kurumumuza başvuru yapılması ya da re'sen incelemeye ihtiyaç duyması halinde Kurumumuz uzmanları tarafından şikayet hakkında bir rapor hazırlanır.

Kurulumuz incelenen konu hakkında ön araştırma açılması kararı alırsa uzmanlarımız gerek görmeleri halinde yerinde inceleme yapabilir ve teşebbüslerden her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilir. Uzmanlarımızın gerek sektör gerek teşebbüsler hakkında bilgi edinerek gerçekleştirdikleri çalışma sonucu hazırladıkları ön araştırma raporu yine Kurul gündemine getirilir. Kurul'un konu hakkında soruşturma açılmasına karar vermesi durumunda soruşturmaya konu olan teşebbüslere tebligat yapılarak haklarında soruşturma açıldığı bildirilir. Bundan sonra da soruşturma süreci başlar ve üç aşamada gerçekleşen savunmaların ardından karar noktasına gelinir. 4054 sayılı Kanun, Rekabet Kurulu'nu rekabet ihlalinin kesinleşmesi halinde yüksek oranda idari para cezası verme konusunda yetkili kılmaktadır. Buna göre, bir teşebbüs soruşturmaya konu olan yılın bir yıl önceki cirosunun yüzde 10'una kadar idari para cezasına muhatap kalabilmektedir. Bu da hayli can yakıcı bir düzeye tekabül etmektedir. Ancak bu süreçlerin tamamındaki amacımız etkin bir rekabetin sağlanmasıdır. Eğitici olmak, temel hedefimiz olmakla birlikte ihlallerde ceza da bunun doğal bir parçasıdır.

Artık Her Eve Alüminyum Girecek!

izopen

ALÜMİNYUM PENCERE - KAPI SİSTEMLERİ
www.cuhadaroglu.com.tr metal@cuhadaroglu.com

ASOBÜLTEN

RESMİ GAZETE ÖZETLERİ (30.06.2009-01.09.2009)

30.06.2009-27274

- Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Gümrük Genel Tebliği (Basitleştirilmiş Usul) (Seri No: 2)
- Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Genel Şart

01.07.2009-27275

- Kıyı Tesislerine İşletme İzni Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Dahilde İşleme Rejimi Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2009/6)

02.07.2009-27276

- 2009/15129 Kısa Çalışma Süresinin Altı Ay Uzatılması Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı

03.07.2009-27276

- 5904Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 5910 Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
- 2009/15150 Belgesiz İhracat Kredileri ile Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgeleri Hakkında Kararın Yürürlüğe Konulmasına Dair Karar
- 2009/15151 2009 Yılı Yatırım Programının Düzeltilmesi Hakkında Karar
- Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği
- Mal Alımları Denetim, Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

- Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Parasal Sınırlar ve Oranlar Hakkında Genel Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2009/11)
- Elektrik Piyasasında İletim ve Dağıtım Sistemlerine Bağlantı ve Sistem Kullanımı Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ

04.07.2009-27277

- Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Mal ve Hizmet Alımı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Özelleştirme Yüksek Kurulunun 2/7/2009 Tarihli ve 2009/43 Sayılı Kararı

07.07.2009-27281

- 5911 Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- İflas İdaresi Ücreti, Yazı ve Tebligat Masrafı Tarifesi Hakkında Tebliğ
- 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği (Seri No: 3)
- Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 52)

08.07.2009-27282

- 2009/15108 Savunma Sanayii Müsteşarlığı Tarafından, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin (b) Bendi

Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esasların Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar

09.07.2009-27283

- 5916 Avrupa Birliği Genel Sekreterliği Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
- Temerrüde Düşmüş Kredi Kartı Borçlarının Yapılandırılmasında Kullanılacak Endeks Katsayıları Hakkında Tebliğ

10.07.2009-27284

- Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Mecburi Standard Tebliği (No: ÖSG-2009/05)
- Mecburi Standard Tebliği (No: ÖSG-2009/08)

11.07.2009-27284

- Fazla veya Yersiz Ödemelerin Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No : 2009-32/37)
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2009/12)
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2009/13)
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2009/14)
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2009/15)
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2009/16)

13.07.2009-27287

- Mecburi Standard Tebliği (No: ÖSG-2009/02)
- Mecburi Standard Tebliği (No: ÖSG-2009/03)
- Mecburi Standard Tebliği (No: ÖSG-2009/04)

- Mecburi Standard Tebliği (No: ÖSG-2009/06)
- Mecburi Standard Tebliği (No: ÖSG-2009/07)
- Mecburi Standard Tebliği (No: ÖSG-2009/10)
- Mecburi Standard Tebliği (No: ÖSG-2009/12)

14.07.2009-27288

- Değerli Kağıtlar Kanunu Genel Tebliği (Sayı: 2009/2)
- Mecburi Standard Tebliği (No: ÖSG-2009/9)
- Mecburi Standard Tebliği (No: ÖSG-2009/11)
- Gümrük Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi) (Seri No: 3)

15.07.2009-27289

- 2009/15197 Kredi Garanti Kurumlarına Sağlanacak Hazine Desteğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karar
- 2009/15198 Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi Tarafından Sağlanan Kredi, Garanti ve Sigorta Destekleri Hakkında Karar
- 2009/15200 Bazı Mallarda Uygulanan Özel Tüketim Vergisi Tutarlarının Belirlenmesi ve Bazı Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar
- Dahilde İşleme Rejimine İlişkin İşlemlerin Bilgisayar Veri İşleme Tekniği Yoluyla Yapılmasına Dair Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (İhracat: 2009/8)
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2009/8)
- Şarap Üretimi ve Piyasaya Arzı ile İlgili Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Başka Firmalar Adına (Fason) Alkollü İçki Üretimine Yapılamayacağına İlişkin Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu Kararı (No: 4832)
- DÜZELTME (2009/15198 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile İlgili)

17.07.2009-27291

- 2009/15164 Dahilde İşleme Rejimi Kararında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar
- Mecburi Standard Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/

EEC) Kapsamında TEBAR Test Belgelendirme Araştırma ve Geliştirme Ticaret A.Ş.'nin Onaylanmış Kuruluş Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ (No: YIG/2009-04)

- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC) Kapsamında Universal Sertifikasyon ve Gözetim Hizmetleri Ticaret Ltd. Şti.'nin Onaylanmış Kuruluş Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ (No: YIG/2009-05)
- 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu Gereğince; İşkollarındaki İşçi Sayıları ve Sendikaların Üye Sayılarına İlişkin 2009 Temmuz Ayı İstatistikleri Hakkında Tebliğ
- İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2009/2)
- Özelleştirme Yüksek Kurulunun 14/7/2009 Tarihli ve 2009/44 Sayılı Kararı

19.07.2009-27293

- 2009/15216 Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliğinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- Batı Balkan Menşe Kümülyasyon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti Hakkında Yönetmelik
- İki Taraflı Menşe Kümülyasyon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti Hakkında Yönetmelik

21.07.2009-27295

- Sosyal Güvenlik Kurumuna Yapılan Sigortalı ve İşyeri Bildirimlerinin Bazı Kurumlara Yapılması Gereken Bildirimler Yerine Geçmesine Dair Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

22.07.2009-27296

- İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

23.07.2009-27297

- 2009/15165 Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunca, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İliş-

kin 2/4/2004 Tarihli ve 2004/7113 Sayılı Kararnamenin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Karar

- 2009/15239 Gümrük Müsteşarlığı'nın Taşra Teşkilatında Yer Alan, İzmir Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğüne Bağlı Aydın Gümrük Muhafaza Müdürlüğü'nün Kaldırılması Hakkında Karar
- 2009/15241 Ayakkabı İthalatında Geçici Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar
- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu AR-GE Projeleri İhale Yönetmeliği
- DÜZELTME: (21/7/2009 tarihli ve 27295 sayılı Resmî Gazete'de Yayımlanan, Sosyal Güvenlik Kurumuna Yapılan Sigortalı ve İşyeri Bildirimlerinin Bazı Kurumlara Yapılması Gereken Bildirimler Yerine Geçmesine Dair Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile İlgili)

24.07.2009-27298

- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/35 Sayılı Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2009-32/38)
- Gümrük Genel Tebliği (Tarife-Sınıflandırma Kararları) (Seri No: 11)
- Özelleştirme Yüksek Kurulunun 23/7/2009 Tarihli ve 2009/47 Sayılı Kararı

25.07.2009-27298

- 2009/15236 Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalınma Ajansları Kurulması Hakkında Karar
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2009/20)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2009/22)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2009/23)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2009/24)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2009/25)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2009/26)
- Gümrük Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 73)

- DÜZELTME 21/7/2009 Tarihli ve 27295 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile İlgili

26.07.2009-27299

- 2009/15270 Elektrikli Süpergeler İthalatında Geçici Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar

27.07.2009-27300

- Mecburi Standardın Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: ÖSG-2009/14)
- Mecburi Standardın Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: ÖSG-2009/15)
- Mecburi Standard Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: ÖSG-2009/17)

- Gümrük Genel Tebliği (Transit Rejimi) (Seri No: 1)

28.07.2009-27302

- 2009/15265 Bazı Alanların Teknoloji Geliştirme Bölgesi Olarak Tespit Edilmesine ve Bazı Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin Sınırlarında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar
- Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2009/1)

29.07.2009-27303

- Finansal Tabloların Sunuluşuna İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 1) Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 154)
- Nakit Akış Tablolarına İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 7) Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 155)
- Kiralama İşlemlerine İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 17) Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 156)
- Varlıklarda Değer Düşüklüğüne İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 36) Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 157)
- Maddi Olmayan Duran Varlıklara İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 38) Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 158)

- Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçmeye İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 39) Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 159)

- Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulanmasına İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 1) Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 160)

- Hisse Bazlı Ödemelere İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 2) Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 161)

- Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 5) Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 162)

- Faaliyet Bölümlerine İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 8) Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 163)

- Türkiye Finansal Raporlama Standartları Yorumları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 164)

- Yurtdışındaki İşletmede Bulunan Net Yatırımın Finansal Riskten Korunmasına İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı Yorumu Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 165)

30.07.2009-27304

- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC) Kapsamında Olup CE İşareti Taşınması Mecburi Olmayan Yapı Malzemelerinin Tabi Olacakları Ulusal Düzenlemeler Hakkında Tebliğ'in Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ

- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2009/17)

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2009/21)

31.07.2009-27305

- Bürokrasinin Azaltılması ve İşlemlerin Basitleştirilmesine Yönelik Başbakanlık, Bakanlıklar ile Bazı Bağlı ve İlgili Kuruluşlara Ait 170 Adet Yönetmelik

01.08.2009-27306

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine

İlişkin Tebliğ (No: 2009/27)

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2009/28)

- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2006/10 Sayılı Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Hakkında Tebliğ

03.08.2009-27309

- Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği

05.08.2009-27310

- Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun Onsekizinci ve Ondokuzuncu Toplantısı ile İlgili 2009/16 Sayılı Başbakanlık Genelgesi

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2009/29)

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2009/30)

06.08.2009-27311

- Tütün Mamullerinin Zararlarından Korumaya Yönelik Üretim Şekline, Etiketlenmesine ve Denetlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

- Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

- Dahilde İşleme Rejimi Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2009/9)

- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2009/8 Sayılı Tebliğ'de Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ

07.08.2009-27312

- Sınıflandırma Çalışmalarına İlişkin Değerlendirme Formlarının Hazırlanmasına ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ

- Denizcilik Yakıtlarına İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (İhrakiye Seri No: 2)

- Benzin Türlerine İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No: 14)

- Motorin Türlerine İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No: 15)

- Gazyağına İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No: 16)

- Fuel Oil Türlerine İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No: 17)

08.08.2009-27313

- 2009/15300 Yağlık Ayçiçeği Tohumu ve Ham Ayçiçeği Tohumu Yağı İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar

09.08.2009-27314

- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2009/9)

11.08.2009-27316

- İhraççıların Muafiyet Şartlarına ve Kurul Kaydından Çıkarılmalarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: IV, No: 45)

12.08.2009-27315

- 5811 Sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanuna İlişkin Genel Tebliğ (Seri No: 3)
- Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 37)
- Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 272)
- Türk Standartları Enstitüsünün Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği Kapsamında Bulunan Ayak ve Bacak Koruyucuları Konusunda Onaylanmış Kuruluş Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ

13.08.2009-27316

- Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 4)

14.08.2009-27317

- Asansör Yönetmeliğinde (95/16/AT) Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

15.08.2009-27318

- İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik
- Yağlık Ayçiçeği Tohumu ve Ham Ayçiçeği Tohumu Yağı İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ

18.08.2009-27323

- 5921 İşsizlik Sigortası Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 2009/15287 Tuz İthalatında Geçici Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar
- 2009/15288 Motosiklet İthalatında Geçici Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar

- 2009/15289 Buharlı Ütüler İthalatında Geçici Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar

- 2009/15290 İthalat Rejimi Kararına Ek Karar

- Aydınlatma ve Işıklı Sinyal Cihazlarının Motorlu Araçlara ve Römorklarına Yerleştirilmesi ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliğinde (76/756/AT) Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

- Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

19.08.2009-27324

- 2009/15307 Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

20.08.2009-27325

- Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC) Kapsamında Alberk QA Uluslararası Teknik Kontrol ve Belgelendirme Ltd. Şti.'nin Onaylanmış Kuruluş Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ (No: YIG/2009-07)
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC) Kapsamında Kalitest Belgelendirme ve Eğitim Hizmetleri Ltd. Şti.'nin Onaylanmış Kuruluş Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ (No: YIG/2009-08)
- Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2009/1 Sayılı Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (No: 2009/2)

21.08.2009-27326

- Karayolu Taşıma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC) Kapsamında Uygulanacak Teknik Şartnamelerin Yayınlanması Hakkında Tebliğin Değiştirilmesine Dair Tebliğ (No: YIG/2009-06)
- Preselenmiş Pamukların Tek Balya Standardizasyonuna ve Kontrolüne İlişkin Tebliğ (No: 2009/37)
- Preselenmiş Pamukların Standardizasyonu

nuna İlişkin Tebliğ'in Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Tebliğ (No: 2009/38)

22.08.2009-27327

- 2009/15315 Bazı Mallara Uygulanacak Katma Değer Vergisi ve Özel Tüketim Vergisi Oranlarının Belirlenmesine Dair Karar
- Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği
- Kamu İhale Genel Tebliği

25.08.2009-27330 Mükerrer

- Ulusal Meslek Standartlarına Dair Tebliğ

26.08.2009-27331

- Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Mecburi Standard Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: ÖSG-2009/23)
- Mecburi Standard Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: ÖSG-2009/24)
- İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2009/3)
- İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2009/4)

28.08.2009-27333

- Mecburi Standardın Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: ÖSG-2009/21)
- Mecburi Standardın Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: ÖSG-2009/22)

01.09.2009-27336

- Asansör Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevlerine Dair Tebliğ (SGM: 2009/13)
- İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2009/5)
- İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2009/6)
- İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2009/7)

DUYURULAR

İRAN BÜYÜKELÇİLİĞİ'NİN TALEBİ

İran Büyükelçiliği tarafından, İran'da ve Urmia şehri stoklarında 35.000 ton kaliteli ve steril elma, üzüm, şeftali ve kayısı konsantre ve püre

bulunmakta olduğu bildirilmektedir. İlgilenen üyelerimizin İran Büyükelçiliği (İran Büyükelçiliği Tel: 0312 4680573 / Faks: 0312 4661705) ile irtibata geçmeleri gerekmektedir.

ÜLKE BİLGİLERİ

BOSNA-HERSEK 4. TÜRK ÜRÜNLERİ SERGİSİ

Bosna-Hersek ile Türkiye arasında mevcut bulunan tarihi ve coğrafi yakınlığın yanı sıra, iki ülke arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması ile Türkiye'nin tüm ürünlerine yüksek ihracat potansiyeli sunan Bosna-Hersek, girişimcilerimiz için önemli imkanlara sahip bulunmaktadır.

İstanbul Ticaret Odası tarafından Bosna-Hersek'te gerçekleştirilen Türk Ürünleri Sergisi'nin dördüncü halkası, 4-7 Kasım 2009 tarihleri arasında Saraybosna'da düzenlenecektir. 9 m²lik bir stand ile söz konusu sergiye katılmak isteyen bir firmanın ödemesi gereken katılım bedeli, tüm ana hizmetler dahil olmak üzere toplam 1600 TL'dir.

Sergi nedeniyle hazırlanacak olan katalog ve CD'de iştirakçiler ve sergiye stand bazında iştirak etmeyen firmaların reklamlarına da yer verilecektir. Söz konusu reklam bedeli 250 TL'dir.

Bosna-Hersek 4. Türk Ürünleri Sergisi'ne katılmak ve/veya Katalog ve CD'de yer almak isteyen üyelerimizin, ivedilikle İstanbul Ticaret Odası (Tel: 02124556107 / Faks: 02125201526 / E-posta: aylin.odabasi@ito.org.tr) ile temasa geçmesi gerekmektedir. (01/03-3387)

CİBUTİ VİZE ANLAŞMASI

Dışişleri Bakanlığı tarafından, 16 Ocak 2009 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti arasındaki Diplomatik, Hikmet ve Hususi Pasaport Hamillerine Karşılıklı Vize Muafiyeti Getirilmesine Dair Anlaşma'nın 3 Mayıs 2009 tarih 27217 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, 17 Haziran 2009 tarihinde yürürlüğe girdiği bildirilmektedir.

Anlaşma uyarınca, Türk resmi pasaport (diplomatik, hizmet ve hususi) hamilleri ile Cibuti diplomatik ve hizmet pasaportu hamillerinin bir diğerinin ülkesine ilk giriş tarihlerinden başlamak üzere 6 ay içerisinde 90 gün süreyle vizeden muaf tutulmakta olduğu ifade edilmektedir.

Keza, diğer ülkenin toprağında bulunan diplomatik temsilciliği veya Konsolosluğu mensubu

resmi pasaport hamili Türk ve Cibuti vatandaşlarının ve bunların resmi pasaport hamili aile bireylerinin de giriş-çıkış yapmak ve görev sürelerinin kalmak için vizeden muaf tutuldukları ifade edilmektedir. (01/03-3299)

JAPONYA'NIN SERA GAZI SALIMI HEDEFLERİ

Dışişleri Bakanlığı tarafından, Japonya Başbakanı Taro Aso tarafından 10 Haziran 2009 tarihinde yapılan ve ülkesinin orta vadeli sera gazı salım hedeflerini konu alan konuşma metninin örneği Odamıza gönderilmiş olup, Odamız Araştırma ve Yönlendirme Müdürlüğü'nden (Tel: 417 12 00 / 1212) temin edilebilmektedir.

Söz konusu konuşmada özetle, Japonya'nın iklim değişikliğiyle mücadele konusunda kendisine üç temel ilke belirlediği ve bu ilkelerin, Japonya'nın liderliğinde büyük oranda sera gazı salımı yapan bütün ülkelerin salım azaltımı taahhütlerine katılmalarının sağlanması, çevrenin korunması ve ekonomik büyümenin uyumlu hale getirilmesi ile ülkenin uzun vadede satımlarını 2050 yılına kadar %60-80 oranlarında azaltılması şeklinde belirlendiği belirtilmektedir.

Konuşmada devamla, Japonya'nın orta vadeli salım azaltımı hedeflerine değinilmekte, bu bağlamda, 2005 yılı seviyesine göre %15 oranında öngörülen salım azaltımı için yüzde 33'lük bir enerji verimliliği artışı planlandığı, söz konusu azaltım hedefinin Avrupa ve ABD'nin belirledikleri orta vadeli hedeflerin üstünde olduğu, Japonya'nın bahse konu orta vadeli salım azaltımlarına ek olarak Kyoto Protokolü kapsamında ağaçlandırma ve salım hakkı ticareti ile %5,4'lük bir salım azaltımı sağlayacağı, anılan ülkenin salım azaltımı yükümlülüklerinin paylaşımını öngören 2012 sonrası rejimine katılacak olan gelişme yolundaki ülkelere teknik yardım yapmaktan kaçınmayacağı, ülke içinde yenilikçi teknoloji ve nükleer enerjinin de kullanımıyla sera gazı salımlarında 2030'a kadar %15, 2050'e kadar ise %70'lik bir azaltım sağlayacağı ifade edilmektedir.

Anılan konuşmada, Japonya Hükümetinin daha önce açıklamış olduğu düşük karbon salımlı üretim devrimi ile yeni pazarların ve istihdam alanlarının oluşturulmasını temel alan büyüme stratejisine atıfla, hidroelektrik gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının enerji üretimindeki oranını %20'ye çıkaracağı, Japonya'nın "dünyanın bir

numaralı güneş enerjisi üreten ülkesi" olmayı planladığı ve üretilen her yeni arabanın ekolojik olmasının tasarlandığı da kaydedilmektedir. (01/03-3388)

KAZAKİSTAN - TARIMSAL PROJELER

Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından, KAZNEX İhracat Geliştirme ve Teşvik Kurumu A.Ş. tarafından Kazakistan'da mevcut tarımsal işbirliği projelerinin önerildiği belirtilmektedir.

Söz konusu projelerle ilgilenebilecek üyelerimiz, TOBB Dış Ekonomik İlişkiler Dairesi'nin web

sayfasında yer alan, www.tobb.org.tr/deid/du-yurular.php bölümünden projelere ulaşabilir. KAZNEX İhracat Geliştirme ve Teşvik Kurumu A.Ş. İletişim Bilgileri: Alibek NURBEKOV - İhracat Geliştirme ve Teşvik Departmanı Baş Uzmanı

Adres: Sıganak Sok. No: 10 B Blok Kat:6-7, Nömad İş Merkezi Astana-KAZAKİSTAN Tel:+7 717 279 17 18 (dahili: 1035) - Faks: +7 717 279 17 19 - Web Adresi: www.kaznex.kz - E-mail: nurbekov@kaznex.kz (01/03-4147)

MOĞOLİSTAN'DA ORTAK YATIRIM TALEBİ

Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından, Moğolistan'da yerleşik "Khas-Erdene Tamga" isimli firmanın aşağıda belirtilen alanlarda Türk girişimciler ile ortak yatırım yapmak istediği bildirilmektedir. Khas-Erdene Tamga (E-Posta: khas_tamga@yahoo.com - Tel: +976-99117561 / +976-96681459 / +976-90640569)

- Moğolistan'da üretilen büyük ve küçük baş hayvan etlerinin iç piyasadan dünya pazarlarına göre daha ucuza temin edilme avantajını kullanarak, işlenmiş ve konserve olarak başta Filipinler, Laos, Malezya ve Kamboçya olmak üzere Güney Doğu Asya ülkelerine ihraç edilmesi,

- Nüfusun önemli bir bölümünün kırsal alanlarda yaşadığı Moğolistan'ın taşra bölgelerinde kullanılmak üzere güneş enerjisi ile çalışan radyo alım ve bu amaçla kullanılacak radyo istasyonu kurulması,

- Bu ülkede bulunan bir serbest bölgede fuar alanı, otel ve gösteri merkezini kapsayan kompleks inşaatının projelendirilmesi, yapımı ve faaliyete geçirilmesi. (01/03-3385)

MOLDOVA

Dışişleri Bakanlığı'ndan alınan bir yazıda, Moldova'da sınırda vize ita edilmesi uygulamasının

sonlandırıldığı ve Moldova sınırlarındaki konsolosluk bürolarının kapatıldığı, vize başvurularının sadece ülke dışındaki Moldova Büyükelçilikleri ve Konsolosluklarına yapılabileceği belirtilerek, çeşitli amaçlarla Moldova'ya seyahat etmek isteyen vatandaşlarımızın, Moldova'nın ülkemizdeki temsilcilerine vize başvurusunda bulunmalarının gerektiği bildirilmektedir. (01/03-3766)

NORVEÇ'E SEYAHAT EDECEK VATANDAŞLARIMIZA DUYURU

Dışişleri Bakanlığı Güç, iltica, Vize Genel Müdür Yardımcılığı Vize Daire Başkanlığı'ndan alınan bir yazıda, İstanbul'daki Macaristan Başkonsolosluğu bünyesinde, 7 Nisan 2009 tarihinde, vatandaşlarımıza Estonya ve Slovenya için de vize verecek ortak bir vize merkezi açıldığı, söz konusu "ortak vize merkezinin" anılan tarihten itibaren faaliyete başladığı belirtilmektedir,

Ayrıca, Macaristan'ın Ankara Büyükelçiliği'nden alınan bir Nota'da, İstanbul Başkonsolosluğu bünyesinde faaliyet gösteren söz konusu "ortak vize başvuru merkezi"nin 1 Temmuz 2009 tarihinden itibaren Norveç'e seyahat edecek vatandaşlarımıza da Schengen vizesinin verilmeyle başlayacağı ifade edilmektedir.

Norveç'e seyahat etmek üzere Schengen vizesi almak isteyen üyelerimizin Ankara'daki Norveç Krallığı Büyükelçiliği'ne ek olarak, İstanbul'daki ortak vize merkezine de Schengen vizesi için başvurabileceği ve konuya ilişkin bir duyurunun Bakanlık internet sitesinde de yapıldığı bildirilmektedir. (01/03-3386)

TACİKİSTAN

Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Daire Başkanlığı'ndan alınan bir yazıda, Duşanbe Büyükelçiliğimizden temin edilen; Tacikistan'da birkaç gündür yayılan salgın hastalık haberleri üzerine, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) Tacikistan Temsilciliği'nce yapılan açıklamadaki hususlar belirtilmektedir.

Söz konusu açıklamada, Tacikistan'ın Özbekistan'a yakın kesiminde yer alan Tursunzade şehrinde 26 Temmuz 2009 tarihinden itibaren Kırım Kongo Kanamalı Ateşi hastalığı vakalarının görülmeye başlandığı; 5 kişinin bu hastalığa yakalandığının klinik olarak tespit edildiği; 3 kişinin bu hastalıktan öldüğü; 24 kişinin hastalık şüphesi ile gözetim altında tutulduğunun bildirildiği ifade edilmektedir. Ayrıca, Tacikistan

Sağlık Bakanı Yardımcısı Azamjon Mirzoyev'in bu bilgileri doğruladığının da yerel basında duyurulduğu vurgulanmaktadır.

WHO temsilciliğinin açıklamasında, Tacikistan Sağlık Bakanlığı ve WHO işbirliği ile oluşturulan 11 adet sağlık ekibinin Tursunzade bölgesinde yerel halka ulaşmak üzere görevlendirildiği; yurtdışından sağlık kitleri ve ilk yardım malzemeleri getirilmekte olduğu; WHO'nun bu aşamada Tacikistan'a yönelik seyahat kısıtlaması getirilmesi yönünde bir tavsiyesinin olmadığı; nitekim söz konusu hastalığın geçen yıllarda Afrika, Avrupa ve Asya kıtalarında, ayrıca diğer Orta Asya ülkeleri, Türkiye, Kosova, Arnavutluk, İran ve Pakistan'da da görüldüğünün belirtildiği ifade edilmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) Tacikistan Temsilciliği'nce yapılan açıklama ve konuya ilişkin olarak Asia-Plus Ajansı'nın geçtiği haberin kesiti Odamız Araştırma ve Yönlendirme Müdürlüğü'nden (Tel: 417 12 00 / 1212) temin edilebilmektedir. (01/03-4064)

ÜRDÜN / IV.GENETİK OLARAK DEĞİŞTİRİLMİŞ GIDA KONFERANSI

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan alınan bir yazıda, IV. Genetik Olarak Değiştirilmiş Gıda Konferansı'nın, Ürdün Teknik ve Danışmanlık Merkezi tarafından, 16 –17 Kasım 2009 tarihleri arasında Ürdün'ün Amman şehrinde düzenleneceği bildirilmektedir.

Ayrıca, söz konusu konferansta, biyoyakıt, genetik olarak değiştirilmiş bitkilerin ticareti, Ürdün'ün genetiği değiştirilmiş ürünlerden yararlanmasının yolları ve kuraklığın tarımın yararına, dönüştürülmesi yönlerinin ele alınacağı bildirilmektedir.

Konferans ile ilgili detaylı bilgi www.tc-center.com web adresinden veya conferences@tc-center.com eposta adresinden alınabilir. (01/03-4066)

İRAK - VİZE İŞLEMLERİ HK

Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan gelen bir yazıda, Irak Dışişleri Bakanlığı tarafından yabancı yatırımcılar için vize işlemlerini kolaylaştırmak amacıyla yeni bir uygulamanın yürürlüğe konduğu belirtilmekte olup, söz konusu uygulamaya göre Irak'a seyahat edecek olan yatırımcı firma temsilcilerinin pasaport fotokopilerini temsil edecekleri yatırımcı firma hakkında detaylı bilgiyi ve vize talebini belirten firma yazısı-

nı p.r.nic@investpromo.iq adresine göndererek Irak Yatırım Komisyonu'na başvuruda bulunması gerektiği ifade edilmektedir. (01/03-4067)

ETİYOPYA/YABANCI DÖVİZ KURU VE YEREL PARA GİRİŞ VE ÇIKIŞI DÜZENİ

Dışişleri Bakanlığı'ndan alınan bir yazıda, Etiyopya'da döviz ve yerel para giriş-çıkış mevzuatında yeni düzenlemeler yapıldığı belirtilmektedir. Konu ile ilgili düzenlemeler Odamız Araştırma ve Yönlendirme Müdürlüğü'nden (Tel: 417 12 00 / 1212) temin edilebilmektedir. (01/03-3933)

A/HINI (DOMUZ GRİBİ) VİRÜSÜ

Ottova Büyükelçiliği'nden alınan bir yazıda, Kanada'da A/HINI gribi virüsünün görüldüğü vakaların sayısının arttığı, virüsün yayılmasının önüne geçilemediği, Eyalet Hükümetleri ve Federal Hükümetin hızla yayılan virüse karşı yeterince önlem almamakla eleştirildiği ifade edilmektedir.

Ayrıca, ülkemizde belirlenen "Domuz Gribi" vakalarının hemen tümünün Atlantik aşırı ülkelerden gelenlerde görüldüğü düşünülerek, yurtdışından ve özellikle Kanada gibi Atlantik ötesi ülkelere seyahat edecek olanların sınır kapılarımızda daha özenli sağlık denetiminden geçirilmelerinin uygun olacağı belirtilmektedir.

Aynı şekilde, Kanada'ya seyahat eden vatandaşlarımızın da bu ülkede görülen A/HINI vakaları konusunda uygun şekilde uyanılmalarının da yararlı olacağı ifade edilmektedir.

IFB BANKASI HİSSELERİ

Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan alınan bir yazıda, İran İslam Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın izni çerçevesinde, %55'lik hissesi Refah Bankası ve yabancı hissedarlardan %45'lik hissesi ile Kish, Chabahar, Anzali, Ares ve Arvend serbest bölgelerinden olmak üzere, toplam 1000 milyar Riyallik (yaklaşık 1 milyar dolar) ön sermaye ile Bank International Free Zone (IFB) Bankası'nın Fars Körfezi'ndeki Kish adasında inşa edileceği bildirilmektedir.

Yazıda devamla, bahse konu izin kapsamında, sözü edilen serbest bölgelerin hisse devretmesine müsaade edildiği belirtilmektedir.

Konuyla ilgilenen üyelerimizin İran Ankara Büyükelçiliği Ekonomi Müsteşarlığı (Tel: 4682020 –21 / Faks: 4264365) ile temasa geçmeleri gerekmektedir.

FUARLAR

• EXPO REAL 2009 12. Uluslararası Ticari Gayrimenkul Fuarı

05 —07 Ekim 2009

Münih - ALMANYA

Detaylı bilgi:

Tel: 0212 2418171

Faks: 0212 2418170

E-posta: altinova@messe-muenchen.com.tr

Web: www.exporeal.net

• CASPIAN AGRO Uluslararası Tarım, Gıda İşleme ve Pakedeme Fuarı

06 —09 Ekim 2009

Bakü - AZERBAYCAN

Detaylı bilgi: Azerbaycan Büyükelçiliği

Tel: 0312 4911681

• MAINTAIN 2009 Uluslararası Endüstriyel Bakım, Onarım ve Yenileme Fuarı

13 —15 Ekim 2009

Münih - ALMANYA

Detaylı bilgi:

Tel: 0212 2418171

Faks: 0212 2418170

E-posta: altinova@messe-muenchen.com.tr

Web: www.maintain-europe.com

• ELECTRONICASIA 2009 Uluslararası Elektronik Bileşenleri ve Teknolojileri Fuarı

13 —16 Ekim 2009

Münih - ALMANYA

Detaylı bilgi:

Tel: 0212 2418171

Faks: 0212 2418170

E-posta: altinova@messe-muenchen.com.tr

Web: www.electronicasia.net

• CERAMITEC 2009 11. Uluslararası Seramik Teknolojileri ve Uygulamaları Fuarı

20 —23 Ekim 2009

Münih - ALMANYA

Detaylı bilgi:

Tel: 0212 2418171

Faks: 0212 2418170

E-posta: altinova@messe-muenchen.com.tr

Web: www.ceramitec.de

• 2009 YAPEX Fuarı

22 —25 Ekim 2009

Antalya

Detaylı bilgi: Akdeniz Tanıtım

Tel: 0242 316 46 00

E-posta: ozlemk@yapex.com

Web: www.yapex.com

• ECOMONDO Uluslararası Malzeme ve Enerji Geri Kazanımı ve Sürdürülebilir Gelişme Ticaret Fuarı

28 —31 Ekim 2009

Rimini - ITALYA

Detaylı bilgi:

Tel: 0212 3730300

Faks: 0212 2418223

E-posta: l.betti@riminifera.it / a.bilancioni@riminifera.it

Web: www.ecomondo.com

• PRODUCTRONICA 18. Uluslararası İnovasyon Teknolojileri Fuarı

10 —13 Kasım 2009

Münih - ALMANYA

Detaylı bilgi:

Tel: 0212 2418171

Faks: 0212 2418170

E-posta: altinova@messe-muenchen.com.tr

Web: www.productronica.com

• 29. Hindistan Uluslararası Ticaret Fuarı

14 —27 Kasım 2009

HINDISTAN

Detaylı bilgi: Hindistan Büyükelçiliği

Tel: 0312 4382195-98

Faks: 0312 4403429

• FOOD & LIFE Fuarı

25 —29 Kasım 2009

Münih - ALMANYA

Detaylı bilgi:

Tel: 0212 2418171

Faks: 0212 2418170

E-posta: altinova@messe-muenchen.com.tr

Web: www.food-life.de

• HEIM+HANDWERK Ev ve Ev Gereçleri Fuarı

25 —29 Kasım 2009

Münih - ALMANYA

Detaylı bilgi:

Tel: 0212 2418171

Faks: 0212 2418170

E-posta: altinova@messe-muenchen.com.tr

Web: www.hh-online.de

• ECOMIGRA Ekonomik ve Kültürel Kaynaşma Fuarı

04 —06 Aralık 2009

Viyana - AVUSTURYA

Detaylı bilgi:

Tel: +43 1 546 64 —264 / +43 699 111 65 030

E-posta: e.kuzugudenli@wirtschaftsverlag.at / cem.aslan@chello.at

• 9. Annual Greentech Fire, Safety & Security

28 —30 Nisan 2010

Los Angeles - ABD

Detaylı bilgi:

Tel: +1 714 432 6360

E-posta: usa@greentech.org

Web: www.greentech.org